

# QEVERIA KROATE

2277

Në bazë të nenit 31 paragrafi 2 të Qeverisë Kroate ("Fletorja zyrtare", nr. 150/2011) dhe në nenet 4 dhe 73 për kontrollin e mallrave ushtarake dhe joushtarake ("Fletorja zyrtare", nr. 80/2013), qeveria kroate në seancën e saj më 1 gusht 2013, miratoi

## VENDIMIN

### VENDIM PËR INVETARIZIMIN E MALLRAVE USHTARAKE, ARMËVE LUFTARAKE DHE MJETEVE JOUSHTARAKE VDEKJEPRURËSE

#### I.

Me anë të këtij vendimi kryhet inventarizimi i mallrave ushtarake, mallrave luftarake dhe mjeteve joushtarake (në vijim: Lista).

#### II.

Inventarizimi sipas pikës I të këtij vendimi është një pjesë integrale e këtij vendimi dhe përbëhet nga tre pjesë, përkatësisht:

Shtojca I "Lista e mallrave ushtarake",

Shtojca II "Lista e produkteve të mbrojtjes",

Shtojca III "Lista e mallrave joushtarake."

#### III.

Leja për eksportin e mallrave të listuara në shtojcën III "Lista e municioneve joushtarake" të këtij vendimi, të cilat janë përfshirë në listën e artikujve me përdorim të dyfishtë të renditur në shtojcën I të Rregullores së Këshillit 428/2009/KE të 5 majit 2009 për krijimin e një regjimi komunitar për kontrollin e eksporteve, transferimit, ndërmjetësimit dhe transitit të artikujve me përdorim të dyfishtë (Fletorja zyrtare L 134, 29.5.2009, f. 1, e ndryshuar), të lëshuar nga Zyra e Shtetit për Politikën Tregtare.

#### IV.

Ky vendim hyn në fuqi një ditë pas botimit të tij në "Fletoren zyrtare".

Klasa: 022-03/13-04 / 355

Nr.: 50.301-05/05-13-2

Zagreb, 1 gusht 2013

President

Zoran Milanović. R.

## SHTOJCA I

### LISTA USHTARAKE

*Shënim 1: Termat në "thonjëza dyshe" janë përkufizime. Referojuni "Përkufizimeve" të listuara në shtojcën e këtij regjistrimi.*

*Shënim 2: Përbërjet kimike janë paraqitur sipas emrit dhe Numrit CAS. Lista zbatohet për përbërjet kimike me të njëjtën formulë strukturore (ku përfshihen hidratet) pavarësisht nga emri ose numri CAS. Numrat CAS tregohen për të ndihmuar në identifikimin e një përbërjeje apo përzierjeje të caktuar kimike, pavarësisht nomenklaturës. Numrat CAS nuk mund të përdoren si identifikuesit e vetëm, sepse disa forma të përbërjeve kimike të listuara kanë numra të ndryshëm CAS dhe përzierjet që përmbajnë një nga përbërjet kimike të listuara mund të kenë gjithashtu numra të ndryshëm CAS.*

**ML1. Armët pa vjaska me kalibër më të vogël se 20 mm, armët e tjera dhe pushkët automatike deri në 12,7 mm (kalibër 0,50 inç) ose më pak dhe aksesoret, siç tregohet, dhe komponentët e projektuar posaçërisht për to:**

*Shënim: ML1. nuk zbatohet për:*

*a. Armët e zjarrit të projektuara posaçërisht për përdorim me municione manovër, të cilat nuk mund të përdoren për gjuajtje me asnjë lloj municioni tjetër.*

*b. Armët e zjarrit të projektuara për hedhje të predhës pa mbushje shpërthyesë ose pa lidhje shpërthyesë, në një distancë më të vogël ose të barabartë me 500 m, e cila pas hedhjes mbetet e lidhur me raketahedhësen.*

*c. Armët që përdorin municion me djegie periferike dhe që nuk janë plotësisht automatike.*

*a. Armët dhe armët e kombinuara, armët e zjarrit të dorës, mitralozët, mitralozët e lehtë dhe mitralozët e rëndë.*

*Shënim: ML1.a nuk zbatohet për:*

*a. Pushkët dhe armët e kombinuara të prodhuara përpara vitit 1938;*

*b. Riprodhimet e armëve, armëve origjinale dhe armëve të kombinuara, të prodhuara përpara vitit 1890;*

*c. Armët e vogla, armët shumëtytëshe dhe mitralozët e prodhuar përpara vitit 1890 dhe riprodhimet e tyre;*

*b. Armët pa vjaska, si më poshtë:*

*1. Armët pa vjaska të projektuara posaçërisht për përdorim ushtarak;*

*2. Armët e tjera pa vjaska si më poshtë:*

*a. Plotësisht automatike;*

*b. Gjysmë automatike ose të tipit me veprim pompe;*

*Shënim: ML1.b. nuk zbatohet për sa më poshtë:*

- a. Armët pa vjaska të prodhuara përpara vitit 1938;
- b. Riprodhimet origjinale e armëve pa vjaska të cilat janë prodhuar më parë se 1890;
- c. Armët pa vjaska që përdoren për gjueti ose sport. Këto armë nuk duhet të jenë të dizajnuara posaçërisht për përdorim ushtarak dhe nuk duhet të jetë automatike.
- d. Armët pa vjaska të projektuara posaçërisht për:
  - 1. Vrasjen e kafshëve të fermës;
  - 2. Paaftësimin e kafshëve;
  - 3. Testimin sizmik;
  - 4. Qitje të predhave industriale; ose
  - 5. Paaftësimin e mjeteve shpërthyes të improvizuara (IED – Improvised Explosive Devices)

*KUJDES: për mjetet paaftësuese, shih MLA dhe pikën IA006 në listën e mallrave me përdorim të dyfishtë.*

- c. Armët që përdorin municion pa gëzhojë;
- d. Silenciatorët, pjesët e veçanta për montim në armë, karikatorët, shënjestrat optike dhe pjesët që përdoren për të maskuar zjarrin në tytë për armët dhe për nënartikujt sipas ML1.a, ML1.b. ose ML1.c.

*Shënim: MLI nuk zbatohet për armët me shënjestër optike pa përpunim elektronik të imazhit, me zmadhim deri nëntë herë ose më pak, nëse ato nuk janë projektuar ose modifikuar posaçërisht për përdorim ushtarak.*

**ML2 Armët pa vjaska me kalibër 20 mm ose më të madh, armët e tjera ose armët me kalibër mbi 12,7 mm (kalibër 0,50 inç) predhat dhe aksesorët e mëposhtëm, si dhe pjesët përbërëse të projektuara posaçërisht për to:**

- a. Pushkët, obusët, topat, armët kundërtank, lëshuesit e predhave, flakëdhësit ushtarakë, pushkët, armët pa mekanizëm zbrapsjeje, armët pa vjaska dhe pajisjet për reduktim të flakës në tytën e armëve;

*Shënim 1: ML2.a. përfshin injektorët, pajisjet matëse, depozitat ruajtëse dhe përbërës e pajisje të tjera për përdorim me ngarkesa me shtytje të lëngët për ndonjë nga pajisjet e specifikuar në ML2.a.*

*Shënim 2: ML2.a. nuk zbatohet për armët e mëposhtme:*

- a. Mushqetat, pushkët dhe karabinat e prodhuara përpara vitit 1938;
- b. Riprodhimet e mushqetave, pushkëve dhe karabinave, origjinalet e të cilave janë prodhuar përpara vitit 1890.
- c. Armët, obusët, topat dhe mortajat e prodhuara përpara vitit 1890.
- d. Armët pa vjaska që përdoren për gjueti ose sporte. Këto armë nuk duhet të jenë të projektuara posaçërisht për përdorim ushtarak dhe nuk duhet të jetë automatike.

e. Armët pa vjaska të projektuara posaçërisht për:

1. Vrasjen e kafshëve të buta;
2. Paaftësimin e kafshëve;
3. Testimin sizmik;
4. Qitje të predhave industriale; ose
5. Paaftësimin e mjeteve shpërthyes të improvizuara (IED – Improvised Explosive Devices)

VINI RE: Për mjetet paaftësuese shih ML4 dhe pikën 1A006 në listën e mallrave me përdorim të dyfishtë.

f. Armët e zjarrit të projektuara për hedhje predhash pa mbushje shpërthyes ose pa lidhje shpërthyes, në një distancë më të vogël ose të barabartë me 500 m, të cilat pas hedhjes mbeten të lidhura me raketahedhësen.

b. Pajisjet për lëshimin ose prodhimin e tymit, gazit dhe materialeve piroteknike, të projektuara ose modifikuara për përdorim ushtarak;

Shënim: ML2.b. nuk zbatohet për pistoletat sinjalizuese.

c. Të projektuara për armët dhe montuesit e shënjestrave të armëve që kanë të gjitha karakteristikat e mëposhtme:

1. Janë projektuar posaçërisht për përdorim ushtarak; dhe
2. Janë projektuar posaçërisht për armët e specifikuar në ML2.a.

d. Qytat e projektuara posaçërisht për armët e specifikuar në ML2.a.

**ML3 Municion dhe siguresat e municioneve si më poshtë, si dhe përbërësit e projektuar posaçërisht për to:**

- a. Municionet për armët e përcaktuara në ML1, ML2 ose ML12;
- b. Cilësimet e municioneve të lehta të specifikuar në ML3.a.

Shënim 1: ML3 përfshin komponentët e projektuar posaçërisht në vijim:

a. Fabrikimet metalike ose plastike, si kudhrat primare, mbështjellëset e predhave, unazat kryesore dhe pjesët metalike të municioneve;

b. Pajisjet e sigurisë dhe të armatimit, siguresat, sensorët dhe pajisjet iniciuese;

c. Mbushjet energjike për një shpërthim;

d. Gëzhojat e djegshme për mbushje;

e. Municionet thërrmuese, përfshirë bombat, minat dhe predhat e komanduara.

Shënim 2: ML3.a. nuk zbatohet për municionet false pa predhë (ylli i rremë) dhe municionet manovër me fole të shpuar të barutit.

*Shënim 3: ML3.a. nuk zbatohet për fishekët e projektuar posaçërisht për ndonjë nga qëllimet e mëposhtme:*

*a. Sinjalizim;*

*b. Trembje të shpendëve; ose*

*c. Ndezje të shpërthimeve të gazit në pusët e naftës.*

**ML4 Bombat, silurët, raketat, pajisjet dhe ngarkesat e tjera shpërthyesë dhe pajisjet e aksesorët e tyre si vijon, si dhe komponentët e tyre të projektuar posaçërisht:**

*VINI RE 1: Për udhëzim dhe pajisje orientuese, shih ML11.*

*VINI RE 2: Për sistemet e mbrojtjes së raketave të avionëve (AMPS), shih ML4.c.*

a. Bombat, silurët, granatat, bombat tymuese, raketat, minat, predhat, ngarkesat për në thellësi (kundër nëndetëseve), ngarkesat dhe pajisjet për shkatërrim, pajisjet "piroteknike", fishekët dhe simulatorët (p.sh., pajisjet që simulojnë karakteristikat e ndonjë prej këtyre pajisjeve), të projektuara posaçërisht për përdorim ushtarak:

*Shënim: ML4.a. përfshin:*

*a. Granatat tymosëse, bombat e zjarrit dhe pajisjet eksplozive shpërthyesë*

*b. Hundëzat e raketave dhe majat e raketave për avionë, të cilat mund të kthehen në atmosferë*

b. Pajisjet që kanë një nga karakteristikat e mëposhtme:

1. Janë projektuar posaçërisht për përdorim ushtarak; dhe

2. Janë projektuar posaçërisht për "aktivitete" që lidhen me:

a. artikujt e specifikuar në ML4.a; ose

b. pajisjet plasëse të improvizuara (IED).

*Shënim teknik:*

*Për qëllimet e ML4.b.2. "Aktivitetet" lidhen me trajtimin, nisjen, hedhjen, kontrollin, shkarkimin, shpërthimin, aktivizimin, fuqizimin me një dalje operationale, mashtrimin, përçarjen, largimin, zbulimin, ndërhyrjet apo kujdesin.*

*Shënim 1: ML4.b. përfshin:*

*a. Pajisjet e lëvizshme të lëngëzimit të gazit me prodhim ditor gazi në trajtë të lëngët 1000 kg e lart;*

*b. Përcjellësit elektrikë më fuqi ngritëse të përshtatshme për të pastruar minat magnetike.*

*Shënim 2: ML4.b. nuk zbatohet për pajisjet e dorës të cilat, për shkak të dizajnit të tyre, kufizohen vetëm në gjetjen e objekteve metalike dhe të cilat nuk mund të bëjnë dallimin midis minave dhe objekteve të tjera metalike.*

*c. Sistemet mbrojtëse të raketave të avionëve (AMPS).*

*Shënim: ML4.c. nuk zbatohet për AMPS që kanë të gjitha sa më poshtë:*

*a. Cilindo nga sensorët e mëposhtëm për paralajmërimin e raketave:*

*1. Sensorët pasivë me përgjigje pikë ndërmjet 100 deri në 400 nm.; ose*

*2. Sensorët Dopler paralajmëruar të raketave me pulsime aktiv;*

*b. Sistemet shpërndarëse të kundërmasave;*

*c. Sinjalet që shfaqen si në një pamje të dukshme edhe me rreze infra të kuqe për të tërhequr raketat tokë – ajër; dhe*

*d. Të vendosura në "avionë civilë" dhe kanë të gjitha sa më poshtë:*

*1. AMPS është funksionale vetëm në një "avion civil" të posaçëm, në të cilin është vendosur AMPS e posaçme dhe për të cilin është lëshuar:*

*a. Një certifikatë për përdorim civil; ose*

*b. Një dokument i barasvlershëm i njohur nga Organizata Ndërkombëtare e Aviacionit Civil (ICAO);*

*2. AMPS përdorin mbrojtje për të parandaluar hyrjen e paautorizuar në "softuer"; dhe*

*3. AMPS përfshijnë një mekanizëm aktiv që e detyron sistemin të mos funksionojë kur hiqet nga "avioni civil" në të cilin është vendosur.*

**ML5 Pajisjet për kontrollin e zjarrit dhe pajisjet e tyre të sinjalizimit dhe të lajmërimit, pajisjet testuese dhe kontrolluese që vijnë, si dhe komponentët dhe aksesorët e tyre, të projektuar posaçërisht për përdorim ushtarak:**

a. Shënjestrat e armëve, kompjuterët bombardues, pajisjet dhe sistemet e kontrollit të vendosjes së armëve;

b. Sistemet për gjetjen e objektivit, emërtimit, zbulimit të zonës dhe sistemet e vëzhgimit dhe gjurmimit; pajisjet e zbulimit, bashkimit të të dhënave, njohëse dhe identifikuese; dhe pajisjet e integritit me sensor;

c. Pajisjet me veprim kundërelektronik të theksuara në ML u ML5.a. ose ML5.b.;

*Shënim: Për qëllimet e ML5.c., pajisjet me veprim kundërelektronik përfshijnë pajisjet e zbulimit.*

d. Pajisjet e testimit dhe të angazhimit në terren, të projektuar posaçërisht për artikujt e përcaktuar me hollësi në pikat ML5.a. ML5.b. ose ML5.c.

**ML6 Automjetet tokësore dhe komponentët në vijim:**

*VINI RE: Për udhëzim dhe pajisje orientuese, shih ML11.*

a. Automjetet tokësore dhe komponentët e tyre të projektuar ose modifikuar posaçërisht për përdorim ushtarak;

*Shënim teknik:*

*Për qëllimet e ML6.a, termi "mjete tokësore" përfshin edhe rimorkiot.*

b. Automjetet e tjera tokësore dhe komponentët në vijim:

1. Automjetet që kanë të gjitha karakteristikat e mëposhtme:

a. Të gjitha mjetet me të katra rrotat aktive me kapacitet për përdorim jashtë rrugëve të asfaltuara, të prodhuara ose të përshtatura për të siguruar mbrojtje balistike të nivelit të II (në përputhje me NIJ 0108.01 të shtatorit 1985 ose me Standardin Kombëtar të Krahasueshëm) ose më të lartë.

b. Transmision që mundëson në të njëjtën kohë tërheqjen me katër rrota, përfshi edhe mjetet që për shkak të ngarkesës kanë rrota shtesë, pavarësisht nëse janë të lidhura me motorin ose jo.

c. Pesha bruto e automjetit (GVWR – Gross Vehicle Weight Rating) është mbi 4500 kg; dhe

d. Është ndërtuar ose modifikuar për udhëtim jashtë rrugëve;

2. Komponentët që kanë të gjitha nga sa vijon:

a. Janë projektuar posaçërisht për mjetet e përcaktuara në ML6.b.1. dhe

b. Mundësojnë nivelin III të mbrojtjes balistike (NIJ 0108.01 në përputhje me normat e shtatorit të 1985-ës ose të krahasueshme me standardet kombëtare) ose një nivel më të lartë;

*VINI RE: Shihni gjithashtu ML13.a*

*Shënim 1: ML6.a. përfshin:*

a. Tanket dhe mjetet e tjera ushtarake të blinduara, si dhe mjetet ushtarake të përshtatura për vendosje armësh ose minash ose për hedhjen e municioneve të specifikuara në ML4;

b. Automjetet e blinduara;

c. Automjetet amfibe dhe ato për kalim në ujëra të thella;

d. Mjetet shpërngulëse dhe mjetet për tërheqjen ose transportimin e municioneve ose të sistemeve të armëve dhe të pajisjeve manovruese që janë pjesë e tyre.

*Shënim 2: Modifikimi i mjeteve tokësore për përdorim ushtarak të specifikuara në ML6.a. kërkon një ndryshim strukturor, elektrik ose mekanik ku përfshihen një ose më tepër komponentë të projektuar posaçërisht për përdorim ushtarak. Komponentë të tillë përfshijnë:*

a. Mbrojtëse gomash pneumatike të projektuara posaçërisht për të qenë të mbrojtura nga predhat ose të mos jenë të depërtueshme;

b. Mbrojtëse të blinduar për pjesët jetike, (p.sh. në serbator ose kabinat e mjeteve);

c. Përforcime ose montime të posaçme për armët;

d. Drita për natën.

*Shënim 3: ML6. nuk zbatohet për automjetet civile të projektuara ose modifikuar për transportimin e parave ose sendeve të çmuara.*

*Shënim 4: ML6 nuk zbatohet për automjetet që kanë të gjitha karakteristikat e mëposhtme:*

a. Janë prodhuar përpara vitit 1946;

b. Nuk përfshijnë mallrat të cilat janë përfshirë në listën e mallrave ushtarake të Bashkimit Evropian, të prodhuara pas vitit 1945, me përjashtim të riprodhimeve e komponentëve originalë ose pajisjeve për automjetin; dhe

c. Nuk përfshijnë armët e përcaktuara në MLI, ML2 ose MLA nëse janë të padobishme ose nuk mund të realizohet qitje.

**ML7 Agjentët toksikë kimikë ose biologjikë, "gazi lotsjellës", materialet radioaktive, pajisjet e lidhura me to, përbërësit, materialet dhe "teknologjitë" e mëposhtme:**

a. Agjentët biologjikë ose materialet radioaktive "të përshtatura për përdorim në luftë" për të asgjësuar njerëz ose kafshë, për të prishur pajisjet ose për të dëmtuar të korrat ose mjedisin;

b. Agjentët e luftës kimike, përfshirë:

1. Agjentët nervorë të luftës kimike

a. O-Alkil (më e vogël ose e barabartë me C10, ku përfshihet cikloalkil), alkil (metil, etil, n-propil ose izopropil) – fosfonofluoridate si:

Sarinë (GB): O - metilfosfonofluoridate izopropil (CAS 107-44-8); dhe

Soman (GD): O Pinakolil metilfosfonofluoridate (CAS 96-64-0);

b. O-Alkil (më e vogël ose e barabartë me C10, ku përfshihet cikloalkil), N, N-dialkil (metil, etil, n-propil ose izopropil) fosforamidocianidate si:

Tabun (GA) O-etil N, N-dimetilfosforamidocianidat (CAS 77-81-6);

c. O-Alkil (H ose e barabarte me ose me pak se C10, ku përfshihet cikloalkil) S-2-dialkil (metil, etil, n-propil ose izopropil) - aminoetil alkil (metil, etil, n-propil ose izopropil) dhe fosfonotiolate alkilate përkatëse dhe kripërat e protonizuara, të tilla si:

VX: O-Etil S-2-metil diizopropilaminoetil fosfonotiolat (CAS 50782-69-9);

2. Agjentët e lëkurës për luftë kimike

a. Helmet e sqfurit, si:

1. 2-Kloroetilklorometilsulfide CAS 2625-76-5);

2. Bis (2-kloroetil) sulfide (CAS 505-60-2);

3. Bis (2-kloroetiltio) metan (CAS 63869-13-6);

4. 1,2-bis (2-kloroetiltio) etan (CAS 3563-36-8);

5. 1,3-bis (2-kloroetiltio) -n-propan (CAS 63905-10-2);

6. 1,4-bis (2-kloroetiltio) -n-butan (CAS 142868-93-7);

7. 1,5-bis (2-kloroetiltio) -n-pentan (CAS 142868-94-8);



8. Bis (2-kloroetiltiometil) eter (CAS 63918-90-1);
  9. Bis (2-kloroetiltioetil) eter (CAS 63918-89-8);
- b. Luizitet, si:
1. 2-klorovinildikloroarsinë (CAS 541-25-3);
  2. Tris (2-klorovinil) arsinë (CAS 40334-70-1);
  3. Bis (2-klorovinil) kloroarsinë (CAS 40334-69-8);
- c. Helmet e azotit, si:
1. HN1: bis (2-kloroetil) etilaminë (CAS 538-07-8);
  2. NH2: bis (2-kloroetil) metilaminë (CAS 51-75-2);
  3. NH 3: tris (2-kloroetil) aminë (CAS 555-77-1);
3. Agjentët paaftësues për luftë kimike, si:
- a. 3-Kuinuklidinil benzilat (BZ) (CAS 6581-06-2);
  4. Defoliantët (gjethe rrëzues) e synuar për luftë kimike, të tilla si:
    - a. Butil 2-kloro-4-fluorofenoksiacetat (LNF);
    - b. Acid 2,4,5- triklorofenoksiacetik (CAS 93-76-5) të përziera me acid 2,4-diklorofenoksiacetik (CAS 94-75-7) (Agjentë portokalli (CAS 39277-47-9)).
    - c. Prekursorët binarë dhe prekursorët kryesorë si më poshtë:
      1. Alkil (Metil, etil, n-propil ose izopropil fosfonil difluoride, tilla si:
 

DF: metil P fosfonildifluorid (CAS 676-99-3);
      2. O-Alkil (H ose më i vogël ose I barabartë me C10, ku përfshihet dhe cikloalkil) 0-2-dialkil (metil, etil, n-propil ose izopropil) aminoetil alkil (metil, etil, n-propil ose izopropil) fosfonit dhe kripëra përkatëse të alkiluara dhe të protonizuara si:
 

QL: O-etil-2-di-izopropilaminoetil metilfosfonit (CAS 57856-11-8);
    3. Klorosarinë: metilfosfonokloridat O-izopropil (CAS 1445-76-7);
    4. Klorosoman: metilfosfonokloridate O-Pinakolil (CAS 7040-57-5);
- d. "Gazi lotësjiellës" dhe "agjentët për kontrollin e trazirave", duke përfshirë:
1.  $\alpha$ -Bromobenzenacetinitril, (cianur bromobenzili) (CA) (CAS 5798-79-8);
  2. ((2-klorofenil) metilen) propanedinitril, (o-klorobenzilidenemalononitril (CS) (CAS 2698-41- 1);
  3. 2-kloro-1-fenilthanon, feniletanon, klorur fenilakil ( $\omega$ -kloroacetofenon) (CN) (CAS 532-27-4);

4. dibenz (b, f) -1,4-oksazefinë (CR) (CAS 257-07-8);
5. 10-kloro-5, 10-dihidrofenasazinë (klorur fenarsazine), (adamsit), (MD) (CAS 578-94-9);
6. N-Nonanoilmorfolinë, (MAP) (CAS 5299-64-9)

*Shënim 1: ML7.d. nuk zbatohet për gazin lotsjellës dhe agjentët e kontrollit të trazirave të paketuara veçmas për qëllime vetëmbrojtëse.*

*Shënim 2: ML7.d. nuk zbatohet për kimikatet e vazhdueshme aktive dhe kombinimet e tyre, të caktuara dhe të paketuara për prodhimin e ushqimit apo për qëllime mjekësore.*

e. Pajisjet e projektuara ose të modifikuara posaçërisht për përdorim ushtarak për përhapjen e ndonjë prej elementeve të poshtëshënuara ose të ndonjë prej përbërësve të tyre të projektuara posaçërisht për to:

1. Materialet ose agjentët e specifikuar në ML7.b ose D; ose
2. Komponentët e prodhuar nga prekursorët e specifikuar në ML7.c.

f. Pajisjet mbrojtëse dhe dekontaminuese, të projektuara ose modifikuara për përdorim ushtarak dhe komponentët dhe përzierjet kimike si më poshtë:

1. Pajisjet e projektuara ose të modifikuara për mbrojtje kundër materialeve të specifikuar në ML7.a, ML7.b ose ML7.d dhe përbërësit e projektuar posaçërisht për to;
2. Pajisjet e projektuara ose të modifikuara për dekontaminimin e objekteve të kontaminuara me materialet e specifikuar në ML7.a, ML7.b. dhe përbërësit e projektuar posaçërisht për to;
3. Përzierjet kimike të veçanta, të zhvilluara/krijuara për dekontaminimin e objekteve të kontaminuara me materialet e specifikuar në ML7.a. dhe ML7.b.

*Shënim: ML7.f I përfshin:*

*a. Njësitë e sistemeve të kondicionimit të ajrit, të projektuara ose të modifikuara për filtrim bërthamor, biologjik ose kimik;;*

*b. Veshjet mbrojtëse*

*VINI RE: Për maskat e gazit për përdorim civil dhe për pajisjet mbrojtëse dhe dekontaminuese, shihni gjithashtu hyrjen 1A004 në listën e mallrave me përdorim të dyfishtë.*

g. Pajisjet e projektuara posaçërisht apo të modifikuara për përdorime ushtarake, për zbulimin apo identifikimin e materialeve të specifikuar në ML7.a, ML7.b ose ML7.d, si dhe komponentët e projektuar për to.

*Shënim: ML7.g. nuk zbatohet për dozimetrat e monitorimit të rrezatimit personal.*

*VINI RE: Shih gjithashtu 1A004 në listën e mallrave me përdorim të dyfishtë.*

h. "Biopolimeret" e projektuara ose të përpunuara posaçërisht për identifikimin e agjentëve të luftës kimiket të specifikuar në ML7.b dhe kulturat e qelizave specifike të përdorura për prodhimin e tyre;

i "Biokatalizatorët" për dekontaminimin ose degradimin e agjentëve të luftës kimike dhe sistemet biologjike për to, si më poshtë:

1. "Biokatalizatorët" e projektuar posaçërisht për dekontaminimin ose degradimin e agjentëve të luftës kimike të specifikuar në ML7.d që rezultojnë nga zgjedhja e drejtuar laboratorike ose manipulimet gjenetike të sistemeve biologjike;

2. Sistemet biologjike që përmbajnë informacionin gjenetik për prodhimin e "biokatalizatorëve" të specifikuar në ML7.i. 1:

a. "Vektorët e shprehjes";

b. Viruset;

c. Kulturat qelizore.

*Shënim 1: ML7.b dhe ML7.d nuk zbatohen për sa më poshtë:*

a. Klorur cianogjen (CAS 506-77-4). Shih 1C450.a 5 në listën e mallrave me përdorim të dyfishtë.

b. Acid hidrocianik(CAS 74-90-8);

c. Klorinë (CAS 7782-50-5);

d. Klorid karbonili (fosgjen) (CAS 75-44-5). Shih 1C450.a.4 në listën e mallrave me përdorim të dyfishtë;

e. Disfosgjen (triklorometil-kloroformat) (CAS 503-38-8);

f. Të papërdorura që prej vitit 2004;

g. Bromur ksilili, orto (CAS 89-92-9), meta: (CAS 620-13-3), para: (CAS 104-81-4);

h. Bromur benzili (CAS 100-39-0);

i. Jodur benzili (CAS 620-05-3);

j. Brom aceton (CAS 598-31-2);

k. Cianogjen bromi (CAS 506-68-3);

l. Brom metiletiketoni (CAS 816-40-0);

m. klor aceton (CAS 78-95-5);

n. Etil jodacetat (CAS 623-48-3);

o. Jod aceton (CAS 3019-04-3);

p. Kloropikrinë (CAS 76-06-2). Shih 1C450.a.7. në listën e mallrave me përdorim të dyfishtë.

*Shënim 2: Kulturat e qelizave dhe sistemet biologjike të listuara në ML7.h, ML7.i.2 bëjnë përjashtim dhe nuk zbatohen për qëllime civile si: për qëllime bujqësore, farmaceutike, mjekësore, veterinarë, mjedisore, menaxhimin e mbetjeve apo industrinë ushqimore.*

## **ML8 "Materialet energjetike" dhe substancat e lidhura me to, si më poshtë:**

*VINI RE 1: Shihni gjithashtu IC011 në listën e mallrave me përdorim të dyfishtë.*

*VINI RE 2: Për ngarkesat dhe pajisjet, shihni ML4 dhe 1A008 në listën e mallrave me përdorim të dyfishtë.*

*Shënime teknike:*

*1. Për qëllimet e ML8, termi "përzierje" nënkupton një përbërje prej dy ose më shumë substancash, ku të paktën njëra prej tyre është nga substancat e specifikuara në ML8.*

*2. Çdo substancë e shënuar në pikat e ML8 i nënshtrohet kësaj liste edhe nëse përdoret për qëllime të ndryshme nga ato të specifikuara (p.sh.. TAGN përdoret kryesisht si lëndë plasëse, por mund të përdoret edhe si një lëndë djegëse apo oksidues.)*

a. "Lëndët plasëse" si më poshtë dhe përzierjet e tyre;

1. ADNBF (aminodinitrobenzofuroksan ose 7-amino-4,6-dinitrobenzofurazan-1-oksidi) (CAS 97096-78-1);

2. BNCP (cis-bis (5-nitrotetrazolat) tetra aminë kobalt (III) perklorat) (CAS 117412-28-9);

3. CL-14 (diamino dinitrobenzofuroksan ose 5,7-diamino-4,6-dinitrobenzofurazan-1-oksidi) (CAS 117907-74-1);

4. CL-20 (HNIW ose Heksanitroheksaazaisovurtizitan) (CAS 135285-90-4); klatratet e CL-20 (Për "prekursorët", shih ML8.g. 3 dhe ML8.g.4);

5. CP (2- (5-cianotetrazolat) penta aminë-kobalt (III) perklorat) (CAS 70247-32-4);

6. DADE (1,1-diamino-2,2-dinitroetilen, FOX7) (CAS 145250-81-3);

7. DATB (diaminotrinitrobenzen) (CAS 1630-08-6);

8. DDFP (1,4-dinitrodifurazanopiperazinë);

9. DDPO (2,6-diamino-3,5-dinitropirazinë-1-oksidi, PZO) (CAS 194486-77-6);

10. DIPAM (3,3" -diamino-2,2", 4,4", 6,6" heksanitrobifenil ose dipikramidë) (CAS 17215-44-0);

11. DNGU (DINGU ose dinitroglukoluril) (CAS 55510-04-8);

12. Furazanet, si më poshtë:

a. DAAOF (diaminoazoksifurazan);

b. DAAzF (diaminoazofurazan) (CAS 78644-90-3);

13. HMX dhe derivatet (shih gjithashtu ML8.g 5 për "prekursorët"), si më poshtë:

a. HMX (Ciklotetrametilenetetranitraminë, oktahidro-1,3,5,7-tetranitro- 1,3,5,7-tetrazinë, 1,3,5,7 tetranitro- 1,3,5,7-tetraza, HMX ose oktogjen) (CAS 2691-41-0);

b. Analogë difluoroaminate të HMX;

c. K-55 (2,4,6,8-tetranitro- 2,4,6,8-tetraazabicyclo [3,3,0] -oktanon-3, tetranitrosemiglikuril ose keto-bicyclo HMX) (CAS 130256-72-3);

14. HNAD (heksaanitroadamantan) (CAS 143850-71-9);

15. HNS (heksanitrostilben) (CAS 20062-22-0);

16. Imidazolet si më poshtë:

a. BNNII (oktahidro-2,5-bis (nitroimino) imidazo [4,5-d] imidazol);

b. DNI (2,4-dinitroimidazol) (CAS 5213-49-0);

c. FDIA (1-fluoro-2,4-dinitroimidazol);

d. NTDNIA (N- (2-nitrotriazol) -2,4-dinitroimidazol);

e. PTIA (1-pikril-2,4,5-trinitroimidazol);

17. NTNMH (1- (2-nitrotriazol) -2-dinitrometilen hidrazinë);

18. NTO (ONTA ose 3-nitro-1,2,4-triazol-5-një) (CAS 932-64-9);

19. Polinitrokubane me më shumë se katër grupe nitro;

20. PYX (2,6-Bis (pikrilamino) -3,5-dinitropiridinë) (CAS 38082-89-2);

21. RDX dhe derivate si më poshtë:

a. RDX (ciklotrimetilenetrinitraminë, ciklonit, T4, heksahidro-1,3,5-trinitro-1,3,5-1,3,5-triazinë, 1,3,5-trinitro-1,3,5-triaza-cikloheksan, heksogen ose heksogjen) (CAS 121-82-4);

b. Keto-RDX (K-6 ose 2,4,6-trinitro-2,4,6-triazacikloheksanon) (CAS 115029-35-1);

22. TAGN (triaminoguanidinenitrat) (CAS 4000-16-2);

23. TATB (triaminotrinitrobenzen) (CAS 3058-38-6) (për "prekursorët" e saj, shih gjithashtu ML8.g7);

24. TEDDZ (3,3,7,7-tetrabis (difluoraminë) oktahidro-1,5-dinitro-1,5-diazocinë);

25. Tetrazolil, si më poshtë:

a. NTAT (nitrotriazol aminotetrazol);

b. NTNT (1-N- (2-nitrotriazol) -4-nitrotetrazol);

26. Tetril (trinitrofenilmetilnitraminë) (CAS 479-45-8);

27. TNAD (1,4,5,8-tetranitro- 1,4,5,8-tetraazadekalinë) (CAS 135877-16-6) (shih gjithashtu ML8.g6 për "prekursorëve" e saj);

28. TNAZ (1,3,3-trinitroazetidinë) (CAS 97645-24-4) (për "prekursorët" e saj, shih gjithashtu ML8.g.2);

29. TNGU (SORGUIL ose tetranitroglükoluril) (CAS 55510-03-7);
30. TNP (1,4,5,8-tetranitro-piridazino [4,5-d] piridazinë) (CAS 229176-04-9);
31. Triazinat, si më poshtë:
- DNAM (2-oksi-4,6-dinitroamino-s-triazinë) (CAS 19899-80-0).
  - NNHT (2-nitroimino-5-nitro-heksahidro-1,3,5-triazinë) (CAS 130400-13-4).
32. Triazolet si më poshtë:
- 5-azido-2-nitrotriazol;
  - ADHTDN (4-amino-3,5-dihidrazino-1,2,4-triazol dinitramidë) (CAS 1614-08-0);
  - ADNT (1-amino-3,5-dinitro-1,2,4-triazol);
  - BDNTA ([bis-dinitrotriazol] aminë);
  - DBT (3,3 "-dinitro-5,5-di-1,2,4-triazol) (CAS 30003-46-4);
  - DNBT (dinitrobistriazol) (CAS 70890-46-9);
  - Nuk është përdorur që nga viti 2010;
  - NTDNT (1-N- (2-nitrotriazolo) dinitrotriazol 3,5);
  - PDNT (1-pikril-3,5-dinitrotriazol);
  - TACOT (tetranitrobenzotriazolobenzotriazol) (CAS 25243-36-1);
33. Lëndët plasëse që nuk janë listuar në ML8.a dhe që kanë një nga karakteristikat e mëposhtme:
- Shpejtësi detonimi më të madhe se 8700 m/s në dendësi maksimale ose
  - Presion shpërthimi mbi 34 Gpa (340 kbar);
34. Lëndët plasëse organike që nuk janë listuar në ML8.a dhe që kanë të gjitha karakteristikat e mëposhtme:
- Arrijnë presion shpërthimi 25 GPa (250 kbar) ose më shumë, dhe
  - Mbeten të qëndrueshëm për të paktën 5 minuta në një temperaturë prej 523 K (250°C) ose më të lartë;
  - "Lëndët djegëse shtytëse " si vijon:
- Çdo kategori 1.1 e "lëndëve djegëse shtytëse" të Kombeve të Bashkuara (OKB) me një impuls specifik teorik (në kushte standarde) lë më tepër se 250 sekonda për materialet ato metalike ose më tepër se 270 sekonda për përbërjet e alumizuara.
  - Çdo Kategori 1.3 "lëndëve djegëse shtytëse" të OKB me një impuls specifik teorik (në kushte standarde) për më tepër se 230 sekonda për johalogjenët, 250 sekonda për përbërjet jometalike dhe 266 sekonda për përbërjet metalike;

3. "Lëndët djegëse shtytëse" që kanë një forcë konstante më të madhe se 1200 kJ/kg;
4. "Lëndët djegëse shtytëse" që mund të mbajnë një gjendje të qëndrueshme lineare djegieje më tepër se 38 mm në kushte standarde (ndërsa maten në formën e një tufe të frenuar teke) në trysni 68,9 MPa (68,9 bar) dhe 294K (21°C);
5. "Lëndët djegëse shtytëse" (EMCDB) të modifikuara me bazë dyshe elastomeri dhe me koeficient hapjeje në trysni maksimale më të madhe se 5% në 233K (-40°C);
6. Çdo "lëndë djegëse shtytëse" përmban substancat e listuara në ML8.a.
7. "Lëndët djegëse" që nuk janë përmendur askund tjetër në listën e përbashkët të mallrave ushtarake të BE-së dhe të synuara veçanërisht për përdorim ushtarak;

c. Lëndët djegëse dhe substancat "piroteknike", siç tregohet në vijim, dhe përzierjet e tyre:

1. Lëndët djegëse të avionëve, të synuara posaçërisht për qëllime ushtarake;

*Shënim: Lëndë djegëse të avionëve të specifikuar nga ML8.c.1. janë produkte të gatshme por jo përbërësit e tyre,*

2. Alan (hidrid alumini) (CAS 7784-21-6);
3. Karboranet; dekarboranet (CAS 17702-41-9); pentaboranet (CAS 19624-22-7 dhe 18433-84-6) dhe derivatet e tyre;
4. Hidrazina dhe derivatet e saj si më poshtë (shih gjithashtu ML8.d.8 dhe d.9 për oksidimin e derivateve të hidrazinës.):
  - a. Hidrazina (CAS 302-01-2) në përqendrim prej 70% ose më shumë;
  - b. Monometil hidrazina (CAS 60-34-4);
  - c. Hidrazinë dimetili simetrike (CAS 540-73-8);
  - d. Hidrazinë dimetili josimetrike (CAS 57-14-7);

*Shënim: ML8.c4.a. nuk zbatohet për "përzierjet" që përmbajnë hidrazinë të krijuara posaçërisht nga korrozioni.*

5. Lëndët djegëse të metalit në formën e grimcave, pavarësisht nëse janë sferike, të atomizuara, sferoidale, të plasaritura ose të ndara, të prodhuara nga substanca që përbëhen nga 99% ose më shumë nga substancat e mëposhtme:
  - a. Metalet dhe përzierjet e tyre si më poshtë:
    1. Berili (CAS 7440-41-7) me madhësi grimce nën 60 µm
    2. Pluhuri i hekurit (CAS 7439-89-6) me madhësi grimce 3 µm ose më pak, i prodhuar nga reduktimi i oksidit të hekurit me hidrogjen;
  - b. Përzierjet që përmbajnë një nga elementet në vijim:

1. Zirkon (CAS 7440-67-7), magnez (CAS 7439-95-4) ose aliazhe me madhësi të grimcave nën 60 mikronë;

2. Bor (CAS 7440-42-8) ose karabit bori (CAS 12069-32-8), karburante me pastërti 85% ose më të lartë dhe me madhësi grimce më të vogël se 60 µm;

*Shënim 1: ML8.c.5. zbatohet për eksplozivët dhe lëndët djegëse që përmbajnë metale ose aliazhe, pavarësisht nëse metalet ose aliazhet janë të inkapsuluara në alumini, magnez, zirkon ose beril.*

*Shënim 2: ML8.c.5.b. zbatohet vetëm për lëndët djegëse prej metali në trajtë grimcash, kur janë të përzierja me substanca të tjera për të formuar një përzierje të përgatitur për qëllime ushtarake, të tilla si sistemet për lëndët djegëse të lëngëta ose në suspension, lëndët djegëse të ngurta ose përzierjet e substancave piroteknike.*

*Shënim 3: ML8.c.5..b.2 nuk zbatohet për borin dhe karbitin e borit të pasuruar me bor-10 (20% ose më shumë se bor total me përmbajtje-10)*

6. Materialet ushtarake që përmbajnë tretësirë trashëse për lëndë djegëse hidrokarbure të krijuara posaçërisht për përdorim në flakëdhënëse ose në municionet incidentare, të tilla si stearatet e metalit ose palmatet (p.sh. oktali (CAS 637-12-7)) dhe tretësirat trashëse M1, M2 dhe M3;

7. Perklorate, klorate dhe kromate, të përbëra prej pluhur metali ose përbërës të tjerë lëndësh djegëse me energji të lartë;

8. Pluhur alumini ferrik (CAS 7429-90-5) me madhësi grimce 60µm ose më të vogël, të prodhuar nga një material që përmban 99% ose më shumë alumini;

9. Nënhidride titani (TiH<sub>n</sub>) të stoikometrisë ekuivalente me n = 0,65 deri në 1,68.

d. Oksiduesit dhe perzierjet e tyre, si më poshtë;

1. ADN (dinitramid amoni ose SR 12) (CAS 140456-78-6);

2. AP (perklorat amoni) (CAS 7790-98-9);

3. Përbërjet e përbëra nga fluor dhe ndonjë nga elementet e mëposhtme:

a. Halogjenë të tjerë;

b. Oksigjeni; ose

c. Azoti;

*Shënim 1: ML8.d.3 nuk zbatohet për trifluorin e klorit (CAS 7790-91-2). Shih 1C238 në listën e mallrave me përdorim të dyfishtë të BE-së;*

*Shënim 2: ML8.d.3 nuk zbatohet për trifluorin e azotit (CAS 7783-54-2) në gjendje të gaztë.*

4. DNAD (1,3-dinitro-1,3-diazetidinë) (CAS 78246-06-7);

5. HAN (nitrat hidroksilamoni) (CAS 13465-08-2);

6. HAP (perklorat hidroksilamoni) (CAS 15588-62-2);

7. HNF (nitroformat hidrazine) (CAS 20773-28-8);



8. Nitrat hidrazine (CAS 37836-27-4);

9. Perklorat hidrazine (CAS 27978-54-7);

10. Oksidues të lëngët të përbërë ose që përmbajnë gaze frenuese të acidit nitrik (IRFNA) (CAS 8007-58-7);

*Shënim: ML8.d.10 nuk zbatohet për gazet frenuese të acidit nitrik.*

e. Lidhës, plastifikuesi, monomere, polimere, si më poshtë:

1. AMMO (azidometilmetiloksetan dhe polimeret e tij) (CAS 90683-29-7) (shih gjithashtu ML8.g.1 për "prekursorët");

2. BAMO (bisazidometiloksetan dhe polimeret e tij) (CAS 17607-20-4) (shih gjithashtu ML8.g.1 për "prekursorët");

3. BDNPA (bis (2,2-dinitropropil) acetal) (CAS 5108-69-0);

4. BDNPF (bis (2,2-dinitropropil) formal) (CAS 5917-61-3);

5. BTTN (butantrioltrinitrat) (CAS 6659-60-5) (shih gjithashtu ML8.g.8 për "prekursorët" e tij);

6. Monomerët energjetikë, plastifikuesit ose polimeret e krijuara posaçërisht për përdorim ushtarak, që përmbajnë si më poshtë:

a. Grupe nitrike;

b. Grupe azido;

c. Grupet nitrat;

d. Grupe nitraza; ose

e. Grupe difluoroamine;

7. FAMA0 (3 difluoroaminometil-azidometil-3-oksetan), dhe polimerët e tij;

8. FEFO (bis- (2-fluoro-2,2-dinitroetil) formal) (CAS 17003-79-1);

9. FPF-1 (poli-2,2,3,3,4,4-hekzafluoropentan-1,5-diol formal) (CAS 376-90-9);

10. 3-FPF (poli 2,4,4,5,5,6,6-heptafluoro-2-trifluorometil-3-oksaheptan-1,7-diol formal);

11. GAP (polimer glicidilazidi) (CAS 143178-24-9) dhe derivatet e tij;

12. HTPB (polibutadienhidroksili) me funksionalitet hidroksid të barabartë ose më të madh se 2,2 dhe më të vogël ose të barabartë me 2,4, me vlerë hidroksili më të vogël se 0,77 mEq / g dhe viskozitet në 30 °C më pak se 47 puaz (CAS 69102-90- 5);

13. Poli (epiklorhidrinë) me grupe të alkooleve funksionale me masa molekulare nën 10 000, me:

a. Poli (epiklorohidrindiol);

b. Poli (epiklorohidrindiol)

14. NENAs (përbërje nitratometilnitramine) (CAS 17096-47-8, 85068-73-1, 82486-83-7, 82486-82-6 dhe 85954-06-9);

15. PGN (poli-GLIN, poliglicidilnitrat ose poli (nitratometil)) (CAS 27814-48-8);

16. Poli-NIMMO (poli nitratometilmetiloksetan) ose poli-NMMO (poli [3-nitratometil-3-metil oksetan]) (CAS 84051-81-0);

17. Polinitroortokarbonate;

18. TVOPA (1,2,3-tris [1,2-bis (difluoroamino) etoksi] propan ose tris vinoksi propan adut) (CAS 53159-39-0).

f. "Aditivët" në vijim:

1. Silicilat bazik i bakrit (CAS 62320-94-9);

2. BHEGA (bis- (2-hidroksietil) glikolamid) (CAS 17409-41-5);

3. BNO (butadiennitriksid);

4. Derivate të ferrocenit:

a. Butacen (CAS 125856-62-4);

b. Katocen (2,2-bis-propan etilferrocenil) (CAS 37206-42-1);

c. Acid ekarboksilike të ferrocenit, duke përfshirë:

Acide karboksilike të ferrocenit (CAS 1271-42-7),

1,1'-ferrocen acid dikarboksilik (CAS 1293-87-4);

d. n-butil ferrocen (CAS 31904-29-7);

e. Derivate të tjera të polimerëve të aditivëve të ferrocenit;

5. Beta-resorcilat plumbi (CAS 20936-32-7);

6. Citrat plumbi (CAS 14450-60-3);

7. Kelate plumb-bakër të beta-resorcilateve ose salicilateve (CAS 68411-07-4);

8. Maleat plumbi (CAS 19136-34-6);

9. Salicilat plumbi (CAS 15748-73-9);

10. Stanat plumbi (CAS 12036-31-6);

11. MAPO (tris-1- (2-metil) oksid aziridinil fosfin) (CAS 57-39-6); Bobba 8 (bis (2-metil aziridinil) 2- (2-hidroksipropanoksi) propilamino oksid fosfine); dhe derivatet e tjera MAPO;

12. Metil BAPO (bis (2-metil aziridinil) metilamino fosfine oksid) (CAS 85068-72-0);

13. N-metil-p-nitroanilinë (CAS 100-15-2);
14. 3-nitraza-1,5-pentan diisocianat (CAS 7406-61-9);
15. Agjentët bashkues organo-metalikë në vijim:
  - a. Neopentil [dialil] oksi, tri [dioktil] fosfato titanat (CAS 103850-22-2); i njohur edhe si titan IV, 2,2 [bis 2-propenolato-metil, butanolato, tris (dioktil) fosfato] (CAS 110438-25-0); ose LICA 12 (CAS 103850-22-2);
  - b. Titan IV, [(2-propenolato-1) metil, n-propanolatometil] 1-butanolato, tris [dioktil] pirofosfat ose KR 3538;
  - c. Titan IV, [(2-propenolato-1) metil, n-propanolatometil] 1-butanolato, tris (dioktil) fosfat;
16. Policianodifluoroaminoetilenoksid;
17. Amidë aziridine polifunkionale me struktura përforcuese izoftalike, trimesike (BITA ose butilen imin trimesamide), izocianurike ose trimetiladipike dhe zëvendësues 2-metil ose 2-etil në unazën e aziridine;
18. Propileniminë (2-metilaziridinë) (CAS 75-55-8);
19. Oksid hekuri super fin (Fe<sub>2</sub>O<sub>3</sub>) (CAS 1317-60-8) me sipërfaqe specifike më të madhe se 250 m<sup>2</sup>/g dhe madhësi grimce mesatare 3,0 nm ose më të vogël;
20. TEPAN (tetraetilenpentaamineakrilonitril) (CAS 68412-45-3); poliamina të cianoetiluara dhe kripërat e tyre;
21. TEPANOL (tetraetilenpentaaminëakrilonitrileglicidol) (CAS 68412-46-4); poliamina në përbërje të cianoetiluara me glicidol dhe kripërat e tyre;
22. TPB (trifenil bismuti) (CAS 603-33-8).
- g. "Prekursorët" e mëposhtëm:

*VINI RE: ML8.g.i referohet "materialeve energjike" që janë objekt i kontrollit dhe prodhohen nga këto substanca:*

1. BCMO (bisklorometiloksetan) (CAS 142173-26-0) (shih gjithashtu ML8.e.1 dhe ML8.e.2);
2. Kripë dinitroazetidinë-t-butil (CAS 125735-38-8) (shih gjithashtu ML8.a.28);
3. HBIW (hekzabenzilhekzaazaisovurtzitan) (CAS 124782-15-6) (shih gjithashtu ML8.a.4);
4. TAIW (hekzabenzilhekzaazaisovurtzitan) (shih gjithashtu ML8.a.4) (CAS 182763-60-6);
5. TAT (1,3,5,7 tetraacetil-1,3,5,7-tetra aza oktan) (CAS 41378-98-7) (shih gjithashtu ML8.a.13);
6. 1,4,5,8-tetraazadekalinë (CAS 5409-42-7) (shih gjithashtu ML8.a.27);
7. 1,3,5-triklorobenzen (CAS 108-70-3) (shih gjithashtu ML8.a.23);
8. 1,2,4-trihidroksibutan (1,2,4-butantriol) (CAS 3068-00-6) (shih gjithashtu ML8.e.5).

*Shënim 1: ML8 nuk zbatohet për substancat vijuese, përveç rastit kur ato janë bashkuara ose të përziera me ndonjë "material energjetik" të specifikuar në ML8.a ose metal në formë pluhuri të specifikuar në ML8.c:*

*a. Pikrat amoni (CAS 131-74-8);*

*b. Barut i zi;*

*c. Hekzanitrodifenilaminë (CAS 131-73-7);*

*d. Difluoroaminë (CAS 10405-27-3);*

*e. Nitrostark (CAS 9056-38-6);*

*f. Nitrat kaliumi (CAS 7757-79-1);*

*g. Tetranitronaftalen;*

*h. Trinitroanisol;*

*i. Trinitronaftalen;*

*j. Trinitroksilen;*

*k. N-pirolidinon; 1-metil-2-pirolidinon (CAS 872-50-4);*

*l. Dioktilmaleat (CAS 142-16-5);*

*m. Etilheksil akrilat (CAS 103-11-7);*

*n. Trietil alumini (TEA), trimetil alumini (TMA) (CAS 75-24-1) dhe metale alkile të tjera piroforike dhe arile të litiumit, natriumit, magnezit, zinkut ose borit;*

*o. Nitrocelulozë (CAS 9004-70-0);*

*p. Nitroglicerinë (ose gliceroltrinitrat, trinitroglicerinë) (NG) (CAS 55-63-0);*

*q. 2,4,6-trinitrotoluen (TNT) (CAS 118-96-7);*

*r. Etilendiamindinitrat (EDDN) (CAS 20829-66-7);*

*s. Pentaeritritoltetranitrat (PETN) (CAS 78-11-5);*

*t. Acid plumbi (CAS 13424-46-9), stifnat normal (CAS 15245-44-0) dhe bazik plumbi (CAS 12403-82-6) dhe eksplozivë primarë ose përzierje që përmbajnë acide ose komponentë të acidit;*

*u. Trietilenglikoldinitrat (TEGDN) (CAS 111-22-8);*

*v. 2,4,6-trinitroresorcinol (acid stifnik) (CAS 82-71-3);*

*w. Ure dietildifenil (CAS 85-98-3); ure dimetildifenil (CAS 611-92-7); ure metiletildifeni [Centralite];*

*x. N, N-difenilure (difenilure asimetrike) (CAS 603-54-3);*

y. Metil-N, N-difenilure (metildipfenilure asimetrike) (CAS 13114-72-2);

z. Etil-N, N-difenilure (etildipfenilure asimetrike) (CAS 64544-71-4);

aa. 2-Nitrodifenilaminë (2-NDPA) (CAS 119-75-5);

bb. 4-Nitrodifenilaminë (4-NDPA) (CAS 836-30-6);

cc. 2,2-dinitropropanol (CAS 918-52-5);

dd. Nitroguanidinë (CAS 556-88-7) (shih IC011.d në listën e mallrave me përdorim të dyfishtë).

*Shënim 2: ML8. nuk përfshin perkloratet e amonit (ML8.d.2.) dhe NTO (ML8.a.18.), të projektuara dhe të përgatitura për pajisjet që prodhojnë gaz për përdorim civil që plotëson kushtet e mëposhtme:*

a. Është bashkuar ose përzier me grimcat e thërrmuara lidhëse joaktive ose me plastifikuesit;

b. Më shumë se 80% e peshës së tij përbëhet nga perklorat amoni (ML8.d.2.);

c. Përmban deri në 4 g NTO (ML8.a.18.) dhe

d. Masa individuale është më e vogël se 250 g.

**ML9 Anijet luftarake (sipërfaqësore ose nënujore), pajisjet e posaçme detare, aksesorët, komponentët dhe anije të tjera sipërfaqësore, si më poshtë:**

*Shënim: Për pajisje udhëzuese dhe orientuese, shih ML11.*

a. Anijet dhe komponentët e tyre:

1. Anijet (sipërfaqësore ose nënujore) të projektuara ose modifikuara për përdorim ushtarak, pavarësisht gjendjes aktuale, pavarësisht nëse kanë në përbërje sisteme armësh dhe kabina të blinduara apo pjesë për trup anijeje dhe varka të projektuara për përdorim ushtarak;

2. Anijet sipërfaqësore, përveç atyre të përcaktuara në ML9.a.1, që kanë ndonjë nga pajisjet e mëposhtme të montuar ose të integruar në anije:

a. Armë automatike të specifikuar në ML1, me kalibër 12,7 mm ose më të madh, armë të specifikuar në ML2, ML4, ML12, ML19 ose "montime" apo pika mbajtëse të forta për armë të tilla;

*Shënim teknik:*

*"Montime" I referohet montimeve të armëve ose përforcimeve strukturore për instalimin e armëve*

b. Sistemet e kontrollit të zjarrit të specifikuar në ML5;

c. Kanë karakteristikat e mëposhtme:

1. Mbrojtje "kimike, biologjike, radiologjike ose bërthamore (CBRN)"; dhe

2. "Sistem spërkatjeje ose shpëlarjeje" të krijuar për qëllime dezinfektimi

*Shënime teknike*

1. "Mbrojtja CBRN" është hapësira e brendshme e pavarur me karakteristika të tilla si mbipresion sigurie, izolim të sistemeve të ajrimit, hapje të kufizuara ajrimi me filtra CBRN dhe pika të kufizuara hyrjeje për personelin, duke përfshirë edhe një dhomë e ajrimi.

2. "Sistem spërkatjeje ose shpëlarjeje" është një sistem spërkatjeje të ujit të detit, që pastron njëkohësisht anën e jashtme të superstrukturës dhe kuvertën e anijes.

d. Sistemet e armëve për mbrojtje aktive të specifikuara në ML4.b, ML5.c ose ML11.a që kanë karakteristikat e mëposhtme:

1. "Mbrojtje CBRN";

2. Trupi I anijes dhe superstruktura janë projektuar për uljen e reflektimit në radar;

3. Mjete për reduktimin termik (p.sh. sistem ftohës për gazet), përveçse nëse është projektuar për të rritur efikasitetin e përgjithshëm të termocentralit ose për të zvogëluar ndikimet mjedisore; ose

4. Sistemi është i projektuar për reduktimet termike dhe fushave magnetike në anije;

b. Motorët dhe sistemi lëvizës janë projektuar për përdorim ushtarak dhe elementet e tyre si më poshtë janë krijuar për përdorim ushtarak:

1. Motorët dizel të projektuar për nëndetëset, të cilët kanë të gjitha karakteristikat e mëposhtme:

a. Prodhim energjie 1,12 MW (1500 hp) ose më tepër; dhe

b. Shpejtësi xhiroje 700 rpm/min ose më shumë;

2. Motorët elektrikë të projektuar posaçërisht për nëndetëset, të cilët kanë të gjitha karakteristikat e mëposhtme:

a. Prodhim energjie prej më shumë se 0,75 MW (1000 KF);

b. Shpejtësi në kthim pas;

c. Ftohje me lëng; dhe

d. Mbyllje hermetike;

3. Motorët jomagnetikë me naftë, të cilët kanë karakteristikat e mëposhtme:

a. Prodhim energjie 37,3 kw (50 hp) ose më pak; dhe

b. Pjesë jomagnetike që përbëjnë më shumë se 75% të peshës totale;

4. Sistemet shtytëse të pavarura nga ajri ("Air Independent Propulsion"- AIP), të projektuar posaçërisht për nëndetëset

#### *Shënim teknik*

"Sistemi shtytës i pavarur nga ajri" (AIP - Air Independent Propulsion) e lejon nëndetësen që të përdorë sistemin e saj shtytës në lundrime nënujore për një periudhë të gjatë kohore, pa përdorur oksigjenin e atmosferës më shumë seç lejojnë bateritë e nëndetëses. Për qëllimet e ML9.b.4, AIP nuk përfshin energjinë bërthamore.

c. Pajisjet nënujore të detektimit të projektuara për përdorim ushtarak, pajisjet për drejtimin e tyre dhe komponentët e tyre të projektuara veçanërisht për përdorim ushtarak;

d. Rrjetat anti-nëndetëse dhe rrjetat anti-silur, të projektuara posaçërisht për përdorim ushtarak;

e. Nuk përdoret që nga viti 2003;

f. Bashkuesit dhe mjetet për depërtim në trupin e anijes, të ndërtuara posaçërisht për përdorim ushtarak dhe për bashkëveprim me pajisjet jashtë mjetit lundrues, si dhe komponentët e tyre të projektuar për përdorim ushtarak;

*Shënim: ML9.f përfshin bashkuesit për anijet, të llojit me një ose me shumë drejtues, koaksialë ose me orientim vale, dhe mjetet që futen në trupin e anijes, që të dyja të papërshkueshme nga uji dhe kanë karakteristikat e kërkuara për kërkime në thellësi mbi 100 m; dhe fibrat optike dhe mjetet optike që futen në trupin e anijes, të projektuara për transmetimin e rrezeve "laser" pavarësisht thellësisë. ML9f. nuk zbatohet për boshtet e zakonshme lëvizëse dhe as për drejtimin hidrodinamik të shufrave depërtuese të trupit të anijes;*

g. Kushinetat pa zhurmë, komponentët dhe pajisjet që përmbajnë këto lloj kushinetash, të projektuara për përdorim ushtarak, të cilat kanë karakteristikat e mëposhtme:

1. Zbutje magnetike ose me gaz;

2. Kontroll aktiv të zhurmave akustike

3. Reduktim të dridhjeve

**ML10 "Avionët", "mjetet fluturuese më të lehta se ajri", mjetet fluturuese pa personel ("UAV"), motorët ajrorë dhe pajisjet e avionëve, si komponentët e lidhur me to të projektuar ose modifikuar për përdorim ushtarak:**

*VINI RE: Për udhëzim dhe pajisje orientuese, shih ML11.*

a "Avionët" me ekuipazh dhe " mjetet më të lehta se ajri", si dhe komponentët e projektuar posaçërisht për to;

b. Nuk janë përdorur që nga viti 2011;

c. Avionët pa ekuipazh, pajisjet për ta dhe komponentët e projektuar posaçërisht për ta, si më poshtë:

1. Mjetet fluturuese pa ekuipazh, mjetet fluturuese me komandim nga distanca (RPV), mjetet fluturuese me programim autonom dhe "mjetet më të lehta se ajri";

2. Hedhësit, pajisjet e riparimit dhe pajisjet për mbështetje tokësore;

3. Pajisjet e komandimit dhe kontrollit;

d. Motorët e avionëve dhe komponentët e projektuar posaçërisht për to;

e. Pajisjet ajrore për furnizimin me karburant, të projektuara ose të modifikuara posaçërisht për ndonjë nga sa vijon dhe komponentët e tyre:

1. "Avionët" e specifikuar në ML10.a; ose

2. Avionët pa ekuipazh të specifikuar në ML10.c.

f. "Pajisjet e terrenit" të projektuara për avionët e specifikuar në ML10.a ose në listën e motorëve për mjetet fluturuese të specifikuar në ML10.d.

*Shënim teknik:*

*"Pajisjet e terrenit" përfshijnë pajisjet për rimbushjen e karburantit nën presion dhe pajisjet e projektuara për punë në hapësira të kufizuara.*

g. Pajisjet për mbijetesën e ekuipazhit, pajisjet e sigurisë së ekuipazhit dhe pajisje të tjera për dalje në rast emergjence, përveç atyre të specifikuara në ML10.a, të projektuara për "avionët" e specifikuar në ML10.a.

*Shënim: ML10.g. nuk kontrollon helmetat e ekuipazhit, të cilat nuk përfshijnë ose nuk kanë instalime ose pjesë për vendosjen e pajisjeve ose të armëve të listuara në Listën e përbashkët të mallrave ushtarake të BE-së;*

*VINI RE: Për helmetat, shih gjithashtu ML13.c.*

h. Parashutat, deltaplanët me motor (paragliders) dhe pajisjet e lidhura me to, si dhe komponentët e projektuar posaçërisht për to, si më poshtë:

1. Parashutat që nuk renditen diku tjetër në listën ushtarake

2. Deltaplanët me motor (paragliders)

3. Pajisjet e projektuara për parashutistët e lartësive të mëdha (p.sh., kostumet, helmetat e posaçme, sistemet e frymëmarrjes, pajisjet e navigimit);

i. Pajisjet për kontrollin e hapjes ose sistemet e pilotit të destinuara për hedhjen e ngarkesave me parashutë.

*Shënim 1: ML10.a. nuk zbatohet për "avionët" dhe "mjetet më të lehta se ajri" ose variantet e "avionëve" të projektuar posaçërisht për përdorim ushtarak:*

*a. Avionët joluftarakë*

*b. Nuk janë të konfiguruar për përdorim ushtarak, nuk janë të pajisura me pajisje ose montime të projektuara ose të modifikuara për përdorim ushtarak; dhe*

*c. Nuk janë certifikuar për përdorim civil nga autoriteti i aviacionit civil në një shtet anëtar ose në një shtet anëtar të Marrëveshjes së Wassenaar-it.*

*Shënim 2: ML10.d. nuk zbatohet për:*

*a. Motorët e mjeteve fluturuese të projektuara ose modifikuara për përdorim ushtarak, të cilat janë certifikuar nga autoritetet e aviacionit civil në shtetin anëtar të Bashkimit Evropian ose shtetit anëtar pjesëmarrës në Marrëveshjen e Wassenaar-it për përdorim në "avionët civilë", ose komponentët e projektuar posaçërisht për to;*

*b. Motorët për mjete fluturuese ose komponentë të veçantë të tyre, përveç atyre të projektuar posaçërisht për avionët pa ekuipazh.*

*Shënim 3: Për qëllimet e ML10.a. dhe ML10.d., komponentët e projektuar posaçërisht dhe pajisjet e lidhura për "avionë joushtarakë" ose motorët për këto mjete të modifikuara për përdorim ushtarak,*



zbatohet vetëm për ata komponentë ushtarakë dhe për pajisjet ushtarake të lidhura të nevojshme për modifikim për përdorim ushtarak.

Shënim 4: Për qëllimet e ML10.a., përdorimi ushtarak përfshin: luftën, zbulimin ushtarak, sulmet, stërvitjet ushtarake, mbështetjen logjistike, trupat të transportit dhe parashutat ose pajisjet ushtarake.

Shënim 5: ML10.a. nuk zbatohet për "avionët" që plotësojnë kushtet e mëposhtme:

a. Janë prodhuar përpara vitit 1946;

b. Nuk përfshijnë mallrat e listuara në listën e përbashkët ushtarake, nëse mallrat nuk janë të nevojshme për përmbushjen e standardeve të sigurisë dhe navigimit, të shteteve anëtare të Bashkimit Evropian ose të anëtarëve të Marrëveshjes së Wassenaar-it; dhe

c. Nuk përfshijnë armët e përcaktuara në listën e përbashkët ushtarake, përveçse nëse ato janë të padëmshme dhe në funksion të tyre.

**ML11 Pajisjet elektronike, "anijet kozmike" dhe komponentët e tyre që nuk janë përmendur në asnjë mënyrë në listën e përbashkët ushtarake të Bashkimit Evropian, si më poshtë vijon:**

a. Pajisjet elektronike të projektuara posaçërisht për përdorim ushtarak dhe komponentët e projektuar për to;

Shënim: ML11.a. përfshin:

a. Pajisjet kundërvepruese dhe pajisjet elektronike kundër-kundërvepruese (p.sh pajisjet e projektuara për të lëshuar sinjale të huaja ose të gabuara në radar ose në pajisjet e lidhjes me radio ose që të pengojnë marrjen, punën ose efektivitetin e pajisjeve marrëse të kundërshtarit), ku përfshihen dhe pajisjet e tyre kundër-kundërvepruese

b. Llambat e frekuencave të shpejta;

c. Sistemet elektronike ose pajisjet e projektuara dhe për zbulim dhe monitorim të spektrit elektromagnetik për zbulimin ushtarak ose për qëllime sigurie ose për kundërveprimin dhe mbikëqyrjen e tyre;

d. Kundërveprimet nën ujë, ku përfshihen zhurmimi dhe prishja e sinjalit akustik, pajisjet e projektuara për të lëshuar sinjale të huaja ose të gabuara në pajisjen marrëse të hidrolokatorit;

e. Pajisjet e përpunimit të të dhënave të sigurisë, pajisjet e të dhënave të sigurisë dhe të transmetimit dhe sinjalizimit që përdorin proceset e kodimit;

f. Pajisjet identifikuese, të autenticitetit, shkarkuese dhe menaxhuese, prodhuese dhe shpërndarëse;

g. Pajisjet udhëzuese dhe orientuese;

h. Pajisjet e transmetimit të radio-komunikimeve dixhitale;

i. Demulatorët dixhitalë të projektuar posaçërisht për zbulimin e sinjaleve.

j. "Sistemet e automatizuara të komandimit dhe kontrollit."

VINI RE: Për "softuerët" lidhur me radiot e përcaktuara nga "softueri"(SDR), shih ML21.

b. Pajisjet bllokuese të sistemeve satelitore të navigimit dhe komponentët e projektuar posaçërisht për to;

c. "Anijet kozmike" të projektuara ose të modifikuara për përdorim ushtarak dhe komponentët e "anijeve kozmike" të projektuara posaçërisht për përdorim ushtarak.

**ML12 Sistemet e armëve me energji të lartë kinetike dhe pajisjet e projektuara posaçërisht për to, si më poshtë:**

a. Sistemet e armëve me energji të lartë kinetike të projektuara posaçërisht për të shkatërruar objektivin ose për të anuluar shkatërrimin e tij;

b. Pajisjet e projektuara posaçërisht për testim dhe vlerësim dhe modelet e testimit, përfshirë instrumentet diagnostifikuese dhe objektivat, për testim dinamik të raketave dhe sistemeve me energji kinetike.

*VINI RE: Për sistemet e armëve që përdorin municion nën-kalibër ose që përdorin barute kimike me municionet për këto armë, shih ML1 deri në MLA.*

*Shënim 1: ML12 përfshin sistemet e armëve me energji kinetike në vijim:*

*a. Sisteme shtytëse lëshuese që mund t'i japin shpejtësi masave më të mëdha se 0.1 g në shpejtësi më të mëdha se 1.6 km/s, si në modelin e qitjes një nga një dhe në atë të qitjes me shpejtësi;*

*b. Sistemet që sigurojnë energji kryesore, mbrojtje elektrike, ruajtje të energjisë, menaxhim termik, manovrim të karburantit; dhe ndërfaqet elektrike midis burimit të energjisë, armës dhe funksioneve të tjera elektrike që ndikojnë;*

*c. Sistemet për përcaktimin e pozicionit dhe ndjekjen e objektivit, për kontrollin e zjarrit dhe për vlerësimin e dëmit;*

*d. Sistemet e kërkimit të objektivit, sistemet orientuese ose shmangëse të shtyrjes (shpejtësia laterale) për raketat.*

*Shënim 2: ML12 zbatohet për sistemet e armëve që përdorin si forcë shtytëse një nga metodat e mëposhtme:*

*a. Elektromagnetike;*

*b. Elektrotermale;*

*c. Plazma;*

*d. Gaz i lehtë; ose*

*e. Kimike (kur përdoret në kombinim me ndonjë nga elementët e mësipërm).*

**ML13 Pajisjet e blinduara ose mbrojtëse, strukturat dhe përbërësit si më poshtë:**

a. Pllakat e blinduara si më poshtë:

1. Të prodhuara në përputhje me standardet ushtarake; ose

2. Të përshtatshme për përdorim ushtarak;

VINI RE: *Pllakat mbrojtëse të destinuara për anti-plumbat shih ML13.d.2.*

b. Konstruksionet e materialeve metalike ose jo metalike ose kombinimet e tyre të projektuara për të siguruar mbrojtje balistike për sistemet ushtarake dhe komponentët e projektuar posaçërisht për to;

c. Helmetat e prodhuara në përputhje me standardet ose specifikimeve ushtarake, ose sipas standardeve kombëtare të krahasueshme, dhe komponentët e posaçëm të tyre, (p.sh., kasketat, jelekët për zbutjen e goditjes;

d. Jelekët antiplumb, veshjet mbrojtëse dhe komponentët e tyre, si më poshtë:

1. Jelekët antiplumb, veshjet mbrojtëse dhe pajisjet e projektuara për to, të prodhuara në përputhje me standardet ushtarake ose ekuivalentet e tyre;

*Shënim: Për qëllimet e ML13.d.1, standardet ose specifikimet ushtarake përfshijnë të paktën specifikimet për mbrojtjen nga copëzat e mbeturinave.*

2. Pllakat e forta të jelekëve mbrojtës që ofrojnë mbrojtje balistike të barabartë ose më të madhe se niveli III (NIJ 0101.06, korrik 2008) ose ekuivalentet kombëtare.

*Shënim 1: ML13.b. përfshin materialet e projektuara posaçërisht për të siguruar mbrojtje nga armët e shpërthimit reaktiv ose për ndërtimin e strehimeve ushtarake.*

*Shënim 2: ML13.c nuk zbatohet për helmetat konvencionale prej çeliku, as ato të modifikuara ose të projektuara për tu pranuar, as ato të pajisura me pjesë shtesë;*

*Shënim 3: ML13.c. dhe d. nuk zbatohet për helmetat, jelekët antiplumb ose veshjet mbrojtëse të përdorura për mbrojtjen personale të përdoruesit.*

*Shënim 4: Helmetat e vetme të projektuara posaçërisht për personelin e çmontimit të bombave që përcaktohen me hollësi tek ML13, janë ato të projektuara posaçërisht për përdorim ushtarak*

VINI RE 1: *Shih gjithashtu IA005 në listën e mallrave me përdorim të dyfishtë.*

VINI RE 2: *Për "materialet fibroze ose filamenti" të përdorura për prodhimin e jelekëve antiplumb dhe helmetave, shih IC010 në listën e mallrave me përdorim të dyfishtë të BE-së.*

**ML14 Pajisjet e specializuara për stërvitje ushtarake ose për simulim të skenarëve ushtarakë, simulatorët e projektuar posaçërisht për stërvitje në përdorimin e ndonjë arme zjarri ose arme të përcaktuar në ML1 ose ML2, dhe komponentët e pajisjet e projektuara posaçërisht për to.**

*Shënim teknik*

*Termi "pajisje të specializuara për stërvitje ushtarake" përfshin llojet e simulatorëve të sulmit, simulatorëve operacionalë të fluturimit, simulatorët e radarëve të objektivave, gjeneratorët e gjetjes së objekteve, pajisjet e stërvitjes me top, simulatorët e stërvitjes për luftën kundër nëndetëseve, simulatorët e fluturimit (ku përfshihen dhe centrifugat për njerëzit për stërvitjen e pilotëve dhe astronautëve), pajisjet e stërvitjes për radarët, simulatorët e fluturimit me instrumente, simulatorët e orientimit, simulatorët e lëshimit të raketave, pajisjet e gjetjes së objektivit, avionëve pa personel, simulatorët e armatimit, simulatorët e "avionëve" pa ekuipazh, njësitë e stërvitjes së lëvizshme dhe pajisjet për operacionet tokësore.*

*Shënim 1: ML14 përfshin sistemet për gjenerimin e imazhit dhe ambienteve ndërvepruese për simulatorët, kur janë të projektuara ose të modifikuara për përdorim ushtarak.*

*Shënim 2: ML14 nuk zbatohet për pajisjet e projektuara posaçërisht për stërvitje dhe përdorimin e armëve të gjuetisë ose armëve sportive.*

**ML15 Pajisjet e imazhit ose të kundërveprimit dhe komponentët dhe aksesorët e tyre në vijim, të projektuara posaçërisht për përdorim ushtarak:**

- a. Regjistruerit dhe pajisjet e përpunimit të imazhit;
- b. Kamerat, pajisjet fotografuese dhe të përpunimit të filmit;
- c. Pajisjet intensifikuese (përforcuese) të imazhit;
- d. Pajisjet me rreze infra të kuqe ose pajisjet termike të imazhit;
- e. Pajisjet për fotografimin e sensorëve të radarëve
- f. Pajisjet e kundërveprimit ose të kundër-kundërveprimit për pajisjet e specifikuar në ML15.a deri në ML15.e.

*Shënim: ML15.f. f. përfshin pajisjet e projektuara për të reduktuar veprimin ose efektivitetin e sistemeve ushtarake të imazhit ose për të minimizuar këto efekte reduktuese.*

*Shënim 1: Në ML15, termi "komponentë të projektuar posaçërisht" përfshin, komponentët e mëposhtëm kur janë të projektuara posaçërisht për përdorim ushtarak:*

- a. Llambat e konvertimit të imazhit infra të kuq;
- b. Kinoscope/llambat e intensifikimit të imazhit (përveç atyre të gjeneratës së parë);
- c. Pllakat me mikrokanale;
- d. Llambat e kamerave televizive me nivel të ulët ndriçimi
- e. Shigjetat detektuese (ku përfshihen ndërlidhja elektronike ose sistemet lexuese);
- f. Llambat piroelektrike të kamerave televizive;
- g. Sistemet e ftohjes për sistemet e imazhit;
- h. Diafragmat me mbyllje elektrike të tipit fotokromik ose të tipit elektro-optik që kanë një shpejtësi të diafragmës më të vogël se 100  $\mu$ s, përveçse në rastet të cilat janë pjesë bazë e një aparati fotografik për shpejtësi të larta;
- i. Inverterat e imazhit me fibër optike;
- j. Fotokatodat e përbëra gjysmëpërcjellëse.

*Shënim 2: ML15 nuk zbatohet për "llambat intensifikuese (përforcuese) të gjeneratës së parë" ose pajisjet e projektuara posaçërisht për tu bashkuar në llambat intensifikuese (përforcuese) të gjeneratës së parë".*

*VINI RE: Për klasifikimin e shënjestrave të armëve që kanë "llamba intensifikuese të gjeneratës së parë", shih ML1, ML2. dhe ML5.a.*

*VINI RE: Shih gjithashtu 6A002.a.2. dhe 6A002.b. në listën e mallrave me përdorim të dyfishtë.*

**ML16 Produktet e farkëtuara, të derdhura dhe produkte të tjera të papërfunduara, të projektuara posaçërisht për artikujt e specifikuar në ML1 deri në ML4, ML6, ML9, ML10, ML12 ose ML19.**

*Shënim: ML16. zbatohet për produktet e papërfunduara, kur ato janë të identifikueshme nga përbërja e materialit, gjeometria ose funksioni.*

**ML17 Pajisje, materiale dhe dokumentacione të ndryshme, dhe komponentët e projektuar posaçërisht për to:**

a. Të gjitha pajisjet për zhytje si më poshtë:

1. Aparatet me qarkullim të mbyllur ose gjysmë të mbyllur (rifrymëmarrje) të projektuara posaçërisht për përdorim ushtarak (p.sh. të projektuara posaçërisht për të qenë jo magnetik);
2. Përbërësit e projektuar posaçërisht për të kthyer aparatin e qarkullimit të hapur për përdorim ushtarak;
3. Artikujt personalë të zhytjes dhe aparati i notimit nën ujë të projektuar posaçërisht për përdorim ushtarak.

b. Pajisjet e ndërtimit të projektuara posaçërisht për përdorim ushtarak;

c. Përshtatjet, veshjet dhe trajtimet për fshehje gjurmësh të projektuara posaçërisht për përdorim ushtarak;

d. Pajisjet xheniere fushore të projektuara për përdorim në zonën e luftimit;

e. "Robotët", kontrolluesit e "robotëve" dhe "ndikuesit fundorë", që kanë ndonjë nga karakteristikat që vijojnë:

1. Janë projektuar posaçërisht për përdorim ushtarak;
2. Mjetet e inkuorporuar të mbrojtjes së linjave hidraulike ndaj shpimit nga fragmentet balistike (p.sh. inkuorporojnë linja vetizoluese) dhe janë projektuar për të përdorur lëngje hidraulike në pikë ndezje më të lartë se 839 K (566 °C); ose
3. Janë projektuar posaçërisht ose kategorizohen për të vepruar në një mjedis me rrymë elektromagnetike;

*Shënim teknik*

*Pulset elektromagnetike nuk I referohen efektit të ndërsjellë të shkaktuar në mënyrë të paqëllimshme nga rrezatimi elektromagnetik nga pajisjet në afërsi (p.sh., makineritë dhe pajisjet elektronike) ose për shkak të rrufeve.*

f. Bibliotekat (bazat e të dhënave me parametra teknikë) të projektuar posaçërisht për përdorim ushtarak me pajisjet e kontrolluara nga Lista e Përbashkët Ushtarake e BE-së;

g. Pajisjet e gjenerimit të rrymës bërthamore ose pajisjet shtytëse, ku përfshihen "reaktorët bërthamorë", komponentët e tyre të projektuara për përdorim ushtarak;

- h. Pajisjet dhe materialet, e veshura ose të përpunuara për maskim të gjurmës, të projektuara për përdorim ushtarak, përveç atyre të kontrolluara në vend tjetër në Listën e Përbashkët Ushtarake të BE-së;
- i. Simulatorët e projektuar veçanërisht për reaktorët bërthamorë ushtarakë;
- j. Ofiçinat e lëvizshme të riparimit të projektuara ose modifikuara për riparimin e mjeteve ushtarake;
- k. Gjeneratorët për në terren, të ndërtuar ose modifikuar për përdorim ushtarak;
- l. Kontejnerët e projektuar ose modifikuar për përdorim ushtarak;
- m. Tragetet, përveç atyre të specifikuara në pika të tjera në Listën e Përbashkët Ushtarake të BE-së, urat dhe mjetet lundruese të projektuara posaçërisht për përdorim ushtarak;
- n. Modelet e testit të projektuara posaçërisht për "zhvillimin" e artikujve të përcaktuar në ML4, ML6, ML9 ose ML10.
- o. Pajisjet mbrojtjes laser (p.sh. mbrojtje e sensorit dhe e syrit) të prodhuara posaçërisht për përdorim ushtarak.
- p. "Qeliza e karburantit" përveç atyre të specifikuara diku tjetër në Listën Ushtarake, të projektuara ose modifikuara për përdorim ushtarak.

#### *Shënime teknike*

1. Për qëllimin e ML17, termi "bibliotekë" ((bazë të dhënash – me parametra teknike) do të thotë mënyrat e grumbullimit të informacionit teknik me natyrë ushtarake, referencë për të cilën mund të rrisë performancën e sistemeve ose pajisjeve ushtarake.

2. Për qëllimin e ML17, "modifikim" do të thotë çdo ndryshim strukturor, elektrik, mekanik, që i jep një artikulli jo ushtarak mundësinë ekuivalente me një artikull që është projektuar posaçërisht për përdorim ushtarak.

#### **ML18 Pajisjet për prodhimin e produkteve të përmendura në Listën e Përbashkët Ushtarake, si më poshtë:**

- a. Produktet e projektuara ose të modifikuara posaçërisht për "prodhimin" e produkteve të renditura në Listën e Përbashkët Ushtarake të Bashkimit Evropian, dhe komponentët e projektuar posaçërisht për to;
- b. Pajisjet e testimit mjedisor dhe pajisjet e tyre, të projektuara posaçërisht për to, për certifikimin, klasifikimin ose testimin e produkteve të specifikuara në Listën e Përbashkët Ushtarake të BE-së.

#### *Shënim teknik*

*Për qëllimet e ML18, termi "prodhim" përfshin projektimin, ekzaminimin, prodhimin, testimin dhe kontrollin.*

*Shënim: ML18.a. dhe ML18.b. përfshijnë pajisjet e mëposhtme:*

- a. Pajisjet për nitrin të vazhdueshëm;*
- b. Aparatet e testimit centrifugal ose pajisjet që kanë karakteristikat e mëposhtme:*

1. *Vihen në punë nga një motor ose motorë me fuqi më të madhe se 298 kw (400 kuaj fuqi);*
2. *Kanë kapacitet për të mbajtur ngarkesa prej 113 kg ose më shumë; ose*
3. *Kanë kapacitet për të ushtruar përshejtim centrifugal prej 8 g ose më shumë në një ngarkesë 91 kg ose më të madhe;*
- c. *Presat dehidratuese;*
- d. *Nxjerrësit e vidave të projektuar ose të modifikuar për nxjerrjen e eksplozivëve ushtarakë;*
- e. *Makineritë prerëse për lëndët shtytëse të dala;*
- f. *Mbështetëset (mbajtëset) me diametër 1,85 m ose më tepër dhe me kapacitet më të madh se 277 kg;*
- g. *Përzierësit e vazhdueshëm për lëndët shtytëse të ngurta (përzierësit e barutit);*
- h. *Mullinj të energjisë fluide për grirje ose copëtim të përbërësve të eksplozivëve ushtarakë;*
- i. *Pajisjet për arritjen e madhësisë së grimcës dhe të formës sferike të pluhurit të metalit të paraqitur në listën ML8.c.8;*
- j. *Konvertuesit me konveksion të rrymës për shndërrimin e materialeve të listuara në ML8.c.3*

**ML19 Sistemet e armëve me energji të drejtuar (DEW), pajisjet e lidhura ose pajisjet e kundërmasave dhe modelet e testimit, si dhe përbërësit e projektuar posaçërisht për to, si më poshtë:**

- a. Sistemet "Laser" të projektuar posaçërisht për shkatërrim ose për anulim të misionit të objektivit;
- b. Sistemet me rryma grimcash të afta për shkatërrim ose për anulim të misionit të objektivit;
- c. Sistemet me radiofrekuencë të lartë (RF), të cilat janë në gjendje të shkatërrojë ose të anulojnë detyrën e synuar;
- d. Pajisjet e projektuar posaçërisht për zbulimin dhe identifikimin sistemeve të përcaktuara në ML19.a deri në ML19.c ose për mbrojtjen ndaj tyre;
- e. Modelet e testit fizik për sistemet, pajisjet dhe komponentët e përcaktuar në ML19.
- f. Sistemet "laser" të projektuar posaçërisht për të shkaktuar humbje të përhershme të shikimit, nëse sytë nuk janë të mbrojtura, p.sh për syrin e lirë, ose për syrin me pajisje korrigjuese;

*Shënim 1: Sistemet e armëve me energji të drejtuar (pajisjet DEW) të përcaktuara në ML19 përfshijnë sistemet aftësia e të cilave rrjedh nga zbatimi i kontrolluar i:*

- a. *"Laserëve" me fuqi të mjaftueshme për të shkaktuar shkatërrim të ngjashëm me atë të municionit tradicional;*
- b. *Përshejtuesve të grimcave që projektojnë një tufë të ngarkuar ose neutrale me fuqi shkatërruese;*
- c. *radiotransmetuesve me frekuencë me pulsime të larta dhe me fuqi mesatare të lartë që prodhojnë fusha të tilla të forta që nxjerrin jashtë funksionit qarqet elektronike të një objekti të largët.*

*Shënim 2: ML19 përfshin si më poshtë vijon, kur janë projektuar posaçërisht për sistemet e armëve me energji të drejtuar (sistemet DEW);*

*a. Pajisjet për gjenerimin e energjisë kryesore, ruajtjen e energjisë, kyçjen-çkyçjen, kushtëzimin e fuqisë ose manovrimin e karburantit;*

*b. Sistemet për kapjen ose ndjekjen e objektivit*

*c. Sistemet e vlerësimit të dëmtimit të objektivit, shkatërrimit ose braktisjes së misionit;*

*d. Pajisjet e manovrimit të tufave të rrezes së përhapjes ose shënimit të një pike;*

*e. Pajisjet me lëvizje të shpejtë të tufës së rrezeve për veprimet e shpejta e të shumëfishta me objektivin;*

*f. Optika përshtatëse dhe bashkuesit e fazave;*

*g. Injektorët e rrymave për tufat e joneve negative të hidrogjenit;*

*h. Komponentët e përshpejtuar "të kualifikuar për përdorim në hapësirë";*

*i. Pajisjet për grumbullimin e rrezeve negative të jonit;*

*j. Pajisjet për kontrollin dhe devijimin e tufave të joneve me energji të lartë;*

*k. Mbrojtëset "e kualifikuara hapësinore" për neutralizimin e rrymave të izotopeve negative të hidrogjenit.*

**ML20 Pajisjet kriogjenike dhe "superpërcjellëse" siç tregohet në vijim dhe përbërësit dhe aksesoret e projektuar posaçërisht për to:**

a. Pajisjet e projektuara ose të konfiguruar për tu instaluar në një mjet për forcat tokësore, forcat detare, forcat ajrore, ose zbatimet hapësinore, të afta të punojnë ndërsa janë në lëvizje dhe të prodhojnë ose të mbajnë temperatura nën 103 K (-170 °C);

*Shënim: ML20.a përfshin sistemet e lëvizshme që inkorporojnë ose përdorin aksesore ose përbërësit e prodhuar nga materiale jo metalike ose jo elektrike, si plastika ose materialet epokside të pasuruara.*

b. Pajisjet elektrike "superpërcjellëse" (makineritë rrotulluese dhe transformatorët) e projektuar ose të konfiguruar posaçërisht për t'u instaluar në një mjet për forcat detare, tokësore, forcat ajrore ose zbatimet hapësinore, të afta për të punuar ndërsa janë në lëvizje.

*Shënim: ML20.b nuk zbatohet për gjeneratorët hibridë homopolar me rrymë të vazhduar që kanë armatura me një pol të vetëm metalik dhe rrotullohen në një fushë magnetike të prodhuara nga bobina superpërcjellëse, por me kusht që këto përshtjellime të jenë i vetmi komponent superpërcjellës në gjenerator.*

**ML21 "Softuerët", si më poshtë:**

a. "Softuerët" e projektuar ose të modifikuar për "zhvillimin", "prodhimin" ose "përdorimin" e pajisjeve ose materialeve të specifikuar në Listën e Përbashkët Ushtarake të BE-së;

b. "Softuerët" e posaçëm, përveç atyre të përcaktuara në ML21.a., si më poshtë:



1. "Softuerët" e projektuar posaçërisht për modelimin, simulimin ose vlerësimin e sistemeve të armëve ushtarake;
  2. "Softuerët" e projektuar posaçërisht për modelimin ose simulimin e skenarëve dhe operacioneve ushtarake;
  3. "Softuerët" për përcaktimin e efekteve të luftës konvencionale, bërthamore, kimike ose biologjike.
  4. "Softuerët" e projektuar posaçërisht për përdorim ushtarak i dizajnuar për komandimin, komunikimin, kontrollin dhe shërbimet e inteligjencës (C3I) aplikimeve; ose komandimin, komunikimin, kontrollimin, llogaritjen dhe shërbimet e inteligjencës (C4I);
- c. "Softuerët" që nuk janë specifikuar në ML21.a. ose b., të projektuar ose të modifikuar për t'u mundësuar pajisjeve që nuk kontrollohen nga Lista e Përbashkët Ushtarake që të kryejnë funksionet ushtarake të pajisjeve të kontrolluara nga Lista e Përbashkët Ushtarake e Bashkimit Evropian

### **ML22 "Teknologjitë" si më poshtë:**

- a. "Teknologjia" e ndryshme nga ato të specifikuar në ML22.b., "të kërkuara" për "zhvillimin", "prodhimin" ose "përdorimin" e artikujve të përcaktuara në Listën e Përbashkët Ushtarake.
- b. "Teknologjitë" e mëposhtme:
  1. "Teknologjia" "e nevojshme" për hartimin, lidhjet e komponentëve, dhe përdorimin, mirëmbajtjen dhe riparimin e instalimeve të plota të prodhimit për artikujt e përcaktuar në Listën e Përbashkët Ushtarake të BE-, edhe nëse komponentët e instalimeve të tilla të prodhimit nuk janë të specifikuar.
  2. "Teknologjia" "e nevojshme" për "zhvillimin" dhe "prodhimin" e armëve të vogla edhe nëse përdoret për të prodhuar riprodhime të armëve antike të vogla.
  3. "Teknologjia" "e nevojshme" për "zhvillimin", "prodhimin" ose "përdorimin" e agjentëve toksikologjikë, pajisje të lidhura me to ose përbërës të kontrolluar nga ML7.a deri në ML7.f.
  4. "Teknologjia" "e nevojshme" për "zhvillimin", "prodhimin" ose "përdorimin" "biopolimereve" ose kulturave të qelizave specifike të kontrolluara nga ML7.h.
  5. "Teknologjia" "e kërkuar" ekskluzivisht për inkuorporimin e "biokatalizatorëve" të specifikuar në ML7.h.1, në substancat mbartëse ushtarake ose materialet ushtarake.

*Shënim 1: "Teknologjia" që kërkohet për "zhvillimin" dhe "prodhimin" ose "përdorimin" e artikujve të kontrolluara në Listën e Përbashkët Ushtarake të BE-së mbetet nën kontroll edhe në rastet kur përdoret në ndonjë artikull që nuk është specifikuar në listën në fjalë.*

*Shënim 2: ML22 nuk zbatohet për:*

- a. "teknologjinë" që është minimumi i nevojshëm për instalimin, përdorimin, mirëmbajtjen dhe riparimin e artikujve që nuk janë të kontrolluar ose të cilët janë të autorizuar për eksport;
- b. "teknologjinë" që është "në zotërim publik", "kërkim themelor shkencor" ose informacioni minimal i nevojshëm për aplikimet për patenta;
- c. "teknologjinë" për induksionin magnetik për shtytjen e vazhdueshme të pajisjeve transportuese civile.

### **PËRKUFIZIMET E TERMAVE TË PËRDORURA NË KËTË LISTË**

Në vijim paraqiten përkufizimet e termave të përdorura në këtë listë, në rend alfabetik.

*Shënim 1: Përkufizimet zbatohen për të gjithë listën. Referencat shërbejnë vetëm për qëllime këshillimi dhe nuk ndikojnë në zbatimin universal të termave të përcaktuara në të gjithë listën.*

*Shënim 2: Fjalët dhe termat e përfshira në këtë listë përkufizimesh marrin kuptimin e përkufizuar vetëm atëherë kur janë të vendosura në "thonjëza dyshe". Në të gjitha rastet e tjera, fjalët dhe termat marrin kuptimin e pranuar gjerësisht (sipas fjalorëve).*

ML8 "Aditivë"

Substancat e përdorura në krijimin lëndëve plasëse për të përmirësuar karakteristikat e tyre.

ML7 "Agjentë për kontrollin e trazirave"

Substancat të cilat, në kushte të pritshme të përdorimit për qëllime të kontrollit të trazirave, shkaktojnë shpejt të njerëzit irritim ose efekte fizike që i bëjnë ata të paaftë, efekte të cilat zhduken brenda një kohe të shkurtër pas përfundimit të ekspozimit (një nënndarje e "agjentëve për kontrollin e trazirave" janë gazet lotsjellës).

ML11 "Sisteme të automatizuara të komandimit dhe kontrollit"

Pajisjet elektronike përmes së cilave hyjnë, përpunohen dhe transmetohen informacione thelbësore për funksionimin efektiv të grupit, për formimin e përgjithshëm, për formimin taktik, për njësinë, transportin, nën njësinë ose sistemet e armëve në dispozicion. Kjo arrihet përmes përdorimit të kompjuterit dhe pajisjeve të tjera të specializuara, të projektuara për të mbështetur funksionet e komandimit dhe kontrollit të organizatave ushtarake. Funksionet kryesore të një sistemi të automatizuar komandimi dhe kontrolli janë: mbledhja, ruajtja dhe përpunimi i të dhënave në mënyrë të automatizuar dhe efikase; zbulimi i situatës dhe rrethanave që ndikojnë në përgatitjen dhe kryerjen e operacioneve luftarake; llogaritjet operationale dhe taktike për shpërndarjen e burimeve ndërmjet grupeve luftarake ose elementet e rendit operativ ose orarin e luftimeve, në përputhje me misionin apo fazën e operacionit; përgatitjen e të dhënave për vlerësimin e situatës dhe marrjen e vendimeve në çdo moment gjatë operacionit apo luftimeve; simulimi kompjuterik i operacioneve.

ML10 "Avion pa ekuipazh" ("UAV")

Çdo "avion" i aftë për të fluturuar dhe për të ruajtur fluturimin dhe navigacionin e kontrolluar në fluturim pa praninë e njeriut në bord.

ML7, 22 "Biokatalizatorë"

Enzima për reaksione kimike dhe biokimike të posaçme ose përbërje të tjera biologjike, të cilat lidhen, ose përshpejtojnë degradimin e agjentëve të luftës kimike.

*Shënim teknik*

Termi "enzima" nënkupton "biokatalizatorët" për reaksione kimike dhe biokimike të posaçme.

ML7,22 "Biopolimere"

Makromolekulat biologjike si më poshtë:

a. Enzimët për reaksione të caktuara kimike ose biokimike;

b. Antitruapat monoklonalë, poliklonalë ose anti-idiotipikë;

c. Receptorët e projektuar ose të përpunuar posaçërisht;

Shënim teknik

1. "Antitruapa anti-idiotipikë" janë antitruapat që lidhen me pozicionet e lidhura antigjene specifike të antitrupeve të tjerë

2 "Antitruapa monoklonalë" janë proteina të cilat lidhen në një vend antigjen dhe janë prodhuar nga një klon i vetëm qelizash;

3 "Antitruapa poliklonalë" janë një përzierje proteinash të cilat lidhen me një antigjen specifik dhe janë prodhuar nga më shumë se një klon qelizash

4. "Receptorë" janë strukturat biologjike makromolekulare të afta për të lidhur ligande, lidhja e të cilave ndikon në funksionet fiziologjike.

ML15 "Llamba intensifikuese të imazhit të gjeneratës së parë"

Llamba të fokusuara elektrostatische që përdorin fibra optike hyrëse dhe dalëse ose anoda me faqe xhami, fotokatoda multi-alkale (S-20 ose S-25), por jo anoda mikrokanale amplifikuese.

ML10 "Avionë civilë"

"Avionët" e përfshirë në listën e botuar të certifikimit të aftësisë për të fluturuar nga autoritetet civile, të cilët fluturojnë në rrugët tregtare të brendshme apo ndërkombëtare dhe janë të destinuara për përdorim të ligjshëm civil, privat apo të biznesit.

ML8, 18 "Lëndë plasëse"

Substancat e ngurta, të lëngëta dhe të gazta ose përzierjet e substancave të cilat të cilat kërkohet që të shpërthejnë, në zbatimin e tyre si parësore, shtytëse ose ngarkesë kryesore në mbushjet e raketave, shkatërrimin e tyre, dhe zbatime të tjera.

ML7 "Vektorë të shprehjes"

Transportuesit (p.sh. plazmidet ose viruset) e përdorur për të futur materialin gjenetik në qelizat pritëse.

ML4, 8 "Materiale energjetike"

Substancat ose përzierjet që reagojnë kimikisht për të lëshuar energjinë që kërkohet për përdorimin e tyre të synuar. "Lëndët plasëse", "artikujt piroteknikë" dhe "mbushjet shtytëse" janë nënkategori të materialeve energjetike.

ML19 "Të kualifikuar për përdorim në hapësirë"

Produktet janë të projektuar, prodhuar dhe testuar për të përmbushur kërkesat e veçanta elektrike, mekanike apo mjedisore për përdorim në nisjen dhe dislokimin e satelitëve apo të sistemeve të avionëve të lartësisë së lartë që operojnë në lartësi 100 km ose më shumë.

ML17 "Qelizë karburanti"

Pajisja elektrokimike e cila, duke përdorur lëndë djegëse nga një burim i jashtëm, konverton drejtpërdrejtë energjinë kimike në energji elektrike DC.

ML5, 19 "Laser"

Seti i komponentëve që prodhojnë njëkohësisht dritë në hapësirë dhe në kohë dhe që përforcohet nga emetimi i stimuluar i rrezatimit.

ML17 "Reaktor bërthamor"

Përfshin artikujt brenda ose të bashkëngjitura në pjesët e reaktorit, pajisjet që kontrollojnë nivelin e fuqisë në bërthamë, si dhe përbërësit që normalisht përmbajnë ose vijnë në kontakt të drejtpërdrejtë ose kontrollojnë ftohësin parësor të bërthamës së reaktorit.

ML4, 8 "Piroteknike"

Përzierjet e lëndëve djegëse të ngurta ose të lëngëta dhe oksiduesit të cilët, kur ndizen, i nënshtrohen një reaksion kimik energjetik në një normë të kontrolluar për të prodhuar vonesa kohore specifike, ose sasi nxehtësie, tymi, dritë të dukshme ose rrezatimi me rreze infra të kuqe. Piroforidet janë një nënndarje e artikujve piroteknikë, të cilët nuk përmbajnë oksidues, por ndizen në mënyrë spontane pas kontaktit me ajrin.

ML8 "Mbushje shtytëse"

Substanca ose përzierje që reagojnë kimikisht për të prodhuar volume të mëdha të gazesh të nxehta, në masa të kontrolluara, për të kryer punë mekanike.

ML22 "E nevojshme"

Aplikuar në "teknologji", i referohet vetëm asaj pjese të "teknologjisë" që është veçanërisht përgjegjëse për arritjen ose tejkalimin e niveleve të kontrolluara të performancës, karakteristikave ose funksioneve. "Teknologjia" e nevojshme mund të ndahet nga produkte të ndryshme.

ML8 "Prekursorët"

Kimikate të veçanta të përdorura në prodhimin e lëndëve plasëse.

ML7 "Përshtatur për përdorim në luftë"

Çdo modifikim ose përzgjedhje (si alternimi i pastërtisë, kohës së staxhionimit, virulencës, karakteristikave të shpërndarjes, ose rezistencës ndaj rrezatimit ultravjollcë) e projektuar për rritje të efektivitetit në shkaktimin e viktimave në njerëz dhe kafshë, në shkatërrimin e pajisjeve ose në dëmtimin e të mbjellave ose të mjedisit.

ML21, 22 "Prodhim"

Nënkupton të gjitha fazat e prodhimit si: projektimin e produktit, prodhimin, integrimin, analizën, inspektimin, testimin dhe kontrollin e cilësisë.

ML21 dhe ML22 "Zhvillimi"

Lidhet me të gjitha fazat përpara prodhimit në seri, si: projektimi, kërkimi mbi projektimin, analiza e projektimit, konceptet e projektimit, mbledhja dhe testimi i prototipave, skemat e prodhimit pilot, të dhënat e projektimit, procesi i transformimit të prototipit në produkt, konfigurimi i projektimit, integrimi i projektimit, planifikimi.

## ML17 "Robot"

Një mekanizëm manipulimi, i cili mund të veprojë në një rrugë të vazhdueshme ose pike pas pike, mund të përdorë sensorë dhe ka të gjitha karakteristikat e mëposhtme:

- a. Është shumëfunksional;
- b. Është i aftë për të pozicionuar ose orientuar materiale, pjesë, mjete ose pajisje të veçanta përmes lëvizjeve të ndryshueshme në një hapësirë tredimensionale;
- c. përfshin tre ose më shumë pajisje shërbimi të mbyllura ose të hapura të cilët mund të përfshijnë motorët;
- d. Ka "Mund të programohet nga përdoruesi" me mjetet e metodave të mësimi dhe rikthimit ose përmes mjeteve të një kompjuteri elektronik i cili mund të jetë një kontrollues logjik i programueshëm, pa ndërhyrje mekanike.

*Shënim:* Përkufizimi i mësipërm nuk përfshin pajisjet e mëposhtme;

1. Mekanizmat e manipulimit të cilët mund të kontrollohen vetëm manualisht ose në mënyrë teleoperatore;
2. Mekanizmat e manipulimit të sekuencave fikse, të cilët janë pajisje lëvizëse të automatizuara që operojnë sipas lëvizjeve të programuara mekanike fikse. Programi kufizohet mekanikisht nga ndalesa të fiksuara si p.sh. kapëset, ose pajisjet e kompjuterizuara. Sekuenca e lëvizjeve dhe përcaktimi i rrugëve dhe këndeve nuk mund të ndryshohen nga mjete mekanike, elektronike ose elektrike;
3. Mekanizmat e manipulimit të sekuencave të ndryshueshme të kontrolluara mekanikisht, të cilat janë pajisje lëvizëse të automatizuara që operojnë sipas lëvizjeve të programuara mekanike fikse. Programi kufizohet mekanikisht nga ndalesa të fiksuara por të rregullueshme, të tilla si kapëset ose pajisjet kompjuterike. Sekuenca e lëvizjeve dhe përcaktimi i drejtimit dhe këndeve janë të ndryshueshme brenda modelit fikse të programit. Ndryshimet ose modifikimet e modelit të programit (p.sh. ndryshimet e kapëseve ose ndërrimet e pajisjeve kompjuterike) në një ose më shumë akse të lëvizjes kryhen vetëm nëpërmjet veprimeve mekanike;
4. Mekanizmat e manipulimit të sekuencave të ndryshueshme jo ndihmës kontrolluese, që veprojnë në bazë të lëvizjeve fikse të programuara mekanikisht. Programi është i ndryshueshëm por sekuenca ndjek vetëm sinjalin binar nga pajisjet mekanike fikse elektrike binare ose ndalesa të ndryshueshme;
5. Vinçat e përcaktuar si sisteme manipuluese të koordinatave karteziene të prodhuara si pjesë integrale e një rreshtimi vertikal të depozitave të ruajtjes dhe të projektuar për të pasur akses në përmbajtjen e këtyre depozitave për t'i ruajtur apo për t'i korrigjuar.

## ML21 "Softuer"

Një përmbledhje e një ose disa "programeve" ose "mikroprogrameve" të fiksuara në çfarëdo medie shprehjeje.

## ML 20 "Superpërrjellës"

I referohet materialeve (p.sh. metaleve, aliazheve ose përzierjeve) të cilat mund të humbasin të gjithë rezistencën elektrike (p.sh. ata që mund të arrijnë një përcjellshmëri elektrike të pafundme dhe të mbajnë sasi shumë të mëdha rryme elektrike pa nxehtë Xhaul).

*"Temperatura kritike" (1 3 6) (ndonjëherë e quajtur edhe temperaturë kalimtare) e një materiali superpërcjellës është temperatura në të cilën materiali e humbet rezistencën e tij ndaj rrymës së drejtpërdrejtë.*

#### *Shënim teknik*

Gjendja "superpërcjellëse" e një materiali karakterizohet individualisht nga një "temperaturë kritike", një fushë magnetike kritike, e cila është një funksion i temperaturës; ose dendësi rryme kritike, e cila është një funksion i fushës magnetike dhe temperaturës.

#### ML11 "Anijet kozmike"

Satelitët dhe sondat hapësinore aktive dhe pasive.

#### ML22 "Teknologji"

Informacion specifik i nevojshëm për "zhvillimin", "prodhimin" ose "përdorimin" e një produkti të veçantë. Informacioni merr formën e të dhënave teknike ose të asistencës teknike.

#### *Shënime teknike*

1. "Të dhënat teknike" mund të marrin formën e planeve, diagrameve, projekteve, modeleve, formulave, tabelave, skicimeve inxhinierike dhe specifikimeve, manualeve ose udhëzimeve të shkruara ose të regjistruara në mjete të tjera të komunikimit ose pajisje si disk, shirit ose memorieve lexuese.

2. "Asistenca teknike" mund të marrë formën e udhëzimeve, aftësive, trajnimeve, njohurive të punës dhe shërbimeve të konsulencës. "Asistenca teknike" mund të përfshijë transferimin e "të dhënave teknike".

#### ML22 "Kërkim shkencor bazë"

Studimet eksperimentale dhe teorike të ndërmarra kryesisht për të fituar njohuri të reja rreth parimeve themelore, fenomeneve ose fakteve të vërejtura, të cilat nuk lidhen drejtpërdrejt me një qëllim ose objektiv të caktuar praktik.

#### ML22 "Në zotërim publik"

Nënkupton "teknologjitë" apo "programet kompjuterike" që janë në dispozicion për përdorim publik pa kufizime në shpërndarjen e tyre të mëtejshme.

*Shënim:* Kufizimet e të drejtës së autorit nuk e përjashtojnë "teknologjinë" ose "softuerët" nga të qenit "në zotërim publik."

#### ML21, 22 "Përdorim"

Përdorimi, instalimi (përfshirë edhe instalimin në vend), mirëmbajtja (kontrolli), riparimi, kolaudimi dhe rinovimi.

#### ML13 "Materialet fibroze ose prej filamenti"

Përfshijnë:

a. Filamente të vazhdueshme;

- b. Fije të ndërthurura të vazhdueshme;
- c. Shiritat, pëlhurat, kordonët, mbulesa;
- d. Fibrat e prera, fibrat e kapura, mbulojat me fibra koherente;
- e. Fije monokristaline ose polikristaline të çdo gjatësie
- f. Tul poliamide aromatike.

ML10 "Mjetet e transportit më të lehta se ajri"

Balonat dhe avionët që përdorin ajër të nxehtë ose gaz më të lehtë se ajri të si heliumi apo hidrogjeni.

ML17 "Elementet fundore"

Mbërthyeset, njësitë aktive të përpunimit mekanik dhe çdo përpunim tjetër mekanik i bashkëngjitur me pjesën bazë në fund të një krahu manipulues "robot".

*Shënim teknik*

"Njësitë aktive të përpunimit mekanik" janë pajisje për rritje të fuqisë, përpunimit të energjisë ose ndjeshmërisë ndaj një pjese pune.

ML8, ML10 dhe ML14 "Avionë"

Mjete fluturuese me krahë të fiksuar, të kthyeshëm, rrotullues (helikopter) dhe me rotor ose krahë që mund të anohen."

## **SHTOJCA II**

### **LISTA E PRODUKTEVE MBROJTJES**

*Shënim 1: Termat "në thonjëza" janë përkufizime. Referojuni seksionit "Përkufizime të termave të përdorura në këtë listë që gjendet bashkëngjitur.*

*Shënim 2: Përbërjet kimike janë paraqitur sipas emrit dhe Numrit CAS. Lista zbatohet për përbërjet kimike të të njëjtës formulë strukturore (ku përfshihen hidratet) pavarësisht nga emri ose numri CAS. Numrat CAS tregohen për të ndihmuar në identifikimin e një përbërje apo përzierje të caktuar kimike, pavarësisht nga nomenklatura. Numrat CAS nuk mund të përdoren si identifikuesit e vetëm sepse disa forma të përbërjeve kimike të listuara kanë numra të ndryshëm CAS dhe përzierjet që përmbajnë një nga përbërjet kimike të listuara mund të kenë po ashtu numra të ndryshëm CAS.*

**ML1 armët pa vjaska me kalibër më të vogël se 20 mm, armët e tjera dhe armët automatike të kalibrit 12,7 mm ose më pak (kalibër 0,50 inç) dhe aksesorët dhe përbërësit e projektuar posaçërisht për to, si më poshtë:**

- a. Pushkët, karabinat, revolverët, pistoletat, pistoletat automatike dhe automatikët:

Shënim: ML1.a. nuk përfshin:

*a. Mushqetat, pushkët dhe karabinat e prodhuara përpara vitit 1938;*

*b. Riprodhimet e mushqetave, pushkëve dhe karabinave dhe ato origjinale të prodhuara përpara vitit 1890;*

*c. Revolverët, pistoletat dhe automatikët e prodhuar përpara vitit 1890 dhe riprodhimet e tyre;*

b. Armët pa vjaska, si më poshtë:

1. Armët pa vjaska të projektuara posaçërisht për përdorim ushtarak

2. Armët e tjera pa vjaska si më poshtë:

a. Plotësisht automatike;

b. Gjysmë-automatike ose me mekanizëm pompimi;

c. Armët që përdorin municion pa gëzhojë;

d. Silenciatorët, pjesët e veçanta që montohen në armë, karikatorët, shënjestrat dhe zhurmëmbytësit për armët e parashikuara në ML1.a, ML1.b ose ML1.c.

*Shënim 1: ML1 nuk zbatohet për armët pa vjaska që përdoren qëllime gjuetie ose sportive. Këto armë nuk duhet të jenë të projektuara posaçërisht për përdorim ushtarak dhe nuk duhet të jetë automatike.*

*Shënim 2: ML1 nuk zbatohet për armët e zjarrit të projektuara për qitje me municion manovre dhe që nuk mund të përdorin asnjë nga municionet e specifikuar në ML3.*

*Shënim 3: ML1 nuk zbatohet për armët e zjarrit që përdorin municion në këllëf municion me ndezje anësore dhe që nuk janë plotësisht automatike.*

*Shënim 4: ML1 nuk zbatohet për armët me shënjestër optike pa përpunim elektronik të imazhit, me zmadhim deri katër herë ose më pak, nëse ato nuk janë projektuar posaçërisht për përdorim ushtarak.*

**ML2 armët pa vjaska me kalibër 20 mm e lart, armë të tjera ose armatim me kalibër më të madh se 12,7 mm (kalibër 0,50 inç), predhat e aksesorët më poshtë, si dhe komponentët e projektuara posaçërisht për to:**

a. Armët, obuzat, topat, armët anti-tanke, lëshuesit e predhave, flakë hedhësit ushtarakë, pushkët, armët pa mekanizëm zbrapsjeje, armët pa vjaska dhe pajisjet e reduktimit të flakës në tytën e armëve përkatëse;

*Shënim 1: ML2.a. përfshin injektorët, pajisjet matëse, depozitat ruajtëse dhe përbërës dhe pajisje të tjera për përdorim me ngarkesa me shtytje të lëngët për ndonjë nga pajisjet e kontrolluara nga ML2.a.*

*Shënim 2: ML2.a. nuk zbatohet për armët si më poshtë:*

*a. Mushqetat, pushkët dhe karabinat e prodhuara përpara vitit 1938;*

*b. Riprodhimet e mushqetave, pushkëve dhe karabinave ato origjinale, të prodhuara përpara vitit 1890.*

*c. Armët, obusët, topat dhe mortajat e prodhuara përpara vitit 1890.*

*Shënim 3: ML2.a. nuk zbatohet për hedhjen me dorë të raketave posaçërisht nisur në distanca deri në 500 metra, pa lidhjen shpërthyes ngarkuar ose të komunikimit, e mbetet e lidhur pas fillimit të lëshimi.*



b. Gjeneratorët dhe projektorët që lëshojnë tym, gaz dhe materiale piroteknike, të projektuara ose të modifikuara për përdorim ushtarak;

*Shënim: ML2.b. nuk zbatohet për pistoletat sinjalizuese.*

c. Shënjestrat dhe montuesit e shënjestrave që kanë karakteristikat e mëposhtme:

1. Janë projektuar posaçërisht për përdorim ushtarak; dhe

2. Janë projektuar posaçërisht për armët e specifikuara në ML2.a.

d. Montuesit e projektuar posaçërisht për armët e specifikuara në ML2.a.

**ML3 Pajisjet e vendosjes së municioneve dhe siguresave dhe përbërësit e projektuar posaçërisht për to, siç tregohet më poshtë:**

a. Municionet për armët përcaktuara në ML1, ML2 ose ML12;

b. Pajisjet për vendosjen e municioneve të lehta të specifikuara në ML3.a.

*Shënim 1: ML3 përfshin komponentët e posaçëm si më poshtë:*

a. Fabrikimet metalike ose plastike, si kudhrat primare, mbështjellëset e predhave, unazat kryesore dhe pjesët metalike të municioneve;

b. Pajisjet e sigurisë dhe të armatimit, siguresat, sensorët dhe pajisjet iniciuese;

c. Mbushjet energjike për një shpërthim;

d. Gëzhojat e djegshme për mbushje;

e. Municionet thërrmuese, përfshirë bombat, minat dhe predhat e komanduara.

*Shënim 2: ML3.a. nuk zbatohet për municionet false pa predhë (ylli i rremë) dhe municionet manovër me fole të shpuar të barutit.*

ML 3.b. (Vazhdim)

*Shënim 3: ML3.a. nuk zbatohet për fishekët e projektuar për ndonjë nga qëllimet e mëposhtme:*

a. sinjalizim;

b. trembje të shpendëve; ose

c. Ndezje të shpërthimeve të gazit në pusët e naftës.

**ML4 Bombat, silurët, raketat, pajisjet dhe ngarkesat e tjera shpërthyesë dhe pajisjet e aksesorët e tyre si vijon, si dhe komponentët e tyre të projektuar posaçërisht:**

*VINI RE 1: Për udhëzim dhe pajisje orientuese, shihni ML11.*

*VINI RE 2: Për sistemet e mbrojtjes së raketave të avionëve (AMPS), shihni ML4.c.*

a. Bombat, silurët, granatat, bombat tymuese, raketat, minat, predhat, ngarkesat për në thellësi (kundër nëndetëseve), ngarkesat dhe pajisjet për shkatërrim, pajisjet "piroteknike", fishekët dhe simulatorët

(p.sh., pajisjet që simulojnë karakteristikat e ndonjë prej këtyre pajisjeve), të projektuara posaçërisht për përdorim ushtarak:

*Shënim: ML4.a. përfshin:*

*a. Granatat tymosëse, bombat e zjarrit dhe pajisjet shpërthyes;*

*b. Hundëzat e raketave dhe majat e raketave për avionë, të cilat mund të kthehen në atmosferë*

b. Pajisjet që kanë një nga karakteristikat e mëposhtme:

1. Janë projektuar posaçërisht për përdorim ushtarak; dhe

2. Janë projektuar posaçërisht për "aktivitete" që lidhen me:

a. Artikujt e specifikuar në ML4.a; ose

b. Pajisjet plasëse të improvizuara (IED).

*Shënim teknik:*

*Për qëllimet ML4.b.2. "aktivitetet" lidhen me trajtimin, nisjen, hedhjen, kontrollin, shkarkimin, shpërthimin, aktivizimin, fuqizimin me një dalje operationale, mashtrimin, përçarjen, largimin, zbulimin, ndërhyrjet apo kujdesin.*

*Shënim 1: ML4.b. përfshin:*

*a. Pajisjet e lëvizshme të lëngëzimit të gazit me prodhim ditor gazi në trajtë të lëngët 1000 kg e lart;*

*b. Përcjellësit elektrikë më fuqi ngritëse të përshtatshme për të pastruar minat magnetike.*

*Shënim 2: ML4.b nuk përfshin pajisjet e dorës të cilat, për shkak të dizajnit të tyre, kufizohen vetëm në gjetjen e objekteve metalike dhe të cilat nuk mund të bëjnë dallimin midis minave dhe objekteve të tjera metalike.*

c. Sistemet mbrojtëse të raketave të avionëve (AMPS).

*Shënim: ML4.c. nuk zbatohet për AMPS që kanë të gjitha sa më poshtë:*

*a. Cilindo nga sensorët e mëposhtëm për paralajmërimin e raketave:*

*1. Sensorët pasivë me përgjigje piku ndërmjet 100 deri në 400 nm; ose*

*2. Sensorët Dopler paralajmëruar të raketave me pulsime aktiv;*

*ML4. c. (Vazhdim)*

*b. Sistemet shpërndarëse të kundërmasave;*

*c. Sinjalet që shfaqen si në një pamje të dukshme edhe me rreze infra të kuqe për të tërhequr raketat tokë – ajër; dhe*

*d. Të vendosura në "avionë civilë" dhe kanë të gjitha sa më poshtë:*

1. AMPS është funksionale vetëm në një "avion civil" të posaçëm, në të cilin është vendosur AMPS e posaçme dhe për të cilin është lëshuar:

a. Një certifikatë për përdorim civil; ose

b. Një dokument i barasvlershëm i njohur nga Organizata Ndërkombëtare e Aviacionit Civil (ICAO);

2. AMPS përdorin mbrojtje për të parandaluar hyrjen e paautorizuar në "softuer"; dhe

3. AMPS përfshijnë një mekanizëm aktiv që e detyron sistemin të mos funksionojë kur hiqet nga "avioni civil" në të cilin është vendosur.

**ML5 Pajisjet për kontrollin e zjarrit dhe pajisjet e tyre të sinjalizimit dhe të lajmërimit, pajisjet testuese dhe kontrolluese që vijnë, si dhe komponentët dhe aksesorët e tyre, të projektuar posaçërisht për përdorim ushtarak:**

a. Shënjestrat e armëve, kompjuterët bombardues, pajisjet dhe sistemet e kontrollit të vendosjes së armëve;

b. Sistemet për gjetjen e objektivit, emërtimit, zbulimit të zonës dhe sistemet e vëzhgimit dhe gjurmimit; pajisjet e zbulimit, bashkimit të të dhënave, njohëse dhe identifikuese; dhe pajisjet e integritit me sensor;

c. Pajisjet me veprim kundërelektronik të theksuara në ML u ML5.a. ose ML5.b;

*Shënim: Për qëllimet e ML5.c., pajisjet me veprim kundërelektronik përfshijnë pajisjet e zbulimit.*

d. Pajisjet e testimit dhe të angazhimit në terren, të projektuar posaçërisht për artikujt e përcaktuar me hollësi në pikat ML5.a. ML5.b. ose ML5.c.

**ML6 Automjetet tokësore dhe komponentët në vijim:**

*VINI RE: Për udhëzim dhe pajisje orientuese, shihni ML11.*

a. Automjetet tokësore dhe komponentët e tyre të projektuar ose modifikuar posaçërisht për përdorim ushtarak;

*Shënim teknik:*

*Për qëllimet e ML6.a, termi "mjete tokësore" përfshin edhe rimorkiot.*

b. Automjetet e tjera tokësore dhe komponentët në vijim:

1. Të gjitha mjetet me të katra rrotat aktive me kapacitet për përdorim jashtë rrugëve të asfaltuara, të prodhuara ose të përshtatura për të ofruar mbrojtje balistike të nivelit të II (në përputhje me NIJ 0108.01 të shtatorit 1985 ose me Standardin Kombëtar të Krahasueshëm) ose më të lartë.

2. Komponentët që kanë të gjitha si më poshtë vijon:

a. Janë projektuar posaçërisht për mjetet e përcaktuara në ML6.b.1; dhe

b. Ofrojnë mbrojtje balistike të nivelit III (NIJ 0108.01, në përputhje me standardet e shtatorit 1985 ose të krahasueshme me standardet kombëtare) ose më të lartë;

ML 6 (vazhdim)

VINI RE: Shihni gjithashtu ML13.a.

Shënim 1: ML6.a. përfshin:

a. Tanket dhe mjetet e tjera ushtarake të blinduara, si dhe mjetet ushtarake të përshtatura për vendosje armësh ose minash ose për hedhjen e municioneve të specifikuara në ML4;

b. Automjetet e blinduara;

c. Automjetet amfibe dhe ato për kalim në ujëra të thella;

d. Mjetet shpërngulëse dhe mjetet për tërheqjen ose transportimin e municioneve ose të sistemeve të armëve dhe të pajisjeve manovruese që janë pjesë e tyre.

Shënim 2: Modifikimi i mjeteve tokësore për përdorim ushtarak të specifikuara në ML6.a. përfshin një ndryshim strukturor, elektrik ose mekanik ku përfshihen një ose më tepër komponentë të projektuar posaçërisht për përdorim ushtarak. Komponentë të tillë përfshijnë:

a. Mbrojtëse gomash pneumatike të projektuara posaçërisht për mbrojtjen e tyre nga predhat ose për t'i bërë të padepërtueshme nga plumbat;

b. Mbrojtëse të blinduar për pjesët jetike, (p.sh. në serbator ose kabinat e mjeteve);

c. Përforcime ose montime të posaçme për armët;

d. Drita për natën.

Shënim 3: ML6 nuk përfshin automjetet civile ose kamionët e projektuar ose të modifikuar për transportimin e parave ose të sendeve me vlerë, të cilat janë të blinduara ose kanë mbrojtje balistike.

Shënim 4: ML6 nuk zbatohet për automjetet të cilat kanë të gjitha karakteristikat e mëposhtme:

a. Janë prodhuar përpara vitit 1946;

b. Nuk përfshijnë mallra nga ato të përfshira në listën e mallrave ushtarake të Bashkimit Evropian, të prodhuara pas vitit 1945, me përjashtim të riprodhimeve e komponentëve origjinalë ose pajisjeve për automjetin; dhe

c. Nuk përfshijnë armët e përcaktuara në ML1, ML2 ose ML4 nëse nuk janë të çaktivizuara ose në gjendje për të gjuajtur predhë.

**ML7 Agjentët toksikë kimikë ose biologjikë, "gazi lotsjellës", materialet radioaktive, pajisjet e lidhura me to, përbërësit, materialet dhe "teknologjitë" e mëposhtme:**

a. Agjentët biologjikë ose materialet radioaktive "të përshtatura për përdorim në luftë" për të asgjësuar njerëz ose kafshë, për të prishur pajisjet ose për të dëmtuar të korrat ose mjedisin;

b. Agjentët e luftës kimike, duke përfshirë:

1. Agjentët nervorë të luftës kimike;

a. O-Alkil (më e vogël ose e barabartë me C10, ku përfshihet cikloalkil), alkil (metil, etil, n-propil ose izopropil) – fosfonofluoridat si:

Sarinë (GB): O - metilfosfonofluoridat izopropil (CAS 107-44-8); dhe

Soman (GD): O Pinakolil metilfosfonofluoridat (CAS 96-64-0);

b. O-Alkil (më e vogël ose e barabartë me C10, ku përfshihet cikloalkil), N, N-dialkil (metil, etil, n-propil ose izopropil) fosforamidocianidate si:

Tabun (GA) O-etil N, N-dimetilfosforamidocianidat (CAS 77-81-6);

c. O-Alkil (H e barabartë ose me pak se C10, ku përfshihet cikloalkil) S-2-dialkil (metil, etil, n-propil ose izopropil) - aminoetil alkil (metil, etil, n-propil ose izopropil) dhe fosfonotiolate alkilate përkatëse dhe kriperat e protonizuara, të tilla si:

VX: O-Etil S-2-metil diizopropilaminoetil fosfonotiolat (CAS 50782-69-9);

ML7 b. (vazhdim)

2. Agjentët e lëkurës për luftë kimike

a. Helmet e squfurit, si:

1. 2- Kloroetilklorometilsulfid CAS 2625-76-5);
2. Bis (2-kloroetil) sulfid (CAS 505-60-2);
3. Bis (2-kloroetiltio) metan (CAS 63869-13-6);
4. 1,2-bis (2- kloroetiltio) etan (CAS 3563-36-8);
5. 1,3-bis (2- kloroetiltio) -n-propan (CAS 63905-10-2);
6. 1,4-bis (2- kloroetiltio) -n-butan (CAS 142868-93-7);
7. 1,5-bis (2- kloroetiltio) -n-pentan (CAS 142868-94-8);
8. Bis (2-kloroetiltiometil) eter (CAS 63918-90-1);
9. Bis (2-kloroetiltioetil) eter (CAS 63918-89-8);

b. Luizite, të tilla si:

1. 2- klorovinildikloroarsinë (CAS 541-25-3);
2. Tris (2- klorovinil) arsinë (CAS 40334-70-1);
3. Bis (2- klorovinil) kloroarsinë (CAS 40334-69-8);

c. Helmet e azotit, si:

1. HN1: bis (2-kloroetil) etilaminë (CAS 538-07-8);
2. NH2: bis (2-kloroetil) metilaminë (CAS 51-75-2);
3. NH 3: tris (2-kloroetil) aminë (CAS 555-77-1);

3. Agjentët paaftësues për luftë kimike, si:

a. 3- Kuinuklidinil benzil (BZ) (CAS 6581-06-2);

4. Defoliantët (gjethe rrëzues) e synuar për luftë kimike, të tilla si:

a. Butil 2-kloro-4-fluorofenoksiacetat (LNF);

b. Acid 2,4,5- triklorofenoksiacetik (CAS 93-76-5) të përziera me acid 2,4-diklorofenoksiacetik (CAS 94-75-7) (Agjentë portokalli (CAS 39277-47-9)).

c. Prekursorët binarë dhe prekursorët kryesorë, si më poshtë:

1. Alkil (Metil, etil, n-propil ose izopropil fosfonil difluoride, tilla si:

DF: metil P fosfonildifluorid (CAS 676-99-3);

2. O-Alkil (H më i vogël ose i barabartë me C10, ku përfshihet dhe cikloalkil) 0-2-dialkil (metil, etil, n-propil ose izopropil) aminoetil alkil (metil, etil, n-propil ose izopropil) fosfonite dhe kripëra përkatëse të alkiluara dhe protonizuara, si:

QL: O-etil-2-di- izopropilaminoetil metilfosfonit (CAS 57856-11-8);

3. Klorosarinë: metilfosfonokloridat O-izopropil (CAS 1445-76-7);

4. Klorosoman: metilfosfonokloridate O-Pinakolil (CAS 7040-57-5);

ML7 (vazhdim)

d. "Gazi lotësjiellës" dhe "agjentët për kontrollin e trazirave", duke përfshirë:

1.  $\alpha$ -Bromobenzenacetoneitril, (cianur bromobenzili) (CA) (CAS 5798-79-8);

2. ((2-klorofenil) metilen) propandinitril, (o-klorobenzilidenemalononitril (CS) (CAS 2698-41- 1);

3. 2- kloro-1-feniltanon, feniletanon, klorur fenilakil ( $\omega$ -kloroacetofenon) (CN) (CAS 532-27-4);

4. dibenz (b, f) -1,4-oksazefinë (CR) (CAS 257-07-8);

5. 10-kloro-5, 10- dihidrofenarsazinë (klorur fenarsazine), (adamsit), (MD) (CAS 578-94-9);

6. N-Nonanoilmorfolinë, (MAP) (CAS 5299-64-9)

*Shënim 1: ML7.d. nuk zbatohet për agjentët e kontrollit të trazirave të paketuara veçmas për qëllime vetëmbrojtëse.*

*Shënim 2: ML7.d. nuk zbatohet për kimikatet e vazhdueshme aktive dhe kombinimet e tyre, të caktuara dhe të paketuara për prodhimin e ushqimit apo për qëllime mjekësore.*

e. Pajisjet e projektuara ose të modifikuara posaçërisht për përdorim ushtarak, për përhapjen e ndonjë prej elementeve të poshtëshënuara ose të ndonjë prej përbërësve të tyre të projektuara posaçërisht për to:

1. Materialet ose agjentët e specifikuar nga ML7.b ose D; ose

2. Komponentët e prodhuar nga prekursorët e specifikuar në ML7.c.

f. Pajisjet mbrojtëse dhe dekontaminuese, të projektuara ose të modifikuara për përdorim ushtarak dhe komponentët dhe përzierjet kimike si më poshtë:

1. Pajisjet e projektuara ose të modifikuara për mbrojtje kundër materialeve të specifikuara në ML7.a, ML7.b ose ML7.d dhe përbërësit e projektuar posaçërisht për to;

2. Pajisjet e projektuara ose të modifikuara për dekontaminimin e objekteve të kontaminuara me materialet e specifikuara në ML7.a, ML7.b. dhe përbërësit e projektuar posaçërisht për to;

3. Përzierjet kimike të veçanta, të zhvilluara/krijuara për dekontaminimin e objekteve të kontaminuara me materialet e specifikuara në ML7.a dhe ML7.b.

*Shënim: ML7.f 1 përfshin:*

a. Njësitë e sistemeve të kondicionimit të ajrit, të projektuara ose të modifikuara për filtrim bërthamor, biologjik ose kimik;

b. Veshjet mbrojtëse.

*VINI RE: Për maskat e gazit për përdorim civil dhe për pajisjet mbrojtëse dhe dekontaminuese, shihni gjithashtu hyrjen 1A004 në listën e mallrave me përdorim të dyfishtë.*

g. Pajisjet e projektuara posaçërisht apo të modifikuara për përdorime ushtarake, për zbulimin apo identifikimin e materialeve të specifikuara në ML7.a, ML7.b ose ML7.d, si dhe komponentët e projektuar për to.

*Shënim: ML7.g. nuk zbatohet për dozimetrat e monitorimit të rrezatimit personal.*

*VINI RE: Shih gjithashtu 1A004 në listën e mallrave me përdorim të dyfishtë.*

ML7 (vazhdim)

h. "Biopolimeret" e projektuara ose të përpunuara posaçërisht për identifikimin e agjentëve të luftës kimiket të specifikuar në ML7.b dhe kulturat e qelizave specifike të përdorura për prodhimin e tyre;

i "Biokatalizatorët" për dekontaminimin ose degradimin e agjentëve të luftës kimike dhe sistemet biologjike për to, si më poshtë:

1. "Biokatalizatorët" e projektuar posaçërisht për dekontaminimin ose degradimin e agjentëve të luftës kimike të specifikuar në ML7.d që rezultojnë nga zgjedhja e drejtuar laboratorike ose manipulimet gjenetike të sistemeve biologjike;

2. Sistemet biologjike që përmbajnë informacionin gjenetik për prodhimin e "biokatalizatorëve" të specifikuar në ML7.i. 1:

a. "Vektorët e shprehjes";

b. Viruset;

c. Kulturat qelizore.

*Shënim 1: ML7.b dhe ML7.d nuk zbatohen për sa më poshtë:*

- a. Klorcian (CAS 506-77-4). Shih 1C450.a.5 në listën e mallrave me përdorim të dyfishtë.
- b. Acid hidrocianik (CAS 74-90-8);
- c. Klorinë (CAS 7782-50-5);
- d. Klorid karbonili (fosgjen) (CAS 75-44-5). Shih 1C450.a.4 në listën e mallrave me përdorim të dyfishtë;
- e. Disfosgjen (triklorometil-kloroformat) (CAS 503-38-8);
- f. Të papërdorura që prej vitit 2004;
- g. Bromur ksilili, orto (CAS 89-92-9), meta: (CAS 620-13-3), para: (CAS 104-81-4);
- h. Bromur benzili (CAS 100-39-0);
- i. Jodur benzili (CAS 620-05-3);
- j. Brom aceton (CAS 598-31-2);
- k. Cianogjen bromi (CAS 506-68-3);
- l. Brom metiletiketoni (CAS 816-40-0);
- m. klor aceton (CAS 78-95-5);
- n. Etil jodacetat (CAS 623-48-3);
- o. Jod aceton (CAS 3019-04-3);
- p. Kloropikrinë (CAS 76-06-2). Shih 1C450.a.7 në listën e mallrave me përdorim të dyfishtë.

*Shënim 2: Kulturat e qelizave dhe sistemet biologjike të listuara në ML7.h, ML7.i.2 bëjnë përjashtim dhe nuk përdoren për qëllime civile si: për qëllime bujqësore, farmaceutike, mjekësore, veterinarë, mjedisore, menaxhimin e mbetjeve apo industrinë ushqimore.*

### **ML8 "Materialet energjetike" dhe substancat e lidhura me to, si më poshtë:**

*VINI RE 1: Shihni gjithashtu 1C011 në listën e mallrave me përdorim të dyfishtë.*

*VINI RE 2: Për ngarkesat dhe pajisjet, shihni ML4 dhe 1A008 në listën e mallrave me përdorim të dyfishtë. Shënime teknike:*

*1. Për qëllimet e ML8, termi "përzierje" nënkupton një përbërje prej dy ose më shumë substancash, ku të paktën njëra prej tyre është nga substancat e specifikuar në ML8.*

*2. Çdo substancë e shënuar në pikat e ML8 i nënshtrohet kësaj liste edhe nëse përdoret për qëllime të ndryshme nga ato të specifikuar (p.sh.. TAGN përdoret kryesisht si lëndë plasëse, por mund të përdoret edhe si një lëndë djegëse apo oksidues.)*

- a. "Lëndët plasëse" si më poshtë dhe përzierjet e tyre;



1. ADNBF (aminodinitrobenzofuroksan ose 7-amino-4,6-dinitrobenzofurazan-1-oksid) (CAS 97096-78-1);
  2. BNCP (cis-bis (5-nitrotetrazolat) tetra aminë kobalt (III) perklorat) (CAS 117412-28-9);
  3. CL-14 (diamino dinitrobenzofuroksan ose 5,7-diamino-4,6-dinitrobenzofurazan-1-oksid) (CAS 117907-74-1);
  4. CL-20 (HNIW ose Heksanitroheksaazaisovurtizitan) (CAS 135285-90-4); klatratet e CL-20 (Për "prekursorët", shih ML8.g. 3 dhe ML8.g.4);
  5. CP (2- (5-cianotetrazolat) penta aminë-kobalt (III) perklorat) (CAS 70247-32-4);
  6. DADE (1,1-diamino-2,2-dinitroetilen, FOX7) (CAS 145250-81-3);
  7. DATB (diaminotrinitrobenzen) (CAS 1630-08-6);
  8. DDFP (1,4-dinitrodifurazanopiperazinë);
  9. DDPO (2,6-diamino-3,5-dinitropirazinë-1-oksid, PZO) (CAS 194486-77-6);
  10. DIPAM (3,3" -diamino-2,2", 4,4", 6,6" heksanitrobifenil ose dipikramidë) (CAS 17215-44-0);
  11. DNGU (DINGU ose dinitroglukoluril) (CAS 55510-04-8);
  12. Furazanet, si më poshtë:
    - a. DAAOF (diaminoazoksifurazan);
    - b. DAAzF (diaminoazofurazan) (CAS 78644-90-3);
  13. HMX dhe derivatet (shih gjithashtu ML8.g 5 për "prekursorët"), si më poshtë:
    - a. HMX (Ciklotetrametilenetetranitraminë, oktahidro-1,3,5,7-tetranitro- 1,3,5,7-tetrazinë, 1,3,5,7 tetranitro- 1,3,5,7-tetraza, HMX ose oktogjen) (CAS 2691-41-0);
    - b. Analogë difluoroaminate të HMX;
    - c. K-55 (2,4,6,8-tetranitro- 2,4,6,8-tetraazabiciklo [3,3,0] -oktanon-3, tetranitrosemiglikuril ose keto-biciklik HMX) (CAS 130256-72-3);
  14. HNAD (heksaanitroadamantan) (CAS 143850-71-9);
  15. HNS (heksanitrostilben) (CAS 20062-22-0);
- ML 8 a. Analogë difluoroaminate HMX
16. Imidazolet si më poshtë:
    - a. BNNII (oktahidro-2,5-bis (nitroimino) imidazo [4,5-d] imidazol);
    - b. DNI (2,4-dinitroimidazol) (CAS 5213-49-0);
    - c. FDIA (1-fluoro-2,4-dinitroimidazol);

- d. NTDNIA (N- (2-nitrotriazol) -2,4-dinitroimidazol);
  - e. PTIA (1-pikril-2,4,5-trinitroimidazol);
  - 17. NTNMH (1- (2-nitrotriazol) -2-dinitrometilen hidrazinë);
  - 18. NTO (ONTA ose 3-nitro-1,2,4-triazol-5-një) (CAS 932-64-9);
  - 19. Polinitrokubane me më shumë se katër grupe nitro;
  - 20. PYX (2,6-Bis (pikrilamino) -3,5-dinitropiridinë) (CAS 38082-89-2);
  - 21. RDX dhe derivate si më poshtë:
    - a. RDX (ciklotrimetilenetrinitraminë, ciklonit, T4, heksahidro-1,3,5-trinitro-1,3,5-1,3,5-triazinë, 1,3,5-trinitro-1,3,5-triaza-cikloheksan, heksogen ose heksogjen) (CAS 121-82-4);
    - b. Keto-RDX (K-6 ose 2,4,6-trinitro-2,4,6-triazacikloheksanon) (CAS 115029-35-1);
  - 22. TAGN (triaminoguanidinënitrat) (CAS 4000-16-2);
  - 23. TATB (triaminotrinitrobenzen) (CAS 3058-38-6) (për "prekursorët" e saj, shihni gjithashtu ML8.g7);
  - 24. TEDDZ (3,3,7,7-tetrabis (difluoramënë) oktahidro-1,5-dinitro-1,5-diazocinë);
  - 25. Tetrazolil, si më poshtë:
    - a. NTAT (nitrotriazol aminotetrazol);
    - b. NTNT (1-N- (2-nitrotriazol) -4-nitrotetrazol);
  - 26. Tetril (trinitrofenilmetilnitraminë) (CAS 479-45-8);
  - 27. TNAD (1,4,5,8-tetranitro- 1,4,5,8-tetraazadekalinë) (CAS 135877-16-6) (shih gjithashtu ML8.g6 për "prekursorët" e saj);
  - 28. TNAZ (1,3,3-trinitroazetidinë) (CAS 97645-24-4) (për "prekursorët" e saj, shih gjithashtu ML8.g.2);
  - 29. TNGU (SORGUIL ose tetranitroglükoluril) (CAS 55510-03-7);
  - 30. TNP (1,4,5,8-tetranitro-piridazino [4,5-d] piridazinë) (CAS 229176-04-9);
  - 31. Triazinat, si më poshtë:
    - a. DNAM (2-oksi-4,6-dinitroamino-s-triazinë) (CAS 19899-80-0).
    - b. NNHT (2-nitroimino-5-nitro-heksahidro-1,3,5-triazinë) (CAS 130400-13-4).
- ML8A (vazhdim)
- 32. Triazolet si më poshtë:
    - a. 5-azido-2-nitrotriazol;

b. ADHTDN (4-amino-3,5-dihidrazino-1,2,4-triazol dinitramidë) (CAS 1614-08-0);

c. ADNT (1-amino-3,5-dinitro-1,2,4-triazol);

d. BDNTA ([bis-dinitrotriazol] aminë);

e. DBT (3,3 "-dinitro-5,5-di-1,2,4-triazol) (CAS 30003-46-4);

f. DNBT (dinitrobistriazol) (CAS 70890-46-9);

g. Të papërdorura që prej vitit 2010;

h. NTDNT (1-N- (2-nitrotriazolo) dinitrotriazol 3,5);

i. PDNT (1-pikril-3,5-dinitrotriazol);

j. TACOT (tetranitrobenzotriazolobenzotriazol) (CAS 25243-36-1);

33. Lëndët plasëse që nuk janë listuar në ML8.a dhe që kanë një nga karakteristikat e mëposhtme:

a. Shpejtësi detonimi më të madhe se 8700 m/s në dendësi maksimale ose

b. Presion shpërthimi mbi 34 Gpa (340 kbar);

34. Lëndët plasëse organike që nuk janë listuar në ML8.a dhe që kanë të gjitha karakteristikat e mëposhtme:

a. Arrijnë presion shpërthimi 25 GPa (250 kbar) ose më shumë, dhe

b. Mbeten të qëndrueshëm për të paktën 5 minuta në një temperaturë prej 523 K (250°C) ose më të lartë;

b. "Lëndët djegëse shtytëse " si vijon:

1. Çdo kategori 1.1 e "lëndëve djegëse shtytëse" të Kombeve të Bashkuara (OKB) me një impuls specifik teorik (në kushte standarde) lë më tepër se 250 sekonda për materialet ato metalike ose më tepër se 270 sekonda për përbërjet e aluminizuara.

2. Çdo Kategori 1.3 "lëndëve djegëse shtytëse" të OKB me një impuls specifik teorik (në kushte standarde) për më tepër se 230 sekonda për johalogjenët, 250 sekonda për përbërjet jometalike dhe 266 sekonda për përbërjet metalike;

3. "Lëndët djegëse shtytëse" që kanë një forcë konstante më të madhe se 1200 kJ/kg;

4. "Lëndët djegëse shtytëse" që mund të mbajnë një gjendje të qëndrueshme lineare djegieje më tepër se 38 mm në kushte standarde (ndërsa maten në formën e një tufe të frenuar teke) në trysni 68,9 MPa (68,9 bar) dhe 294K (21°C);

5. "Lëndët djegëse shtytëse" (EMCDB) të modifikuara me bazë dyshe elastomeri dhe me koeficient hapjeje në trysni maksimale më të madhe se 5% në 233K (-40°C);

6. Çdo "lëndë djegëse shtytëse" përmban substancat e listuara në ML8.a.

7. "Lëndët djegëse" që nuk janë përmendur askund tjetër në listën e përbashkët të mallrave ushtarake të BE-së dhe të synuara veçanërisht për përdorim ushtarak;

ML8 (vazhdim)

c. Lëndët djegëse dhe substancat "piroteknike", siç tregohet në vijim, dhe përzierjet e tyre:

1. Lëndët djegëse të avionëve, të synuara posaçërisht për qëllime ushtarake;

2. Alanet (hidrid alumini) (CAS 7784-21-6);

3. Karboranet; dekarboranet (CAS 17702-41-9); pentaboranet (CAS 19624-22-7 dhe 18433-84-6) dhe derivatet e tyre;

4. Hidrazina dhe derivatet e saj si më poshtë (shih gjithashtu ML8.d.8 dhe d.9 për oksidimin e derivateve të hidrazinës):

a. Hidrazinë (CAS 302-01-2) në përqëndrime prej 70% ose më shumë;

b. Monometil hidrazinë (CAS 60-34-4);

c. Hidrazinë dimetili simetrike (CAS 540-73-8);

d. Hidrazinë dimetili josimetrike (CAS 57-14-7);

5. Lëndët djegëse të metalit në formën e grimcave, pavarësisht nëse janë sferike, të atomizuara, sferoidale, të plasaritura ose të ndara, të prodhuara nga substanca që përbëhen nga 99% ose më shumë nga substancat e mëposhtme:

a. Metalet dhe përzierjet e tyre si më poshtë:

1. Berili (CAS 7440-41-7) me madhësi grimce nën 60 µm

2. Pluhuri i hekurit (CAS 7439-89-6) me madhësi grimce 3 µm ose më pak, i prodhuar nga reduktimi i oksidit të hekurit me hidrogjen;

b. Përzierjet që përmbajnë një nga elementet në vijim:

1. Zirkon (CAS 7440-67-7), magnez (CAS 7439-95-4) ose aliazhe me madhësi të grimcave nën 60 mikronë;

2. Bor (CAS 7440-42-8) ose karabit bori (CAS 12069-32-8), karburante me pastërti 85% ose më të lartë dhe me madhësi grimce më të vogël se 60 µm;

6. Materialet ushtarake që përmbajnë tretësirë trashëse për lëndë djegëse hidrokarbure të krijuara posaçërisht për përdorim në flakëdhënëse ose në municionet incidentare, të tilla si stearatet e metalit ose palmatet (p.sh. oktal (CAS 637-12-7).) dhe tretësirat trashëse M1, M2 dhe M3;

7. Perklorate, klorate dhe kromate të përbëra prej pluhur metalit ose përbërës të tjerë lëndësh djegëse me energji të lartë;

8. Pluhur alumini ferrik (CAS 7429-90-5) me madhësi grimce 60µm ose më të vogël, të prodhuar nga një material që përmban 99% ose më shumë alumini;

9. Nënhidride titani (TiHn) të stoikometrisë ekuivalente me  $n = 0,65-1,68$ .

*Shënim 1: Lëndë djegëse të avionëve të specifikuara nga ML8.c.1. janë produkte përfundimtare, por jo përbërësit e tyre*

*Shënim 2: ML8.c.4.a nuk zbatohet për përzierjet e hidrazinës të krijuara posaçërisht për kontrollin e korrozionit.*

*Shënim 3: ML8.c.5 zbatohet për eksplozivët dhe lëndët djegëse që përmbajnë metale ose aliazhe, pavarësisht nëse metalet ose aliazhet janë të inkapsuluara në alumin, magnez, zirkon ose beril.*

*Shënim 4: ML8.c.5.b.2 nuk zbatohet për borin dhe karbitin e borit të pasuruar me bor-10 (20% ose më shumë se bor total me përmbajtje -10)*

*Shënim 5: ML8.c.5.b. zbatohet vetëm për lëndët djegëse prej metali në trajtë grimcash, kur janë të përziera me substanca të tjera për të formuar një përzierje të përgatitur për qëllime ushtarake, të tilla si sistemet për lëndët djegëse të lëngëta ose në suspension, lëndët djegëse të ngurta ose përzierjet e substancave piroteknike.*

*ML8 (vazhdim)*

d. Oksiduesit dhe përzierjet e tyre, si më poshtë;

1. ADN (dinitramidë amoni ose SR 12) (CAS 140456-78-6);
2. AP (perklorat amoni) (CAS 7790-98-9);
3. Përbërjet që përmbajnë fluor dhe ndonjë nga elementet e mëposhtme:
  - a. Halogjenë të tjerë;
  - b. Oksigjen; ose
  - c. Azot;

*Shënim 1: ML8.d.3 nuk zbatohet për trifluorin e klorit (CAS 7790-91-2). Shihni IC238 në listën e mallrave me përdorim të dyfishtë të BE-së;*

*Shënim 2: ML8.d.3 nuk zbatohet për trifluorin e azotit (CAS 7783-54-2) në gjendje të gaztë.*

4. DNAD (1,3-dinitro-1,3-diazetidinë) (CAS 78246-06-7);
5. HAN (nitrat hidroksilamoni) (CAS 13465-08-2);
6. HAP (perklorat hidroksilamoni) (CAS 15588-62-2);
7. HNF (nitroformat hidrazine) (CAS 20773-28-8);
8. Nitrat hidrazine (CAS 37836-27-4);
9. Perklorat hidrazine (CAS 27978-54-7);
10. Oksidues të lëngët të përbërë ose që përmbajnë gaze frenuese të acidit nitrik (IRFNA) (CAS 8007-58-7);

*Shënim: ML8.d.10 nuk është i zbatueshëm për acid nitrik jo të ndezshëm*

e. Lidhës, plastifikues, monomere, polimere, si më poshtë:

1. AMMO (azidometilmetiloksetan dhe polimeret e tij) (CAS 90683-29-7) (shih gjithashtu ML8.g.1 për "prekursorët");

2. BAMO (bisazidometiloksetan dhe polimeret e tij) (CAS 17607-20-4) (shih gjithashtu ML8.g.1 për "prekursorët");

3. BDNPA (bis (2,2-dinitropropil) acetal) (CAS 5108-69-0);

4. BDNPF (bis (2,2-dinitropropil) formal) (CAS 5917-61-3);

5. BTTN (butantrioltrinitrat) (CAS 6659-60-5) (shih gjithashtu ML8.g.8 për "prekursorët" e tij);

6. Monomerët energjetikë, plastifikuesit ose polimeret e krijuara posaçërisht për përdorim ushtarak, që përmbajnë si më poshtë:

a. Grupe nitrike;

b. Grupe azido;

c. Grupe nitrat;

d. Grupe nitraza; ose

e. Grupe difluoroamine;

ML8 (vazhdim)

7. FAMA0 (3 difluoroaminometil-azidometil-3-oksetan) dhe polimerët e tij;

8. FEFO (bis- (2-fluoro-2,2-dinitroetil) formal) (CAS 17003-79-1);

9. FPF-1 (poli-2,2,3,3,4,4-hekzafluoropentan-1,5-diol formal) (CAS 376-90-9);

10. 3-FPF (poli 2,4,4,5,5,6,6-heptafluoro-2-trifluorometil-3-oksaheptan-1,7-diol formal);

11. GAP (polimer glicidilazidi) (CAS 143178-24-9) dhe derivatet e tij;

12. HTPB (polibutadienhidroksili) me funksionalitet hidroksid të barabartë ose më të madh se 2,2 dhe më të vogël ose të barabartë me 2,4, me vlerë hidroksili më të vogël se 0,77 mEq / g dhe viskozitet në 30 °C më pak se 47 puaz (CAS 69102-90- 5);

13. Poli (epiklorhidrinë) me grupe të alkooleve funksionale me masa molekulare nën 10 000, me:

a. Poli (epiklorohidrindiol);

b. Poli (epiklorohidrindiol);

14. NENAs (përbërjet nitratoetilnitramine) (CAS 17096-47-8, 85068-73-1, 82486-83-7, 82486-82-6 dhe 85954-06-9);

15. PGN (poli-GLIN, poliglicidilnitrat ose poli (nitratometil) (CAS 27814-48-8);

16. Poli-NIMMO (poli nitratometilmetiloksetan) ose poli-NMMO (poli [3-nitratometil-3-metil oksetan]) (CAS 84051-81-0);

17. Polinitroortokarbonate;

18. TVOPA (1,2,3-tris [1,2-bis (difluoroamino) etoksi] propan ose tris vinoksi propan adut) (CAS 53159-39-0).

f. "Aditivët" në vijim:

1. Silicilat bazik i bakrit (CAS 62320-94-9);

2. BHEGA (bis- (2-hidroksietil) glikolamidë) (CAS 17409-41-5);

3. BNO (butadienenitriloksid);

4. Derivate të ferrocenit:

a. Butacen (CAS 125856-62-4);

b. Katocen (2,2-bis-propan etilferrocenil) (CAS 37206-42-1);

c. Acide të karboksilit të ferrocenit, duke përfshirë:

Acide karboksilike të ferrocenit (CAS 1271-42-7),

1,1'-ferrocene acid dikarboksilik (CAS 1293-87-4);

d. N-butil ferrocen (CAS 31904-29-7);

e. Derivate të tjera të polimerëve të aditivëve të ferrocenit;

5. Beta-resorcilat plumbi (CAS 20936-32-7);

6. Citrat plumbi (CAS 14450-60-3);

7. Kelate plumb-bakër të beta-resorcilateve ose salicilateve (CAS 68411-07-4);

ML8 f. (vazhdim)

8. Maleat plumbi (CAS 19136-34-6);

9. Salicilat plumbi (CAS 15748-73-9);

10. Stanat plumbi (CAS 12036-31-6);

11. MAPO (tris-1- (2-metil) oksid aziridinil fosfine) (CAS 57-39-6); Bobba 8 (bis (2-metil aziridinil) 2- (2- hidroksipropanoksi) propilamino oksid fosfine); dhe derivatet e tjera MAPO;

12. Bapo metil (bis (2-metil aziridinil) metilamino fosfine oksid) (CAS 85068-72-0);

13. N-metil-p-nitroanilinë (CAS 100-15-2);

14. 3-nitraza-1,5-pentan diisocianat (CAS 7406-61-9);

15. Agjentët bashkues organo-metalikë në vijim:

a. Neopentil [dialil]oksi, tri [dioktil]fosfato titanat (CAS 103850-22-2); i njohur edhe si titan IV, 2,2 [bis 2-propenolato-metil, butanolato, tris (dioktil) fosfato] (CAS 110438-25-0); ose LICA 12 (CAS 103850-22-2);

b. Titan IV, [(2-propenolato-1) metil, n-propanolatometil] 1-butanolato, tris [dioktil] pirofosfat ose KR3538;

c. titani IV, [(2-propenolato-1) metil, n-propanolatometil] 1-butanolato, tris (dioktil) fosfat;

16. Policianodifluoroaminoetilenoksid;

17. Amidë aziridine polifunkionale me struktura përforcuese izoftalike, trimesike (BITA ose butilenimin trimesamide), izocianurike ose trimetiladipike dhe zëvendësues 2-metil ose 2-etil në unazën e aziridine;

18. Propileniminë (2-metilaziridinë) (CAS 75-55-8);

19. Oksid hekuri super fin (Fe<sub>2</sub>O<sub>3</sub>) (CAS 1317-60-8) me sipërfaqe specifike më të madhe se 250 m<sup>2</sup>/g dhe madhësi grimce mesatare 3,0 nm ose më të vogël;

20. TEPAN (tetraetilenpentaamineakrilonitril) (CAS 68412-45-3); poliamina të cianoetiluara dhe kripërat e tyre;

21. TEPANOL (tetraetilenpentaaminëakrilonitrileglicidol) (CAS 68412-46-4); poliamina në përbërje të cianoetiluara me glicidol dhe kripërat e tyre;

22. TPB (trifenil bismuti) (CAS 603-33-8).

g. "Prekursorët" e mëposhtëm:

*VINI RE: ML8.g.i referohet "materialeve energjike" që janë objekt i kontrollit dhe prodhohen nga këto substanca:*

1. BCMO (bisklorometiloksetan) (CAS 142173-26-0) (shih gjithashtu ML8.e.1 dhe e.2);

2. Kripë dinitroazetidinë-t-butil (CAS 125735-38-8) (shih gjithashtu ML8.a.28);

3. HBIW (hekzabenzilhekzaazaisovurtzitan) (CAS 124782-15-6) (shih gjithashtu ML8.a.4);

4. TAIW (tetraacetildibenzilhekzaazaisovurtzitan) (shih gjithashtu ML8.a.4) (CAS 182763-60-6);

5. TAT (1,3,5,7 tetraacetil-1,3,5,7-tetraaza ciklooktan) (CAS 41378-98-7) (shih gjithashtu ML8.a.13);

6. 1,4,5,8-tetraazadekalinë (CAS 5409-42-7) (shih gjithashtu ML8.a.27);

ML8.g (vazhdim)

7. 1,3,5- triklorobenzen (CAS 108-70-3) (shih gjithashtu ML8.a.23);

8. 1,2,4- trihidroksibutan (1,2,4-butantriol) (CAS 3068-00-6) (shih gjithashtu ML8.e.5).

*Shënim 5: Nuk përdoret që prej vitit 2009.*



*Shënim 6: ML8 nuk zbatohet për substancat vijuese, përveç rastit kur ato janë bashkuara ose të përziera me ndonjë "material energjetik" të specifikuar në ML8.a ose metal në formë pluhuri të specifikuar në ML8.c:*

*a. Pikrat amoni (CAS 131-74-8);*

*b. Barut i zi;*

*c. Hekzanitrodifenilaminë (CAS 131-73-7);*

*d. Di fluoroaminë (CAS 10405-27-3);*

*e. Nitrostark (CAS 9056-38-6);*

*f. Nitrat kaliumi (CAS 7757-79-1);*

*g. Tetranitronaftalen;*

*h. Trinitroanisol;*

*i. Trinitronaftalen;*

*j. Trinitroksilen;*

*k. N- pirolidinon; 1-metil-2- pirolidinon (CAS 872-50-4);*

*l. Dioktilmaleat (CAS 142-16-5);*

*m. Etilheksil akrilat (CAS 103-11-7);*

*n. Trietil alumini (TEA), trimetil alumini (TMA) (CAS 75-24-1) dhe metale alkile të tjera piroforike dhe arile të litiumit, natriumit, magnezit, zinkut ose borit;*

*o. Nitrocelulozë (CAS 9004-70-0);*

*p. Nitroglicerinë (ose gliceroltrinitrat, trinitroglicerinë) (NG) (CAS 55-63-0);*

*q. 2,4,6-trinitrotoluen (TNT) (CAS 118-96-7);*

*r. Etilendiamindinitrat (EDDN) (CAS 20829-66-7);*

*s. Pentaeritritoltetranitrat (PETN) (CAS 78-11-5);*

*t. Acid plumbi (CAS 13424-46-9), stifnat normal (CAS 15245-44-0) dhe bazik plumbi (CAS 12403-82-6) dhe eksplozivë primarë ose përzierje që përmbajnë acide ose komponentë të acidit;*

*u. Trietileneglikoldinitrat (TEGDN) (CAS 111-22-8);*

*v. 2,4,6-trinitroresorcinol (acid stifnik) (CAS 82-71-3);*

*w. Ure dietildifenil (CAS 85-98-3); ure dimetildifenil (CAS 611-92-7); ure metiletildifenil [Centralite];*

*x. N, N- difenilure (difenilure asimetrike) (CAS 603-54-3);*

*y. Metil-N, N- difenilure (metildipfenilure asimetrike) (CAS 13114-72-2);*

z. Etil-N, N- difenilure (etildifenilure asimetrike) (CAS 64544-71-4);

aa. 2-Nitrodifenilaminë (2-PKDSH) (CAS 119-75-5);

bb. 4-Nitrodifenilaminë (4-PKDSH) (CAS 836-30-6);

cc. 2,2-dinitropropanol (CAS 918-52-5);

dd. Nitroguanidinë (CAS 556-88-7) (shih IC011.d në listën e mallrave me përdorim të dyfishtë).

*Shënim 2: ML8. nuk përfshin perkloratet e amonit (ML8.d.2.) dhe NTO (ML8.a.18.), të projektuara dhe të përgatitura për pajisjet që prodhojnë gaz për përdorim civil që plotëson kushtet e mëposhtme*

a. Është bashkuar ose përzier me grimcat e thërrmuara lidhëse joaktive ose me plastifikuesit;

b. Me shumë se 80% e peshës përbëhet nga perklorat amoni (ML8.d.2.);

c. Përmban deri në 4 g NTO (ML8.a.18.) dhe

d. Masa individuale është më e vogël se 250 g.

**ML9 Anijet luftarake (sipërfaqësore ose nënujore), pajisjet e posaçme detare, aksesoret, komponentët dhe anije të tjera sipërfaqësore, si më poshtë:**

*VINI RE: Për pajisje udhëzuese dhe orientuese, shihni ML11.*

a. Anijet dhe komponentët e tyre:

1. Anijet (sipërfaqësore ose nënujore) të projektuara ose modifikuara për përdorim ushtarak, pavarësisht gjendjes aktuale, pavarësisht nëse kanë në përbërje sisteme armësh dhe kabina të blinduara apo pjesë për trup anijeje dhe varka të projektuara për përdorim ushtarak;

2. Anijet sipërfaqësore, përveç atyre të përcaktuara në ML9.a.1 që kanë ndonjë nga pajisjet e mëposhtme të montuar ose të integruar në anije:

a. Armë automatike të specifikuar në ML1, me kalibër 12,7 mm ose më të madh, armë të specifikuar në ML2, ML4, ML12, ML19 ose "montime" apo pika mbajtëse të forta për armë të tilla;

*Shënim teknik:*

*"Montime" i referohet montimeve të armëve ose përforcimeve strukturore për instalimin e armëve.*

b. Sistemet për kontroll zjarri, të përcaktuara në ML5.;

c. Kanë karakteristikat e mëposhtme:

1. Mbrojtje "kimike, biologjike, radiologjike ose bërthamore (CBRN)"; dhe

2. "Sistem spërkatjeje ose shpëlarjeje" të krijuar për qëllime dezinfektimi

*Shënime teknike*

1. "Mbrojtja CBRN" është hapësira e brendshme e pavarur me karakteristika të tilla si mbipresion sigurie, izolim të sistemeve të ajrimit, hapje të kufizuara ajrimi me filtra CBRN dhe pika të kufizuara hyrjeje për personelin, duke përfshirë edhe një dhomë e ajrimi.

2. "Sistem spërkatjeje ose shpëlarjeje" është një sistem spërkatjeje të ujit të detit, që pastron njëkohësisht anën e jashtme të superstrukturës dhe kuvertën e anijes.

d. Sistemet e armëve për mbrojtje aktive të specifikuara në ML4.b, ML5.c ose ML11.a që kanë karakteristikat e mëposhtme:

1. "Mbrojtje CBRN";

2. Trupi i anijes dhe superstruktura janë projektuar të tilla që ulin reflektimin në radar;

3. Mjete për reduktimin termik (p.sh. sistem ftohës për gazet), përveçse nëse është projektuar për të rritur efikasitetin e përgjithshëm të termocentralit ose për të zvogëluar ndikimet mjedisore; ose

4. Sistemi është i projektuar për të reduktuar energjinë termike dhe fushat magnetike në anije;

ML9 (vazhdim)

b. Motorët dhe sistemet shtytëse në vijim, si dhe komponentët e tyre janë projektuar për përdorim ushtarak:

1. Motorët dizel të projektuar për nëndetëset, të cilët kanë të gjitha karakteristikat e mëposhtme:

a. Prodhim energjie 1,12 MW (1500 hp) ose më tepër; dhe

b. Shpejtësi xhirosh 700 rpm/min ose më shumë;

2. Motorët elektrikë të projektuar posaçërisht për nëndetëset, të cilët kanë të gjitha karakteristikat e mëposhtme:

a. Prodhim energjie mbi 0,75 MW (1000 kf);

b. Shpejtësi në kthim pas;

c. Ftohje me lëng; dhe

d. Mbyllje hermetike;

3. Motorë jomagnetikë me naftë, të cilët kanë karakteristikat e mëposhtme:

a. Prodhim energjie 37,3 kw (50 hp) ose më pak; dhe

b. Pjesë jomagnetike që përbëjnë më shumë 75% të peshës totale;

4. Sistemet shtytëse të pavarura nga ajri ("Air Independent Propulsion"- AIP), të projektuara posaçërisht për nëndetëset

*Shënim teknik*

*"Sistemi shtytës i pavarur nga ajri" (AIP - Air Independent Propulsion) e lejon nëndetësen që të përdorë sistemin e saj shtytës në lundrime nënujore për një periudhë të gjatë kohore, pa përdorur*

*oksigenin e atmosferës më shumë seç lejojnë bateritë e nëndetëses. Për qëllimet e ML9.b.4, AIP nuk përfshin energjinë bërthamore.*

c. Pajisjet nënujore të detektimit të projektuara për përdorim ushtarak, pajisjet për drejtimin e tyre dhe komponentët e tyre të projektuara veçanërisht për përdorim ushtarak;

d. Rrjetat anti-nëndetëse dhe rrjetat anti-silur, të projektuara posaçërisht për përdorim ushtarak;

e. Nuk përdoren që prej vitit 2003;

f. Bashkuesit dhe mjetet për depërtim në trupin e anijes, të ndërtuara posaçërisht për përdorim ushtarak dhe për bashkëveprim me pajisjet jashtë mjetit lundrues, si dhe komponentët e tyre të projektuar për përdorim ushtarak;

*Shënim: ML9.f. përfshin bashkuesit për anijet, të llojit me një ose me shumë drejtues, koaksialë ose me orientim vale, dhe mjetet që futen në trupin e anijes, që të dyja të papërshkueshme nga uji dhe kanë karakteristikat e kërkuara për kërkime në thellësi mbi 100 m; dhe fibrat optike dhe mjetet optike që futen në trupin e anijes, të projektuara për transmetimin e rrezeve "laser" pavarësisht thellësisë. ML9f. nuk zbatohet për boshtet e zakonshme lëvizëse dhe as për drejtimin hidrodinamik të shufrave depërtuese të trupit të anijes;*

g. Kushinetat pa zhurmë, komponentët dhe pajisjet që përmbajnë këto lloj kushinetash, të projektuara për përdorim ushtarak, të cilat kanë karakteristikat e mëposhtme:

1. Zbutje magnetike ose me gaz;
2. Kontroll aktiv të zhurmave akustike ose
3. Reduktim të dridhjeve

**ML10 "Avionët", "mjetet fluturuese më të lehta se ajri", mjetet fluturuese pa personel ("UAV"), motorët ajrorë dhe pajisjet e avionëve, si komponentët e lidhur me to të projektuar ose modifikuar për përdorim ushtarak:**

*VINI RE: Udhëzime dhe navigacioni, shih ML11.*

a "Avionët" me ekuipazh dhe " mjetet më të lehta se ajri", dhe komponentët e projektuar posaçërisht për to;

ML10 (vazhdim)

b. Nuk janë përdorur që nga viti 2011;

c. Avionët pa ekuipazh, pajisjet e lidhura me to dhe komponentët e projektuar posaçërisht për to, si më poshtë:

1. Mjetet fluturuese pa ekuipazh, mjetet fluturuese me komandim nga distanca (RPV), mjetet fluturuese me programim autonom dhe "mjetet më të lehta se ajri".

2. Hedhësit, pajisjet e riparimit dhe pajisjet për mbështetje tokësore;

3. Pajisjet e komandimit dhe kontrollit;

d. Motorët e avionëve dhe komponentët e projektuar posaçërisht për to;

e. Pajisjet ajrore për furnizimin me karburant, të projektuara ose të modifikuara posaçërisht për ndonjë nga sa vijon dhe komponentët e tyre:

f. "Pajisjet e terrenit" të projektuara për avionët e specifikuar në ML10.a ose në listën e motorëve për mjetet fluturuese të specifikuar në ML10.d.

g. Helmetat ushtarake kundër përplasjes dhe maskat mbrojtëse dhe pjesët përbërëse të projektuara posaçërisht për to, pajisjet e frymëmarrjes në trysni dhe kostumet e pjesshme në trysni për përdorim në "avionë", kostumet anti-g, konvertuesit e oksigjenit të lëngshëm që përdoren për "avionë" ose raketa dhe katapulta dhe pajisjet e vëna në lëvizje me bobinë për largimin e personelit nga "avioni" në rast emergjence;

h. Parashutat, deltaplanët me motor (paragliders) dhe pajisjet e lidhura me to, si dhe komponentët e projektuar posaçërisht për to, si më poshtë:

1. Parashutat që nuk renditen diku tjetër në listën ushtarake

2. Deltaplanët me motor (paragliders)

3. Pajisjet e projektuara për parashutistët e lartësive të mëdha (p.sh., kostumet, helmetat e posaçme, sistemet e frymëmarrjes, pajisjet e navigimit);

i. Pajisjet për kontrollin e hapjes ose sistemet e pilotimit të destinuara për hedhjen e ngarkesave me parashutë.

*Shënim 1: ML10.a. nuk zbatohet për "avionët" dhe "mjetet më të lehta se ajri" ose variantet e "avionëve" të projektuar posaçërisht për përdorim ushtarak:*

*a. Avionët joushtarakë*

*b. Nuk janë të konfiguruar për përdorim ushtarak, nuk janë të pajisura me pajisje ose montime të projektuara ose të modifikuara për përdorim ushtarak; dhe*

*c. Nuk janë certifikuar për përdorim civil nga autoriteti i aviacionit civil në një shtet anëtar ose në një shtet anëtar të Marrëveshjes së Wassenaar-it.*

*Shënim 2: ML10.d. nuk zbatohet për:*

*a. Motorët e mjeteve fluturuese të projektuara ose modifikuara për përdorim ushtarak, të cilat janë certifikuar nga autoritetet e aviacionit civil në shtetin anëtar të Bashkimit Evropian ose shtetit anëtar në Marrëveshjen e Wassenaar-it për përdorim në "avionët civilë", ose komponentët e projektuar posaçërisht për to;*

*b. Motorët për mjetet fluturuese ose komponentë të veçantë të tyre, përveç atyre të projektuar posaçërisht për avionët pa ekuipazh.*

ML10 (vazhdim)

*Shënim 3: Për qëllimet e ML10.a. dhe ML10.d., komponentët e projektuar posaçërisht dhe pajisjet për "avionë joushtarakë" ose motorët për këto mjete të modifikuara për përdorim ushtarak, zbatohet vetëm për ata komponentë ushtarakë dhe për pajisjet ushtarake të lidhura të nevojshme për modifikim për përdorim ushtarak.*

*Shënim 4: Për qëllimet e ML10.a., përdorimi ushtarak përfshin: luftën, zbulimin ushtarak, sulmet, stërvitjet ushtarake, mbështetjen logjistike, trupat të transportit dhe parashutat ose pajisjet ushtarake.*

*Shënim 5: ML10.a. nuk zbatohet për "avionët" që plotësojnë kushtet e mëposhtme:*

a. Janë prodhuar përpara vitit 1946;

b. Nuk përfshijnë mallrat e listuara në listën e përbashkët ushtarake, nëse mallrat nuk janë të nevojshme për përmbushjen e standardeve të sigurisë dhe navigimit, të shteteve anëtare të Bashkimit Evropian ose të anëtarëve të Marrëveshjes së Wassenaar-it; dhe

c. Nuk përfshijnë armët e përcaktuara në listën e përbashkët ushtarake, përveçse nëse ato janë të padëmshme dhe në funksion të tyre.

**ML11 Pajisjet elektronike, "anijet kozmike" dhe komponentët e tyre që nuk janë përmendur në asnjë mënyrë në listën e përbashkët ushtarake të Bashkimit Evropian, si më poshtë vijon:**

a. Pajisjet elektronike të projektuara posaçërisht për përdorim ushtarak dhe komponentët e projektuar për to;

*Shënim: ML11.a. përfshin:*

a. Pajisjet kundërvepruese dhe pajisjet elektronike kundër -kundërvepruese (p.sh pajisjet e projektuara për të lëshuar sinjale të huaja ose të gabuara në radar ose në pajisjet e lidhjes me radio ose që të pengojnë marrjen, punën ose efektivitetin e pajisjeve marrëse të kundërshtarit), ku përfshihen dhe pajisjet e tyre kundër-kundërvepruese

b. Llambat e frekuencave të shpejta;

c. Sistemet elektronike ose pajisjet e projektuara dhe për zbulim dhe monitorim të spektrit elektromagnetik për zbulimin ushtarak ose për qëllime sigurie ose për kundërveprimin dhe mbikëqyrjen e tyre;

d. Kundërveprimet nën ujë, ku përfshihen zhurmimi dhe prishja e sinjalit akustik, pajisjet e projektuara për të lëshuar sinjale të huaja ose të gabuara në pajisjen marrëse të hidrolokatorit;

e. Pajisjet e përpunimit të të dhënave të sigurisë, pajisjet e të dhënave të sigurisë dhe të transmetimit dhe sinjalizimit që përdorin proceset e kodimit;

f. Pajisjet identifikuese, të autenticitetit, shkarkuese dhe menaxhuese, prodhuese dhe shpërndarëse;

g. Pajisjet udhëzuese dhe orientuese;

h. Pajisjet e transmetimit të radio-komunikimeve dixhitale;

i. Demulatorët dixhitalë të projektuar posaçërisht për zbulimin e sinjaleve.

j. "Sistemet e automatizuara të komandimit dhe kontrollit."

VINI RE: Për "softuerët" lidhur me radiot e përcaktuara nga "softueri"(SDR), shihni ML21.

b. Pajisjet bllokuese të sistemeve satelitore të navigimit dhe komponentët e projektuar posaçërisht për to;

**ML12 Sistemet e armëve me energji të lartë kinetike dhe pajisjet e projektuara posaçërisht për to, si më poshtë:**

- a. Sistemet e armëve me energji të lartë kinetike të projektuara posaçërisht për të shkatërruar objektivin ose për të anuluar shkatërrimin e tij;
- b. Pajisjet e projektuara posaçërisht për testim dhe vlerësim dhe modelet e testimit, përfshirë instrumentet diagnostifikuese dhe objektivat, për testim dinamik të raketave dhe sistemeve me energji kinetike.

*VINI RE: Për sistemet e armëve që përdorin municion nën-kalibër ose që përdorin barute kimike me municionet për këto armë, shih ML1 deri në MLA.*

#### ML12 (vazhdim)

*Shënim 1: ML12 përfshin sistemet e armëve me energji kinetike në vijim:*

- a. Sisteme shtytëse lëshuese që mund t'i japin shpejtësi masave më të mëdha se 0.1 g në shpejtësi më të mëdha se 1.6 km/s, si në modelin e qitjes një nga një dhe në atë të qitjes me shpejtësi;
- b. Sistemet që sigurojnë energji kryesore, mbrojtje elektrike, ruajtje të energjisë, menaxhim termik, manovrim të karburantit; dhe ndërfaqet elektrike midis burimit të energjisë, armës dhe funksioneve të tjera elektrike që ndikojnë;
- c. Sistemet për përcaktimin e pozicionit dhe ndjekjen e objektivit, për kontrollin e zjarrit dhe për vlerësimin e dëmit;
- d. Sistemet e kërkimit të objektivit, sistemet orientuese ose shmangëse të shtyrjes (shpejtësia laterale) për raketat.

*Shënim 2: ML12 zbatohet për sistemet e armëve që përdorin si forcë shtytëse një nga metodat e mëposhtme:*

- a. Elektromagnetike;
- b. Elektrotermale;
- c. Plazma;
- d. Gaz i lehtë; ose
- e. Kimike (kur përdoret në kombinim me ndonjë nga elementët e mësipërm).

#### **ML13 Pajisjet e blinduara ose mbrojtëse, strukturat dhe përbërësit si më poshtë:**

- a. Pllakat e blinduara si më poshtë:
  1. Të prodhuara në përputhje me standardet ushtarake; ose
  2. Të përshtatshme për përdorim ushtarak;

*VINI RE: Pllakat mbrojtëse të destinuara për anti-plumbat shih ML13.d.2.*

- b. Konstruksionet e materialeve metalike ose jo metalike ose kombinimet e tyre të projektuara për të siguruar mbrojtje balistike për sistemet ushtarake dhe komponentët e projektuar posaçërisht për to;

c. Helmetat e prodhuara në përputhje me standardet ose specifikimeve ushtarake, ose sipas standardeve kombëtare të krahasueshme, dhe komponentët e posaçëm të tyre, (p.sh., kasketat, jelekët për zbutjen e goditjes;

d. Jelekët antiplumb, veshjet mbrojtëse dhe komponentët e tyre, si më poshtë:

1. Jelekët antiplumb, veshjet mbrojtëse dhe pajisjet e projektuara për to, të prodhuara në përputhje me standardet ushtarake ose ekuivalentet e tyre;

*Shënim: Për qëllimet e ML13.d.1, standardet ose specifikimet ushtarake përfshijnë të paktën specifikimet për mbrojtjen nga copëzat e mbeturinave.*

2. Pllakat e forta të jelekëve mbrojtës që ofrojnë mbrojtje balistike të barabartë ose më të madhe se niveli III (NIJ 0101.06, korrik 2008) ose ekuivalentet kombëtare.

*Shënim 1: ML13.b. përfshin materialet e projektuara posaçërisht për të siguruar mbrojtje nga armët e shpërthimit reaktiv ose për ndërtimin e strehimeve ushtarake.*

*Shënim 2: ML13.c nuk zbatohet për helmetat konvencionale prej çeliku, as ato të modifikuara ose të projektuara për tu pranuar, as ato të pajisura me pjesë shtesë;*

*Shënim 3: ML13.c. dhe d. nuk zbatohet për helmetat, jelekët antiplumb ose veshjet mbrojtëse të përdorura për mbrojtjen personale të përdoruesit.*

*Shënim 4: Helmetat e vetme të projektuara posaçërisht për personelin e çmontimit të bombave që përcaktohen me hollësi tek ML13, janë ato të projektuara posaçërisht për përdorim ushtarak*

*VINI RE 1: Shih gjithashtu IA005 në listën e mallrave me përdorim të dyfishtë.*

*VINI RE 2: Për "materialet fibroze ose prej filamenti" të përdorura për prodhimin e jelekëve antiplumb dhe helmetave, shih IC010 në listën e mallrave me përdorim të dyfishtë të BE-së.*

**ML14 Pajisjet e specializuara për stërvitje ushtarake ose për simulim të skenarëve ushtarakë, simulatorët e projektuar posaçërisht për stërvitje në përdorimin e ndonjë arme zjarri ose arme të përcaktuar në ML1 ose ML2, dhe komponentët e pajisjet e projektuara posaçërisht për to.**

*Shënim teknik*

*Termi "pajisje të specializuara për stërvitje ushtarake" përfshin llojet e simulatorëve të sulmit, simulatorëve operacionalë të fluturimit, simulatorët e radarëve të objektivave, gjeneratorët e gjetjes së objekteve, pajisjet e stërvitjes me top, simulatorët e stërvitjes për luftën kundër nëndetëseve, simulatorët e fluturimit (ku përfshihen dhe centrifugat për njerëzit për stërvitjen e pilotëve dhe astronautëve), pajisjet e stërvitjes për radarët, simulatorët e fluturimit me instrumente, simulatorët e orientimit, simulatorët e lëshimit të raketave, pajisjet e gjetjes së objektivit, avionëve pa personel, simulatorët e armatimit, simulatorët e "avionëve" pa ekuipazh, njësitë e stërvitjes së lëvizshme dhe pajisjet për operacionet tokësore.*

*Shënim 1: ML14 përfshin sistemet për gjenerimin e imazhit dhe ambienteve ndërvepruese për simulatorët, kur janë të projektuara ose të modifikuara për përdorim ushtarak.*

*Shënim 2: ML14 nuk zbatohet për pajisjet e projektuara posaçërisht për stërvitje dhe përdorimin e armëve të gjetisë ose armëve sportive.*

**ML15 Pajisjet e imazhit ose të kundërveprimit dhe komponentët dhe aksesorët e tyre në vijim, të projektuara posaçërisht për përdorim ushtarak:**



- a. Regjistruarit dhe pajisjet e përpunimit të imazhit;
- b. Kamerat, pajisjet fotografuese dhe të përpunimit të filmit;
- c. Pajisjet intensifikuese (përforcuese) të imazhit;
- d. Pajisjet me rreze infra të kuqe ose pajisjet termike të imazhit;
- e. Pajisjet për fotografimin e sensorëve të radarëve
- f. Pajisjet e kundërveprimit ose të kundër-kundërveprimit për pajisjet e specifikuar në ML15.a deri në ML15.e.

*Shënim: ML15.f. f. përfshin pajisjet e projektuara për të reduktuar veprimin ose efektivitetin e sistemeve ushtarake të imazhit ose për të minimizuar këto efekte reduktuese.*

*Shënim 1: Në ML15, termi "komponentë të projektuar posaçërisht" përfshin, komponentët e mëposhtëm kur janë të projektuara posaçërisht për përdorim ushtarak:*

- a. Llambat e konvertimit të imazhit infra të kuq;
- b. Kinoscope/llambat e intensifikimit të imazhit (përveç atyre të gjeneratës së parë);
- c. Pllakat me mikrokanale;
- d. Llambat e kamerave televizive me nivel të ulët ndriçimi
- e. Shigjetat detektuese (ku përfshihen ndërlidhja elektronike ose sistemet lexuese);
- f. Llambat piroelektrike të kamerave televizive;
- g. Sistemet e ftohjes për sistemet e imazhit;
- h. Diafragmat me mbyllje elektrike të tipit fotokromik ose të tipit elektro-optik që kanë një shpejtësi të diafragmës më të vogël se 100 μs, përveçse në rastet të cilat janë pjesë bazë e një aparati fotografik për shpejtësi të larta;
- i. Inverterat e imazhit me fibër optike;
- j. Fotokatodat e përbëra gjysmëpërcjellëse.

*Shënim 2: ML15 nuk zbatohet për "llambat intensifikuese {përforcuese} të gjeneratës së parë" ose pajisjet e projektuara posaçërisht për t'u bashkuar në llambat intensifikuese {përforcuese} të gjeneratës së parë".*

*VINI RE: Për klasifikimin e shënjestrave të armëve që përfshijnë "llamba intensifikuese të gjeneratës së parë", shih ML1, ML2 dhe ML5.a.*

*VINI RE: Shih gjithashtu 6A002.a.2. dhe 6A002.b. në listën e mallrave me përdorim të dyfishtë.*

**ML16 Produktet e farkëtuara, të derdhura dhe produkte të tjera të papërfunduara, të projektuara posaçërisht për artikujt e specifikuar në ML1 deri në ML4, ML6, ML9, ML10, ML12 ose ML19.**

*Shënim: ML16. zbatohet për produktet e papërfunduara, kur ato janë të identifikueshme nga përbërja e materialit, gjeometria ose funksioni.*

**ML17 Pajisje, materiale dhe dokumentacione të ndryshme, dhe komponentët e projektuar posaçërisht për to:**

a. Të gjitha pajisjet për zhytje si më poshtë:

1. Aparatet me qarkullim të mbyllur ose gjysmë të mbyllur (rifrymëmarrje) të projektuara posaçërisht për përdorim ushtarak (p.sh. të projektuara posaçërisht për të qenë jo magnetik);
2. Përbërësit e projektuar posaçërisht për të kthyer aparatit e qarkullimit të hapur për përdorim ushtarak;
3. Artikujt personalë të zhytjes dhe aparati për notim nën ujë, të projektuara posaçërisht për përdorim ushtarak.

b. Pajisjet e ndërimit të projektuara posaçërisht për përdorim ushtarak;

c. Montimet, veshjet dhe trajtimet për fshehje gjurmësh, të projektuara posaçërisht për përdorim ushtarak;

d. Pajisjet xheniere fushore të projektuara për përdorim në zonën e luftimit;

e. "Robotët", kontrolluesit e "robotëve" dhe "ndikuesit fundorë", që kanë ndonjë nga karakteristikat që vijojnë:

1. Janë projektuar posaçërisht për përdorim ushtarak;
2. Mjetet e inkorporuar të mbrojtjes së linjave hidraulike ndaj shpimit nga fragmentet balistike (p.sh. inkorporojnë linja vetizoluese) dhe janë projektuar për të përdorur lëngje hidraulike në pikë ndezje më të lartë se 839 K (566 °C); ose
3. Janë projektuar posaçërisht ose kategorizohen për të vepruar në një mjedis me rrymë elektromagnetike;

*Shënim teknik*

*Pulset elektromagnetike nuk i referohen efektit të ndërsjellë të shkaktuar në mënyrë të paqëllimshme nga rrezatimi elektromagnetik nga pajisjet në afërsi (p.sh., makineritë dhe pajisjet elektronike) ose për shkak të rrufeve*

f. Bibliotekat (bazat e të dhënave me parametra teknike) të projektuara posaçërisht për përdorim ushtarak me pajisjet e kontrolluara nga Lista e Përbashkët Ushtarake e BE-së;

g. Pajisjet e gjenerimit të energjisë bërthamore ose pajisjet shtytëse, ku përfshihen "reaktorët bërthamorë", komponentët e tyre të projektuara për përdorim ushtarak;

h. Pajisjet dhe materialet, e veshura ose të përpunuara për maskim të gjurmës, të projektuara për përdorim ushtarak, përveç atyre të kontrolluara në vend tjetër në Listën e Përbashkët Ushtarake të BE-së;

i. Simulatorët e projektuar veçanërisht për reaktorët bërthamorë ushtarakë;

j. Ofiçinat e lëvizshme të riparimit të projektuara ose modifikuara për riparimin e mjeteve ushtarake;

k. Gjeneratorët për në terren, të ndërtuar ose modifikuar për përdorim ushtarak;

l. Kontejnerët e projektuar ose modifikuar për përdorim ushtarak;

m. Tragetet, përveç atyre të specifikuara në pika të tjera në Listën e Përbashkët Ushtarake të BE-së, urat dhe mjetet lundruese të projektuara posaçërisht për përdorim ushtarak;

n. Modelet e testit të projektuara posaçërisht për "zhvillimin" e artikujve të përcaktuar në ML4, ML6, ML9 ose ML10.

o. Pajisjet e mbrojtjes laser (p.sh. mbrojtje e sensorit dhe e syrit) të prodhuara posaçërisht për përdorim ushtarak.

ML17 (vazhdim)

p. "Qelizat e karburantit" përveç atyre të specifikuara diku tjetër në Listën Ushtarake, të projektuara ose modifikuara për përdorim ushtarak.

*Shënime teknike*

1. Për qëllimin e ML17, termi "bibliotekë" ((bazë të dhënash – me parametra teknike) do të thotë mënyrat e grumbullimit të informacionit teknik me natyrë ushtarake, referencë për të cilën mund të rrisë performancën e sistemeve ose pajisjeve ushtarake.

2. Për qëllimin e ML17, "modifikim" do të thotë çdo ndryshim strukturor, elektrik, mekanik, që i jep një artikulli jo ushtarak mundësinë ekuivalente me një artikull që është projektuar posaçërisht për përdorim ushtarak.

**ML18 Pajisjet për prodhimin e produkteve të përmendura në Listën e Përbashkët Ushtarake, si më poshtë:**

a. Produktet e projektuara ose të modifikuara posaçërisht për "prodhimin" e produkteve të renditura në Listën e Përbashkët Ushtarake të Bashkimit Evropian, dhe komponentët e projektuar posaçërisht për to;

b. Pajisjet e testimit mjedisor dhe pajisjet e tyre, të projektuara posaçërisht për to, për certifikim, për klasifikimin ose testimin e produkteve të kontrolluara nga Lista e Përbashkët Ushtarake e BE-së.

*Shënim teknik*

*Për qëllimet e ML18, termi "prodhim" përfshin projektimin, ekzaminimin, prodhimin, testimin dhe kontrollin.*

*Shënim: ML18.a dhe ML18.b përfshijnë pajisjet e mëposhtme:*

*a. Pajisjet për nitrim të vazhdueshëm;*

*b. Aparatet e testimit centrifugal ose pajisjet që kanë karakteristikat e mëposhtme:*

*1. Vihen në punë nga një motor ose motorë me fuqi më të madhe se 298 kw (400 kuaj fuqi);*

*2. Kanë kapacitet për të mbajtur ngarkesa prej 113 kg ose më shumë; ose*

3. Kanë kapacitet për të ushtruar përsheptim centrifugal prej 8 g ose më shumë në një ngarkesë 91 kg ose më të madhe;

c. Presat dehidratuese;

d. Nxjerrësit e vidave të projektuar ose të modifikuar për nxjerrjen e eksplozivëve ushtarakë;

e. Makineritë prerëse për lëndët shtytëse të dala;

f. Mbështetëset (mbajtëset) me diametër 1,85 m ose më tepër dhe me kapacitet më të madh se 277 kg;

g. Përzierësit e vazhdueshëm për lëndët shtytëse të ngurta (përzierësit e barutit);

h. Mullinjtë e energjisë fluide për grirje ose copëtim të përbërësve të eksplozivëve ushtarakë;

i. Pajisjet për arritjen e madhësisë së grimcës dhe të formës sferike të pluhurit të metalit të paraqitur në listën ML8.c.8;

j. Konvertuesit me konveksion të rrymës për shndërrimin e materialeve të listuara në ML8.c.3

**ML19 Sistemet e armëve me energji të drejtuara (DEW), pajisjet e lidhura ose pajisjet e kundërmasave dhe modelet e testimit, si dhe përbërësit e projektuar posaçërisht për to, si më poshtë:**

a. Sistemet "Laser" të projektuar posaçërisht për shkatërrim ose për anulim të misionit të objektivit;

b. Sistemet me rryma grimcash të afta për shkatërrim ose për anulim të misionit të objektivit;

c. Sistemet me radiofrekuencë të lartë (RF), të cilat janë në gjendje të shkatërrojë ose të anulojnë detyrën e synuar;

d. Pajisjet e projektuar posaçërisht për zbulimin dhe identifikimin sistemeve të përcaktuara në ML19.a deri në ML19.c ose për mbrojtjen ndaj tyre;

ML19 (vazhdim)

e. Modelet e testit fizik për sistemet, pajisjet dhe komponentët e përcaktuar në ML19.

f. Sistemet "laser" të projektuar posaçërisht për të shkaktuar humbje të përhershme të shikimit, nëse sytë nuk janë të mbrojtura, p.sh për syrin e lirë, ose për syrin me pajisje korigjuese;

*Shënim 1: Sistemet e armëve me energji të drejtuar (pajisjet DEW) të përcaktuara në ML19 përfshijnë sistemet aftësia e të cilave rrjedh nga zbatimi i kontrolluar i:*

a. "Laserëve" me fuqi të mjaftueshme për të shkaktuar shkatërrim të ngjashëm me atë të municionit tradicional;

b. Përsheptuesve të grimcave që projektojnë një tufë të ngarkuar ose neutrale me fuqi shkatërruese;

c. Radiotransmetuesve me frekuencë me pulsime të larta dhe me fuqi mesatare të lartë që prodhojnë fusha të tilla të forta që nxjerrin jashtë funksionit qarqet elektronike të një objekti të largët.

*Shënim 2: ML19 përfshin si më poshtë vijon, kur janë projektuar posaçërisht për sistemet e armëve me energji të drejtuar (sistemet DEW);*

- a. Pajisjet për gjenerimin e energjisë kryesore, ruajtjen e energjisë, kyçjen-shkyçjen, kushtëzimin e fuqisë ose manovrimin e karburantit;
- b. Sistemet për kapjen ose ndjekjen e objektivit
- c. Sistemet e vlerësimit të dëmtimit të objektivit, shkatërrimit ose braktisjes së misionit;
- d. Pajisjet e manovrimit të tufave të rrezes së përhapjes ose shënimit të një pike;
- e. Pajisjet me lëvizje të shpejtë të tufës së rrezeve për veprimet e shpejta e të shumëfishta me objektivin;
- f. Optika përshtatëse dhe bashkuesit e fazave;
- g. Injektorët e rrymave për tufat e joneve negative të hidrogjenit;
- h. Komponentët e përsheptuar "të kualifikuar për përdorim në hapësirë";
- i. Pajisjet për grumbullimin e rrezeve negative të jonit;
- j. Pajisjet për kontrollin dhe devijimin e tufave të joneve me energji të lartë;
- k. Mbrojtëset "e kualifikuara hapësinore" për neutralizimin e rrymave të izotopeve negative të hidrogjenit.

**ML20 Pajisjet kriogjenike dhe "superpërcjellëse" siç tregohet në vijim përbërësit dhe aksesorët e projektuar posaçërisht për to:**

- a. Pajisjet e projektuara ose të konfiguruar për t'u instaluar në një mjet për forcat tokësore, forcat detare, forcat ajrore, ose zbatimet hapësinore, të afta të punojnë ndërsa janë në lëvizje dhe të prodhojnë ose të ruajnë temperatura nën 103 K (-170 °C);

*Shënim: ML20.a përfshin sistemet e lëvizshme që inkorporojnë ose përdorin aksesorë ose përbërësit e prodhuar nga materiale jo metalike ose jo elektrike, si plastika ose materialet epokside të pasuruara.*

- b. Pajisjet elektrike "superpërcjellëse" (makineritë rrotulluese dhe transformatorët) e projektuar ose të konfiguruar posaçërisht për t'u instaluar në një mjet për forcat detare, tokësore, forcat ajrore ose zbatimet hapësinore, të afta për të punuar ndërsa janë në lëvizje.

*Shënim: ML20.b nuk zbatohet për gjeneratorët hibridë homopolar me rrymë të vazhduar që kanë armatura me një pol të vetëm metali dhe rrotullohen në një fushë magnetike të prodhuara nga bobina superpërcjellëse, por me kusht që këto pështjellime të jenë i vetmi komponent superpërcjellës në gjenerator.*

**ML21 "Softuerët", si më poshtë:**

- a. "Softuerët" e projektuar ose të modifikuar për "zhvillimin", "prodhimin" ose "përdorimin" e pajisjeve ose materialeve të specifikuar në Listën e Përbashkët Ushtarake të BE-së;

- b. "Softuerët" e posaçëm, përveç atyre të përcaktuara në ML21.a., si më poshtë:

1. "Softuerët" e projektuar posaçërisht për modelimin, simulimin ose vlerësimin e sistemeve të armëve ushtarake;

2. "Softuerët" e projektuar posaçërisht për modelimin ose simulimin e skenarëve dhe operacioneve ushtarake;
  3. "Softuerët" për përcaktimin e efekteve të luftës konvencionale, bërthamore, kimike ose biologjike.
  4. "Softuerët" e projektuar posaçërisht për përdorim ushtarak i dizajnuar për komandimin, komunikimin, kontrollin dhe shërbimet e inteligjencës (C3I) aplikimeve; ose komandimin, komunikimin, kontrollimin, llogaritjen dhe shërbimet e inteligjencës (C4I);
- c. "Softuerët" që nuk janë specifikuar në ML21.a. ose b., të projektuar ose modifikuar për t'u mundësuar pajisjeve që nuk kontrollohen nga Lista e Përbashkët Ushtarake që të kryejnë funksionet ushtarake të pajisjeve të kontrolluara nga Lista e Përbashkët Ushtarake e Bashkimit Evropian

## **ML22 "Teknologjia" si më poshtë:**

- a. "Teknologjia" e ndryshme nga ato të specifikuar në ML22.b., "të kërkuara" për "zhvillimin", "prodhimin" ose "përdorimin" e artikujve të përcaktuara në Listën e Përbashkët Ushtarake.
- b. "Teknologjitë" e mëposhtme:
  1. "Teknologjia" "e nevojshme" për hartimin, lidhjet e komponentëve, dhe përdorimin, mirëmbajtjen dhe riparimin e instalimeve të plota të prodhimit për artikujt e përcaktuar në Listën e Përbashkët Ushtarake të BE-, edhe nëse komponentët e instalimeve të tilla të prodhimit nuk janë të specifikuar.
  2. "Teknologjia" "e nevojshme" për "zhvillimin" dhe "prodhimin" e armëve të vogla edhe nëse përdoret për të prodhuar rirprodhime të armëve antike të vogla.
  3. "Teknologjia" "e nevojshme" për "zhvillimin", "prodhimin" ose "përdorimin" e agjentëve toksikologjikë, pajisje të lidhura me to ose përbërës të kontrolluar nga ML7.a deri në ML7.f.
  4. "Teknologjia" "e nevojshme" për "zhvillimin", "prodhimin" ose "përdorimin" e "biopolimereve" ose kulturave të qelizave specifike të kontrolluara nga ML7.h.
  5. "Teknologjia" "e kërkuar" ekskluzivisht për inkorporimin e "biokatalizatorëve" të kontrolluar nga ML7.h.1, në substancat mbartëse ushtarake ose materialet ushtarake.

*Shënim 1: "Teknologjia" që kërkohet për "zhvillimin" dhe "prodhimin" ose "përdorimin" e artikujve të specifikuar në Listën e Përbashkët Ushtarake të BE-së mbetet nën kontroll edhe në rastet kur përdoret në ndonjë artikull që nuk është specifikuar në këtë listë.*

*Shënim 2: ML22 nuk zbatohet për:*

- a. "Teknologjinë" që është minimumi i nevojshëm për instalimin, përdorimin, mirëmbajtjen dhe riparimin e artikujve që nuk janë të kontrolluar ose të cilët janë të autorizuar për eksport;
- b. "Teknologjinë" që është "në zotërim publik", "kërkim themelor shkencor" ose informacioni minimal i nevojshëm për aplikimet për patenta;
- c. "Teknologjinë" për induksionin magnetik për shtytjen e vazhdueshme të pajisjeve transportuese civile.

## **PËRKUFIZIMET E TERMAVE TË PËRDORURA NË KËTË LISTË**

Në vijim paraqiten përkufizimet e termave të përdorura në këtë listë, në rend alfabetik.

*Shënim 1: Përkufizimet zbatohen për të gjithë listën. Referencat shërbejnë vetëm për qëllime këshillimi dhe nuk ndikojnë në zbatimin universal të termave të përcaktuara në të gjithë listën.*

*Shënim 2: Fjalët dhe termat e përfshira në këtë listë përkufizimesh marrin kuptimin e përkufizuar vetëm atëherë kur janë të vendosura në "thonjëza dyshe". Në të gjitha rastet e tjera, fjalët dhe termat marrin kuptimin e pranuar gjerësisht (sipas fjalorëve).*

#### **ML8 "Aditivë"**

Substancat e përdorura në krijimin e lëndëve plasëse për të përmirësuar karakteristikat e tyre.

#### **ML7 " Agjentë për kontrollin e trazirave"**

Substancat të cilat, në kushte të pritshme të përdorimit për qëllime të kontrollit të trazirave, shkaktojnë shpejt të njerëzit irritim ose efekte fizike që i bëjnë ata të paaftë, efekte të cilat zhduken brenda një kohe të shkurtër pas përfundimit të ekspozimit (një nënndarje e "agjentëve për kontrollin e trazirave" janë gazet lotsjellës).

#### **ML11 "Sisteme të automatizuara të komandimit dhe kontrollit"**

Pajisjet elektronike përmes së cilave hyjnë, përpunohen dhe transmetohen informacione thelbësore për funksionimin efektiv të grupit, për formimin e përgjithshëm, për formimin taktik, për njësinë, transportin, nën njësinë ose sistemet e armëve në dispozicion. Kjo arrihet përmes përdorimit të kompjuterit dhe pajisjeve të tjera të specializuara, të projektuara për të mbështetur funksionet e komandimit dhe kontrollit të organizatave ushtarake. Funksionet kryesore të një sistemi të automatizuar komandimi dhe kontrolli janë: mbledhja, ruajtja dhe përpunimi i të dhënave në mënyrë të automatizuar dhe efikase; zbulimi i situatës dhe rrethanave që ndikojnë në përgatitjen dhe kryerjen e operacioneve luftarake; llogaritjet operacionale dhe taktike për shpërndarjen e burimeve ndërmjet grupeve luftarake ose elementet e rendit operativ ose orarin e luftimeve, në përputhje me misionin apo fazën e operacionit; përgatitjen e të dhënave për vlerësimin e situatës dhe marrjen e vendimeve në çdo moment gjatë operacionit apo luftimeve; simulimi kompjuterik i operacioneve.

#### **ML10 "Avion pa ekuipazh" ("UAV")**

Çdo "avion" i aftë të fluturuar dhe për të ruajtur kontrollin dhe navigacionin në fluturim, pa praninë e njeriut bord.

#### **ML7, 22 "Biokatalizatorë"**

Enzima për reaksione kimike dhe biokimike të posaçme ose përbërje të tjera biologjike, të cilat lidhen, ose përshpejtojnë degradimin e agjentëve të luftës kimike.

#### *Shënim teknik*

Termi "enzima" nënkupton "biokatalizatorët" për reaksione kimike dhe biokimike të posaçme apo reaksioneve biokimike.

#### **ML7,22 "Biopolimere"**

Makromolekulat biologjike si më poshtë:

- a. Enzimata për reaksione të caktuara kimike ose biokimike;
- b. Antitruapat monoklonalë, poliklonalë ose anti-idiotipikë;

c. Receptorët e projektuar ose të përpunuar posaçërisht;

Shënim teknik

1. "Antitropa anti-idiotipikë" janë antitrupat që lidhen me pozicionet e lidhura antigjene specifike të antitrupave të tjerë

2 "Antitropa monoklonalë" janë proteina të cilat lidhen në një vend antigjen dhe janë prodhuar nga një klon i vetëm qelizash;

3 "Antitropa poliklonalë" janë një përzierje proteinash të cilat lidhen me një antigjen specifik dhe janë prodhuar nga më shumë se një klon qelizash

4. "Receptorë" janë strukturat biologjike makromolekulare të afta për të lidhur ligande, lidhja e të cilave ndikon në funksionet fiziologjike.

#### **ML15 " Llama intensifikuese të imazhit të gjeneratës së parë"**

Llama të fokusuara elektrostatische që përdorin fibra optike hyrëse dhe dalje ose anoda me faqe xhami, fotokatoda multi-alkale (S-20 ose S-25), por jo anoda mikrokanale amplifikuese.

#### **ML10 "Avionë civil"**

"Avionët", e përfshirë në listën e botuar të certifikimit të aftësisë për të fluturuar nga autoritetet civile, të cilët fluturojnë në rrugët tregtare të brendshme apo ndërkombëtare dhe janë të destinuara për përdorim të ligjshëm civil, privat apo të biznesit.

#### **ML8, 18 "Lëndë plasëse"**

Substancat e ngurta, të lëngëta dhe të gazta ose përzierjet e substancave të cilat të cilat kërkohet që të shpërthejnë, në zbatimin e tyre si parësore, shtytëse ose ngarkesë kryesore në mbushjet e raketave, shkatërrimin e tyre, dhe zbatime të tjera.

#### **ML7 "Vektorë të shprehjes"**

Transportuesit (p.sh., plazmidet ose viruset) e përdorur për të futur materialin gjenetik në qelizat pritëse.

#### **ML4, 8 "Materiale energjetike"**

Substancat ose përzierjet që reagojnë kimikisht për të lëshuar energjinë që kërkohet për përdorimin e tyre të synuar. "Lëndët plasëse", "artikujt piroteknikë" dhe "mbushjet shtytëse" janë nënkategori të materialeve energjetike.

#### **ML19 "Të kualifikuar për përdorim në hapësirë"**

Produktet janë të projektuar, prodhuar dhe testuar për të përmbushur kërkesat e veçanta elektrike, mekanike apo mjedisore për përdorim në nisjen dhe dislokimin e satelitëve apo të sistemeve të avionëve të lartësisë së lartë që operojnë në lartësi 100 km ose më shumë.

#### **ML17 "Qelizë karburanti"**

Pajisja elektrokimike e cila, duke përdorur lëndë djegëse nga një burim i jashtëm, konverton drejtpërdrejt energjinë kimike në energji elektrike DC.



#### ML5, 19 "**Laser**"

Seti i komponentëve që prodhojnë njëkohësisht dritë në hapësirë dhe në kohë dhe që përforcohet nga emetimi i stimuluar i rrezatimit.

#### ML17 "**Reaktor bërthamor**"

Përfshin artikujt brenda ose të bashkëngjitura në pjesët e reaktorit, pajisjet që kontrollojnë nivelin e fuqisë në bërthamë, si dhe përbërësit që normalisht përmbajnë ose vijnë në kontakt të drejtpërdrejtë ose kontrollojnë ftohësin parësor të bërthamës së reaktorit.

#### ML4, 8 "**Piroteknike**"

Përzierjet e lëndëve djegëse të ngurta ose të lëngëta dhe oksiduesit të cilët, kur ndizen, i nënshtrohen një reaksion kimik energjetik në një normë të kontrolluar për të prodhuar vonesa kohore specifike, ose sasi nxehtësie, tymi, dritë të dukshme ose rrezatimi me rreze infra të kuqe. Piroforidet janë një nën-ndarje e artikujve piroteknikë, të cilët nuk përmbajnë oksidues, por ndizen në mënyrë spontane pas kontaktit me ajrin.

#### ML8 "**Mbushje shtytëse**"

Substanca ose përzierje që reagojnë kimikisht për të prodhuar volume të mëdha të gazesh të nxehta, në masa të kontrolluara, për të kryer punë mekanike.

#### ML22 "**E nevojshme**"

Aplikuar në "teknologji", i referohet vetëm asaj pjese të "teknologjisë" që është veçanërisht përgjegjëse për arritjen ose tejkalimin e niveleve të kontrolluara të performancës, karakteristikave ose funksioneve. "Teknologjia" e nevojshme mund të ndahet nga produkte të ndryshme.

#### ML8 "**Prekursorët**"

Kimikate të veçanta të përdorura në prodhimin e lëndëve plasëse.

#### ML7 "**Përshtatur për përdorim në luftë**"

Çdo modifikim ose përzgjedhje (si alternimi i pastërtisë, kohës së staxhionimit, virulencës, karakteristikave të shpërndarjes, ose rezistencës ndaj rrezatimit ultravjollcë) e projektuar për rritje të efektivitetit në shkaktimin e viktimave në njerëz dhe kafshë, në shkatërrimin e pajisjeve ose në dëmtimin e të mbjellave ose të mjedisit

#### ML18, 21, 22 "**Prodhim**"

Nënkupton të gjitha fazat e prodhimit, si: projektimin e produktit, prodhimin, integrimin, analizën, inspektimin, testimin dhe kontrollin e cilësisë.

#### ML21, 22 "**Zhvillimi**"

Lidhet me të gjitha fazat përpara prodhimit në seri, si: projektimi, kërkimi mbi projektimin, analiza e projektimit, konceptet e projektimit, mbledhja dhe testimi i prototipave, skemat e prodhimit pilot, të dhënat e projektimit, procesi i transformimit të prototipit në produkt, konfigurimi i projektimit, integrimi i projektimit, planifikimi.

#### ML17 "**Robot**"

Një mekanizëm manipulimi, i cili mund të veprojë në një rrugë të vazhdueshme ose pike pas pike, mund të përdorë sensorë dhe ka të gjitha karakteristikat e mëposhtme:

a. Është shumëfunksional;

b. Është i aftë për të pozicionuar ose orientuar materiale, pjesë, mjete ose pajisje të veçanta përmes lëvizjeve të ndryshueshme në një hapësirë tredimensionale;

c. Përfshin tre ose më shumë pajisje shërbimi të mbyllura ose të hapura, të cilat mund të përfshijnë motorët;

d. "Mund të programohet nga përdoruesi" përmes metodave të mësimit dhe rikthimit ose përmes mjeteve të një kompjuteri elektronik i cili mund të jetë një kontrollues logjik i programueshëm, pra, pa ndërhyrje mekanike.

*Shënim:* Përkufizimi i mësipërm nuk përfshin pajisjet e mëposhtme;

1. Mekanizmat e manipulimit të cilët mund të kontrollohen vetëm manualisht ose në mënyrë teleoperatore;

2. Mekanizmat e manipulimit të sekuencave fikse, të cilët janë pajisje lëvizëse të automatizuara që operojnë sipas lëvizjeve të programuara mekanike fikse. Programi kufizohet mekanikisht nga ndalesa të fiksuara si p.sh. kapëset, ose pajisjet e kompjuterizuara. Sekuenca e lëvizjeve dhe përcaktimi i rrugëve dhe këndeve nuk mund të ndryshohen nga mjete mekanike, elektronike ose elektrike;

3. Mekanizmat e manipulimit të sekuencave të ndryshueshme të kontrolluara mekanikisht, të cilat janë pajisje lëvizëse të automatizuara që operojnë sipas lëvizjeve të programuara mekanike fikse. Programi kufizohet mekanikisht nga ndalesa të fiksuara por të rregullueshme, të tilla si kapëset ose pajisjet kompjuterike. Sekuenca e lëvizjeve dhe përcaktimi i drejtimit dhe këndeve janë të ndryshueshme brenda modelit fikse të programit. Ndryshimet ose modifikimet e modelit të programit (p.sh. ndryshimet e kapëseve ose ndërrimet e pajisjeve kompjuterike) në një ose më shumë akse të lëvizjes kryhen vetëm nëpërmjet veprimeve mekanike;

4. Mekanizmat e manipulimit të sekuencave të ndryshueshme jo ndihmës kontrolluese, që veprojnë në bazë të lëvizjeve fikse të programuara mekanikisht. Programi është i ndryshueshëm por sekuenca ndjek vetëm sinjalin binar nga pajisjet mekanike fikse elektrike binare ose ndalesa të ndryshueshme;

5. Vinçat e përcaktuar si sisteme manipuluese të koordinatave karteziiane të prodhuara si pjesë integrale e një rreshtimi vertikal të depozitave të ruajtjes dhe të projektuar për të pasur akses në përmbajtjen e këtyre depozitave për t'i ruajtur apo për t'i korrigjuar.

#### **ML21 "Softuer"**

Një përmbledhje e një ose disa "programeve" ose "mikroprogrameve" të fiksuara në çfarëdo medie shprehjeje.

#### **ML 20 "Superpërrjellës"**

I referohet materialeve (p.sh. metaleve, aliazheve ose përzierjeve) të cilat mund të humbasin të gjithë rezistencën elektrike (p.sh. ata që mund të arrijnë një përcjellshmëri elektrike të pafundme dhe të mbajnë sasi shumë të mëdha rryme elektrike pa nxehtë Xhaul).

*"Temperatura kritike" (1 3 6) (ndonjëherë e quajtur edhe temperaturë kalimtare) e një materiali superpërrjellës është temperatura në të cilën materiali e humbet rezistencën e tij ndaj rrymës së drejtpërdrejtë.*

### *Shënim teknik*

Gjendja "superpërcjellëse" e një materiali karakterizohet individualisht nga një "temperaturë kritike", një fushë magnetike kritike, e cila është një funksion i temperaturës; ose dendësi rryme kritike, e cila është një funksion i fushës magnetike dhe temperaturës.

### **ML22 "Teknologji"**

Informacion specifik i nevojshëm për "zhvillimin", "prodhimin" ose "përdorimin" e një produkti të veçantë. Informacioni merr formën e të dhënave teknike ose të asistencës teknike.

### *Shënime teknike*

1. "Të dhënat teknike" mund të marrin formën e planeve, diagrameve, projekteve, modeleve, formulave, tabelave, skicimeve inxhinierike dhe specifikimeve, manualeve ose udhëzimeve të shkruara ose të regjistruara në mjete të tjera të komunikimit ose pajisje si disk, shirit ose memorieve lexuese.

2. "Asistenca teknike" mund të marrë formën e udhëzimeve, aftësive, trajnimeve, njohurive të punës dhe shërbimeve të konsulencës. "Asistenca teknike" mund të përfshijë transferimin e "të dhënave teknike".

### **ML22 "Kërkim shkencor bazë"**

Studimet eksperimentale dhe teorike që janë përdorur në përgjithësi për fitimin e njohurive të reja të parimeve themelore të fenomeneve apo faktet e vërejtura, të cilat nuk janë drejtuar direkt drejt një qëllim të caktuar apo aplikim praktik.

### **ML22 "Në zotërim publik"**

Nënkupton "teknologjitë" apo "programet kompjuterike" që janë në dispozicion për përdorim publik pa kufizime në shpërndarjen e tyre të mëtejshme.

*Shënim:* Kufizimet e të drejtës së autorit nuk e përjashtojnë "teknologjinë" ose "softuerët" nga të qenit "në zotërim publik."

### **ML21, 22 "Përdorim"**

Përdorimi, instalimi (përfshirë edhe instalimin në vend), mirëmbajtja (kontrolli), riparimi, kolaudimi dhe ripërpunimi.

### **ML13 "Materialet fibroze ose prej filamenti"**

Përfshijnë:

- a. Monofilamentet e vazhdueshme;
- b. Fije të ndërthurura të vazhdueshme;
- c. Shiritat, pëlhurat, kordonët, mbulesat;
- d. Fibrat e prera, fibrat e kapura, mbulesat me fibra koherente;
- e. Fijet monokristaline ose polikristaline të çdo gjatësie

f. Tul poliamide aromatike.

#### ML10 "Mjetet e transportit më të lehta se ajri"

Balonat dhe avionët që përdorin ajër të nxehtë ose gaz më të lehtë se ajri të si heliumi apo hidrogjeni.

#### ML17 "Ndikuesit fundorë"

Mbërthyeset, njësitë aktive të përpunimit mekanik dhe çdo përpunim tjetër mekanik i bashkëngjitur me pjesën bazë në fund të një krahu manipulues "robot".

#### Shënim teknik

"Njësitë aktive të përpunimit mekanik" janë pajisje për rritje të fuqisë, përpunimit të energjisë ose ndjeshmërisë ndaj një pjese pune.

#### ML8, ML10 dhe ML14 "Avionë"

Mjete fluturuese me krahë të fiksuar, të kthyeshëm, rrotullues (helikopter) dhe me rotor ose krahë që mund të anohen."

### ANEKSI III.

#### LISTË E MJETEVE LUFTARAKE JO USHTARAKE

KODI	EMËRTIMI
<b>2904</b>	<b>Sulfo- Nitro ose hidrokarbure të nitruara, pavarësisht nëse janë apo jo të halogjenizuara:</b>
ex. 2904 20 001	- derivatet që përmbajnë vetëm grupe nitro ose nitrike:
	- - dinitrobenzen
	- - di- dhe trinitrotoluen
<b>2920</b>	<b>Esteret e acideve të tjera organike e jometalike (duke përjashtuar esteret e halogjen hidrogjenit) dhe kripërat e tyre; derivatet e tyre të halogjenizuara, sulfuruara apo të nitruara:</b>
2920 90	- tjetër:
ex. 2920 90 85	- - tjetër:
	- - - nitroglicerinë
	- - - pentaeritritoltetranitrat (pentrit)
	- - - estere të tjera të acidit nitrik
	- - - estere të acideve të tjera
<b>3601 00 00</b>	<b>Barut:</b>
<b>3602 00 00</b>	<b>Lëndë plasëse e gatshme, përveç barutit:</b>
<b>3603 00</b>	<b>Fitilat me ndezje të ngadaltë; fitilat detonues; kapsulat plasëse ose shpërthyes; ndezësit; detonatorët elektrikë</b>
3603 00 10	Fitilat me ndezje të ngadaltë, fitilat detonues
3603 00 90	- tjetër
<b>3604</b>	<b>Fishekzjarrët, raketat sinjalizuese, raketat kundër breshrit, raketat sinjalizuese për mjegullën dhe artikujt e tjerë piroteknikë</b>
ex. 3604 10 002	- fishekzjarrë

3604 90 00	- tjetër
<b>9302 00 00</b>	<b>Revolverët dhe pistoletat, përveç atyre të specifikuara në 9303 deri në 9304</b>
<b>9303</b>	<b>Armë zjarri të tjera dhe pajisje të ngjashme të cilat funksionojnë me djegie të lëndëve shpërthyes (për shembull, çiftet dhe armët e gjahut me tyta të pavjaskuara dhe të vjaskuara për gjueti, sport ose qitje, armët e zjarrit që mbushen nga tyta, pistoletat sinjalizuese, pistoletat për vrasjen e kafshëve, gjuajtësit e konopëve të anijeve)</b>
9303 10 00	- armë zjarri me mbushje nga tyta
9303 20	- çifte të tjera për sport, gjah ose qitje, me të paktën një tytë të pavjaskuar, duke përfshirë edhe kombinime të çiftes me armë me tytë të vjaskuar
9303 20 10	- - pushkë me një tytë të pavjaskuar
9303 20 95	- - tjetër
9303 30 00	- pushkë të tjera për gjah, sport ose qitje
9303 90 00	- tjetër
<b>ex. 9304 00 003</b>	<b>Armë të tjera (p.sh., armët dhe pistoletat me sustë, me ajër ose me gaz dhe shkopinjtë), përveç atyre të specifikuara në 9307</b>
<b>9305</b>	<b>Pjesë dhe aksesore për artikujt e specifikuara në 9301 deri në 9304:</b>
ex. 9305 10 004	-: për revolverët dhe pistoletat
9305 20 00	- për çiftet dhe armët me vjaska të specifikuara në kodin 9303
	- tjetër:
9305 99 00	- - tjetër
<b>9306</b>	<b>Bomba, granata, silurë, mina, raketa dhe municione të ngjashme për luftë, si dhe pjesët e tyre; plumba (fishekë) dhe municione e predha të tjera, si dhe pjesët e tyre, duke përfshirë edhe plumbat (fishekët) me mbushje dhe ato manovër:</b>
	<b>- plumba (fishekë) për pushkët dhe pjesët e tyre: fishekët për pushkët me ajër</b>
9306 21 00	- - plumba (fishekë)
9306 29 00	- - tjetër
9306 30	- municione të tjera dhe pjesët e tyre
9306 30 10	- - për revolverët dhe pistoletat e specifikuara në kodin 9302 dhe për armët gjysmë-automatike të specifikuara në kodin 9301
	- - tjetër:
ex. 9306 30 90 5	- - - tjetër

<sup>1</sup> Për substancën "nitrobenzene", nuk nevojitet licencë.

<sup>2</sup> Për artikujt piroteknikë të kategorisë I, II., III., P1 dhe T1, sipas ligjit "Për lëndët plasëse" ("Fletorja Zyrtare" nr.: 178/04, 109/07, 67/08 dhe 144/10), nuk nevojitet licencë.

<sup>3</sup> Objekt i kontrollit sipas kësaj shtojce janë vetëm shkopinjtë (shkopinjtë e gomës).

<sup>4</sup> Objekt i kontrollit sipas kësaj shtojce janë pjesët dhe pajisjet për revolverët apo pistoletat për qëllime ushtarake

<sup>5</sup> Kontrollit sipas kësaj shtojce nuk i nënshtrohen fishekët për veglat e perçinimit ose vegla të ngjashme, ose për pistoletat me ajër për vrasjen e kafshëve dhe për pjesët e tyre.

